

KPMG d.o.o. Beograd

Kraljice Natalije 11
11000 Belgrade
Serbia

Telephone: +381 11 20 50 500
Fax: +381 11 20 50 550
E-mail: info@kpmg.rs
Internet: www.kpmg.rs

Agencija za privredne registre
BD 7113
Matični broj 17148656
Račun 265-1100310000190-61
Raiffeisen banka a.d. Beograd
PIB 100058593

AKCIONARIMA

KOMERCIJALNA BANKA A.D. BEOGRAD

Izveštaj nezavisnog revizora

Izvršili smo reviziju priloženih konsolidovanih finansijskih izveštaja Komercijalne banke a.d. Beograd i njenih zavisnih društava (u daljem tekstu: Grupa) koji se sastoje od konsolidovanog bilansa stanja na dan 31. decembar 2009. godine i konsolidovanog bilansa uspeha, konsolidovanog bilansa tokova gotovine i konsolidovanog izveštaja o promenama na kapitalu Grupe za godinu koja se završava na taj dan, kao i pregleda osnovnih računovodstvenih politika i drugih napomena.

Odgovornost rukovodstva za konsolidovane finansijske izveštaje

Rukovodstvo je odgovorno za sastavljanje i objektivno prikazivanje ovih konsolidovanih finansijskih izveštaja u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji Republike Srbije („Službeni glasnik RS“ 46/2006 i 111/2009), Zakonom o bankama („Službeni glasnik RS“ 107/2005) i ostalim relevantnim podzakonskim aktima Narodne banke Srbije. Ova odgovornost obuhvata: kreiranje, implementaciju i održavanje internih kontrola koje su relevantne za sastavljanje i objektivno prikazivanje konsolidovanih finansijskih izveštaja koji ne sadrže materijalno značajne greške nastale bilo zbog pronevere ili grešaka u radu, odabir i primenu odgovarajućih računovodstvenih politika i vršenje računovodstvenih procena koje su razumne u datim okolnostima.

Odgovornost revizora

Naša odgovornost je da na osnovu izvršene revizije izrazimo mišljenje o priloženim konsolidovanim finansijskim izveštajima. Reviziju smo izvršili u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji Republike Srbije („Službeni glasnik RS“ 46/2006 i 111/2009), Međunarodnim standardima revizije izdatih od strane Međunarodnog saveza računovođa i Odlukom o spoljnoj reviziji banaka („Službeni glasnik RS“ 41/2007 i 59/2008). Ovi standardi zahtevaju da se pridržavamo relevantnih etičkih zahteva i da reviziju planiramo i obavimo na način koji nam omogućuje da steknemo razumni nivo uveravanja da konsolidovani finansijski izveštaji ne sadrže materijalno značajne greške.

Revizija obuhvata obavljanje procedura u cilju prikupljanja revizorskih dokaza o iznosima i obelodanjivanjima u konsolidovanim finansijskim izveštajima. Odabir procedura zavisi od naše procene, uključujući i procenu rizika od materijalno značajnih grešaka u konsolidovanim finansijskim izveštajima, nastalih bilo zbog pronevere ili grešaka u radu. U proceni rizika uzimamo u obzir interne kontrole koje su relevantne za sastavljanje i objektivno prikazivanje konsolidovanih finansijskih izveštaja Grupe sa ciljem projektovanja revizorskih procedura koje odgovaraju okolnostima, ali ne i za svrhe izražavanja mišljenja o efektivnosti internih kontrola primenjenih u Grupi. Revizija takođe obuhvata ocenu da li su računovodstvena načela i značajna procenjivanja koja je primenilo rukovodstvo odgovarajuća, kao i opštu ocenu prezentacije konsolidovanih finansijskih izveštaja.

Smatramo da su revizorski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući i pružaju osnov za izražavanje našeg mišljenja.

Mišljenje

Po našem mišljenju, konsolidovani finansijski izveštaji prikazuju istinito i objektivno finansijsko stanje Grupe na dan 31. decembar 2009. godine, rezultate poslovanja i tokove gotovine za godinu koja se završava na taj dan i sastavljeni su u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji Republike Srbije („Službeni glasnik RS“ 46/2006 i 111/2009), Zakonom o bankama („Službeni glasnik RS“ 107/2005) i ostalim relevantnim podzakonskim aktima Narodne banke Srbije.

Beograd, 16. april 2010. godine

KPMG d.o.o. Beograd

Nina Bulatović
Ovlašćeni revizor

Popunjiva banka																					
0	7	7	3	7	0	6	8	6	5	1	2	1	1	0	0	0	0	1	9	3	1
Matični broj							Šifra delatnosti					PIB									
Popunjiva Agencija za privredne registre																					
1	2	3	19	20	21	22	23	24	25	26											
Vrsta posla																					
Naziv: KOMERCIJALNA BANKA AD BEOGRAD																					
Sedište: Beograd, Svetog Save 14																					

BILANS USPEHA - konsolidovani
u periodu od 1. januara do 31. decembra 2009. godine

(u hiljadama dinara)

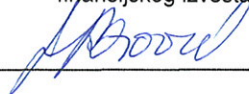
Grupa računa, račun	POZICIJA	Oznaka za AOP			Broj nap.	Iznos tekuće godine	Iznos prethodne godine
		3	4	5			
1	2	3	4	5	6	7	
70	PRIHODI I RASHODI REDOVNOG POSLOVANJA	2	0	1	3.1. i 4.a	15.738.226	11.921.767
	Prihodi od kamata	2	0	1			
60	Rashodi od kamata	2	0	2	3.1. i 4.b	8.637.781	4.852.503
	Dobitak po osnovu kamata (201-202)	2	0	3		7.100.445	7.069.264
	Gubitak po osnovu kamata (202-201)	2	0	4		-	-
71	Prihodi od naknada i provizija	2	0	5	3.2. i 5.a	4.295.614	3.331.992
61	Rashodi naknada i provizija	2	0	6	3.2. i 5.b	550.078	345.152
	Dobitak po osnovu naknada i provizija (205-206)	2	0	7		3.745.536	2.986.840
	Gubitak po osnovu naknada i provizija (206-205)	2	0	8		-	-
720-620	Neto dobitak po osnovu prodaje hartija od vrednosti po fer vrednosti kroz bilans uspeha	2	0	9	3.3. i 6.	37.834	3.057
620-720	Neto gubitak po osnovu prodaje hartija od vrednosti po fer vrednosti kroz bilans uspeha	2	1	0		-	-
721-621	Neto dobitak po osnovu prodaje hartija od vrednosti koje su raspoložive za prodaju	2	1	1		-	-
621-721	Neto gubitak po osnovu prodaje hartija od vrednosti koje su raspoložive za prodaju	2	1	2		-	-
722-622	Neto dobitak po osnovu prodaje hartija od vrednosti koje se drže do dospeća	2	1	3		-	-
622-722	Neto gubitak po osnovu prodaje hartija od vrednosti koje se drže do dospeća	2	1	4		-	-
723-623	Neto dobitak po osnovu prodaje udela (učešća)	2	1	5	3.3. i 7.	-	56.661
623-723	Neto gubitak po osnovu prodaje udela (učešća)	2	1	6		-	-
724-624	Neto dobitak po osnovu prodaje ostalih plasmana	2	1	7		-	-
624-724	Neto gubitak po osnovu prodaje ostalih plasmana	2	1	8	8.	3.292	-
78-68	Neto prihodi od kursnih razlika	2	1	9		-	-
68-78	Neto rashodi od kursnih razlika	2	2	0	3.4. i 9.	4.797.111	3.723.514
766	Prihodi od dividendi i učešća	2	2	1	3.3. i 10.	6.469	3.208
74,76 osim 766 i 769	Ostali poslovni prihodi	2	2	2	11.	390.835	237.458
75 - 65	Neto prihodi po osnovu indirektnih otpisa plasmana i rezervisanja	2	2	3		-	-
65 - 75	Neto rashodi po osnovu indirektnih otpisa plasmana i rezervisanja	2	2	4	3.8.; 3.14. i 12.	1.547.405	1.691.211

Grupa računa, račun	P O Z I C I J A	Oznaka za AOP			Broj nap.	Iznos tekuće godine	Iznos prethodne godine
1	2	3			4	5	6
63	Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	2	2	5	14.	3.833.935	3.690.030
642	Troškovi amortizacije	2	2	6	3.5. i 15.	608.657	464.754
64 (osim 642), 66 (osim 669)	Operativni i ostali poslovni rashodi	2	2	7	16.	4.398.488	3.890.938
77	Prihodi od promene vrednosti imovine i obaveza	2	2	8	3.7. i 17.	10.271.111	17.901.665
67	Rashodi od promene vrednosti imovine i obaveza	2	2	9	3.7. i 18.	4.268.224	11.887.067
	DOBITAK IZ REDOVNOG POSLOVANJA (203-204+207-208+209-210+211-212+213-214+215-216+217-218+219-220+221+222+223-224-225-226-227+228-229)	2	3	0		2.095.118	2.910.639
	GUBITAK IZ REDOVNOG POSLOVANJA (204-203+208-207+210-209+212-211+214-213+216-215+218-217+220-219-221-222+224-223+225+226+227-228+229)	2	3	1		-	-
769-669	NETO DOBICI IZ POSLOVANJA KOJE SE OBUSTAVLJA	2	3	2		-	-
669-769	NETO GUBICI IZ POSLOVANJA KOJE SE OBUSTAVLJA	2	3	3		-	-
	REZULTAT PERIODA - DOBITAK PRE OPOREZIVANJA (230-231+232-233)	2	3	4		2.095.118	2.910.639
	REZULTAT PERIODA - GUBITAK PRE OPOREZIVANJA (231-230+233-232)	2	3	5		-	-
850	Porez na dobit	2	3	6	3.12.1. i 19.	129.718	23.491
861	Dobitak od kreiranih odloženih poreskih sredstava i smanjenja odloženih poreskih obaveza	2	3	7	3.12.1. i 21.	8.338	1.397
860	Gubitak od smanjenja odloženih poreskih sredstava i kreiranja odloženih poreskih obaveza	2	3	8	3.12.1. i 20.	85.044	30.851
	DOBITAK (234-235-236+237-238)	2	3	9		1.888.694	2.857.694
	GUBITAK (235-234+236-237+238)	2	4	0		-	-
	Neto dobitak koji pripada manjinskim ulagačima	2	4	1		-	1
	Neto dobitak koji pripada vlasnicima matičnog pravnog lica	2	4	2		1.888.696	2.857.693
	Neto gubitak manjinskih ulagača	2	4	3		2	-
	Neto gubitak vlasnika matičnog pravnog lica	2	4	4		-	-
	Zarada po akciji (u dinarima bez para)	2	4	5		-	-
	Osnovna zarada po akciji (u dinarima bez para)	2	4	6	42.	2.092	3.172
	Umanjena (razvodnjena) zarada po akciji (u dinarima bez para)	2	4	7	42.	2.092	3.172

U Beogradu,
dana 16.04.2010.g.

Lice odgovorno za sastavljanje
finansijskog izveštaja

Zakonski zastupnik banke

Popunjiva banka																											
0	7	7	3	7	0	6	8	6	5	1	2	1	1	0	0	0	0	1	9	3	1						
Matični broj							Šifra delatnosti					PIB															
Popunjiva Agencija za privredne registre																											
1	2	3	19	20	21	22	23	24	25	26																	
Vrsta posla																											
Naziv: KOMERCIJALNA BANKA AD BEOGRAD																											
Sedište: Beograd, Svetog Save 14																											

BILANS STANJA - konsolidovani
na dan 31.12.2009. godine

(u hiljadama dinara)

Grupa računa, račun	POZICIJA	Oznaka za AOP	Broj napomene	Iznos tekuće godine	Iznos prethodne godine
1	2	3	4	5	6
00,05,07	AKTIVA Gotovina i gotovinski ekvivalenti	0 0 1	3.10. i 22.	29.634.911	30.555.435
01,06	Opozivi depoziti i krediti	0 0 2	23.	50.053.084	22.947.585
02,08	Potraživanja po osnovu kamata, naknada, prodaje, promene fer vrednosti derivata i druga potraživanja	0 0 3	13. i 24.	1.019.155	721.079
10,11,20,21	Dati krediti i depoziti	0 0 4	3.7.; 3.8.;3.13.; 3.15.;13. i 25.	124.558.724	116.575.057
12 (osim 128), 22	Hartije od vrednosti (bez sopstvenih akcija)	0 0 5	3.9.1.-2.; 13. i 26.	643.220	368.411
deo 13,23	Udeli (učešća) kod nepovezanih pravnih lica	0 0 6	3.9.3.; 13. i 27.	361.490	279.624
16,26	Ostali plasmani	0 0 7	13. i 28.	2.291.021	2.668.696
33	Nematerijalna ulaganja	0 0 8	3.5.1. i 29.	374.156	335.654
34,35	Osnovna sredstva i investicione nekretnine	0 0 9	3.5.1.-2. i 30.	7.406.417	7.628.162
36	Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	0 1 0	3.6.2. i 31.	149.689	79.387
37	Odložena poreska sredstva	0 1 1	3.12.1. i 32.	109.217	187.564
03,09,19, 29,30,38	Ostala sredstva	0 1 2	13. i 33.	2.754.202	1.481.703
842	Gubitak iznad iznosa kapitala	0 1 3		-	-
Deo 13, 23	Udeli (učešća) kod povezanih pravnih lica po metodu kapitala	0 1 4		-	-
	UKUPNA AKTIVA(od 001 do 014)	0 1 5		219.355.286	183.828.357

Grupa računa, račun	P O Z I C I J A	Oznaka za AOP			Broj napomene	Iznos tekuće godine	Iznos prethodne godine
		3					
1	2	3			4	5	6
400,500	PASIVA Transakcioni depoziti	1	0	1	34.	36.485.077	30.900.970
401,402,403,404,405, 501,502,503,504,505	Ostali depoziti	1	0	2	35.	143.304.742	113.686.837
406,407,408,409, 506,507,508,509	Primljeni krediti	1	0	3	36.	267.120	1.504.988
41,51	Obaveze po osnovu hartija od vrednosti	1	0	4		-	-
42,52	Obaveze po osnovu kamata, naknada i promene vrednosti derivata	1	0	5	3.1.-2. i 37.	189.962	200.974
od 450 do 454	Rezervisanja	1	0	6	3.8.; 3.14. i 38.	956.808	1.101.391
456.457	Obaveze za poreze	1	0	7	39.	18.879	73.320
434.455	Obaveze iz dobitka	1	0	8	40.	52.398	10.755
46	Obaveze po osnovu sredstava namenjenih prodaji i sredstava poslovanja koje se obustavlja	1	0	9		-	-
47	Odložene poreske obaveze	1	1	0	3.12.1. i 32.	294	26
43 (osim 434) 44,48,49,53,58,59	Ostale obaveze	1	1	1	41.	9.673.926	10.104.447
	UKUPNO OBAVEZE (od 101 do 111)	1	1	2		190.949.206	157.583.708
80 minus 128	KAPITAL Kapital	1	1	3	42.	17.062.583	17.062.579
81	Rezerve iz dobiti	1	1	4	43.	7.824.358	5.058.390
82 (osim 823)	Revalorizacione rezerve	1	1	5	44.	717.441	648.379
823	Nerealizovani gubici po osnovu hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju	1	1	6	45.	23.324	-
83	Dobitak	1	1	7	46.	2.147.597	3.049.695
84 (osim 842)	Gubitak do nivoa kapitala	1	1	8		-	-
	Pozitivne kumulativne razlike po osnovu kursiranja inooperacija	1	1	9		677.425	425.606
	Negativne kumulativne razlike po osnovu kursiranja inooperacija	1	2	0		-	-
	UKUPNO KAPITAL (od 113 do 115-116+117-118+119-120)	1	2	1		28.406.080	26.244.649
	UKUPNO PASIVA (112+121)	1	2	2		219.355.286	183.828.357
	Interes manjinskih vlasnika	1	2	3		52	45
	VANBILANSNE POZICIJE (od 125 do 129)	1	2	4		67.236.090	60.677.695
90 odnosno 95	Poslovi u ime i za račun trećih lica	1	2	5	3.11. i 47.	3.980.859	5.861.056
91 (osim 911 i 916) odnosno 96 (osim 961 i 966)	Preuzete buduće obaveze	1	2	6	48.a.	22.789.509	25.694.120
911,916,932,odnosno 961,966,982	Primljena jemstva za obaveze	1	2	7		-	-
92 odnosno 97	Derivati	1	2	8		-	-
93 (osim 932),odnosno 98 (osim 982)	Druge vanbilansne pozicije	1	2	9	49.	40.465.722	29.122.519

U Beogradu,
dana 16.04.2010.g.

Lice odgovorno za sastavljanje
finansijskog izveštaja

Zakonski zastupnik banke

Popunjiva banka																									
0	7	7	3	7	0	6	8	6	5	1	2	1	1	0	0	0	0	1	9	3	1				
Matični broj							Šifra delatnosti					PIB													
Popunjiva Agencija za privredne registre																									
1	2	3																19	20	21	22	23	24	25	26
Vrsta posla																									

Naziv: KOMERCIJALNA BANKA AD BEOGRAD

Sedište (mesto; ulica i broj) : Beograd, Svetog Save 14

IZVEŠTAJ O TOKOVIMA GOTOVINE - konsolidovani

u periodu od 1.01. do 31.12.2009. godine

- u hijadama dinara -

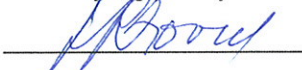
POZICIJA	Oznaka za AOP	Iznos tekuće godine	Iznos prethodne godine
1	2	3	4
A. TOKOVI GOTOVINE IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI			
I. Prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti (od 302 do 305)	3 0 1	19.748.030	15.078.206
1. Prilivi od kamata	3 0 2	15.165.005	11.562.402
2. Prilivi od naknada	3 0 3	4.316.651	3.369.833
3. Prilivi po osnovu ostalih poslovnih prihoda	3 0 4	259.905	142.763
4. Prilivi od dividendi i učešća u dobitku	3 0 5	6.469	3.208
II. Odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti (od 307 do 311)	3 0 6	16.867.303	12.193.787
5. Odlivi po osnovu kamata	3 0 7	8.179.267	4.269.794
6. Odlivi po osnovu naknada	3 0 8	550.223	344.591
7. Odlivi po osnovu bruto zarada, naknada zarada i drugih ličnih rashoda	3 0 9	3.833.573	3.689.657
8. Odlivi po osnovu poreza, doprinosa i drugih dažbina na teret prihoda	3 1 0	761.312	718.337
9. Odlivi po osnovu drugih troškova poslovanja	3 1 1	3.542.928	3.171.408
III. Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti pre povećanja ili smanjenja u plasmanima i depozitima (301 minus 306)	3 1 2	2.880.727	2.884.419
IV. Neto odliv gotovine iz poslovnih aktivnosti pre povećanja ili smanjenja u plasmanima i depozitima (306 minus 301)	3 1 3	-	-
V. Smanjenje plasmana i povećanje uzetih depozita (od 315 do 317)	3 1 4	30.479.138	18.777.455
10. Smanjenje kredita i plasmana bankama i komitentima	3 1 5	-	6.033.085
11. Smanjenje hartija od vrednosti po fer vrednosti kroz bilans uspeha, plasmana kojima se trguje i kratkoročnih hartija od vrednosti koje se drže do dospeća	3 1 6	-	8.601
12. Povećanje depozita od banaka i komitenata	3 1 7	30.479.138	12.735.769
VI. Povećanje plasmana i smanjenje uzetih depozita (od 319 do 321)	3 1 8	29.517.031	-
13. Povećanje kredita i plasmana bankama i komitentima	3 1 9	29.149.968	-
14. Povećanje hartija od vrednosti po fer vrednosti kroz bilans uspeha, plasmana kojima se trguje i kratkoročnih hartija od vrednosti koje se drže do dospeća	3 2 0	367.063	-
15. Smanjenje depozita od banaka i komitenata	3 2 1	-	-
VII. Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti pre poreza na dobit (312 minus 313 plus 314 minus 318)	3 2 2	3.842.834	21.661.874
VIII. Neto odliv gotovine iz poslovnih aktivnosti pre poreza na dobit (313 plus 318 minus 312 minus 314)	3 2 3	-	-
16. Plaćeni porez na dobit	3 2 4	62.857	232.959
17. Isplaćene dividende	3 2 5	46.956	264.456
IX. Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti (322 minus 323 minus 324 minus 325)	3 2 6	3.733.021	21.164.459
X. Neto odliv gotovine iz poslovnih aktivnosti (323 minus 322 plus 324 plus 325)	3 2 7	-	-

- u hiljadama dinara -

POZICIJA	Oznaka za AOP	Tekuća godina	Prethodna godina
1	2	3	4
B. TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI INVESTIRANJA			
I. Prilivi gotovine iz aktivnosti investiranja (od 329 do 333)	3 2 8	183.850	83.009
1. Prilivi od dugoročnih ulaganja u hartije od vrednosti	3 2 9	140.444	10.500
2. Prilivi od prodaje udela (učešća)	3 3 0	9.972	56.661
3. Prilivi od prodaje nematerijalnih ulaganja i osnovnih sredstava	3 3 1	33.434	15.848
4. Prilivi po osnovu prodaje investicionih nekretnina	3 3 2	-	-
5. Ostali prilivi iz aktivnosti investiranja	3 3 3	-	-
II. Odlivi gotovine iz aktivnosti investiranja (335 do 339)	3 3 4	473.701	812.508
6. Odlivi po osnovu ulaganja u dugoročne hartije od vrednosti	3 3 5	-	-
7. Odlivi za kupovinu udela (učešća)	3 3 6	6.811	1.510
8. Odlivi za kupovinu nematerijalnih ulaganja i osnovnih sredstava	3 3 7	466.890	810.998
9. Odlivi po osnovu nabavke investicionih nekretnina	3 3 8	-	-
10. Ostali odlivi iz aktivnosti investiranja	3 3 9	-	-
III. Neto priliv gotovine iz aktivnosti investiranja (328 minus 334)	3 4 0	-	-
IV. Neto odliv gotovine iz aktivnosti investiranja (334 minus 328)	3 4 1	289.851	729.499
V. TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI FINANSIRANJA			
I. Prilivi gotovine iz aktivnosti finansiranja (od 343 do 348)	3 4 2	288.508	6.702.706
1. Prilivi po osnovu uvećanja kapitala	3 4 3	-	3.884.048
2. Neto prilivi gotovine po osnovu subordiniranih obaveza	3 4 4	-	-
3. Neto prilivi gotovine po osnovu uzetih kredita	3 4 5	288.508	2.818.658
4. Neto prilivi po osnovu hartija od vrednosti	3 4 6	-	-
5. Prilivi po osnovu prodaje sopstvenih akcija	3 4 7	-	-
6. Ostali prilivi iz aktivnosti finansiranja	3 4 8	-	-
II. Odlivi gotovine iz aktivnosti finansiranja (od 350 do 354)	3 4 9	-	-
7. Odlivi po osnovu otkupa sopstvenih akcija	3 5 0	-	-
8. Neto odlivi gotovine po osnovu subordiniranih obaveza	3 5 1	-	-
9. Neto odlivi gotovine po osnovu uzetih kredita	3 5 2	-	-
10. Neto odlivi po osnovu hartija od vrednosti	3 5 3	-	-
11. Ostali odlivi iz aktivnosti finansiranja	3 5 4	-	-
III. Neto priliv gotovine iz aktivnosti finansiranja (342 minus 349)	3 5 5	288.508	6.702.706
IV. Neto odliv gotovine iz aktivnosti finansiranja (349 minus 342)	3 5 6	-	-
G. SVEGA NETO PRILIVI GOTOVINE (301 plus 314 plus 328 plus 342)	3 5 7	50.699.526	40.641.376
D. SVEGA NETO ODLIVI GOTOVINE (306 plus 318 plus 324 plus 325 plus 334 plus 349)	3 5 8	46.967.848	13.503.710
Đ. NETO POVEĆANJE GOTOVINE (357 minus 358)	3 5 9	3.731.678	27.137.666
E. NETO SMANJENJE GOTOVINE (358 minus 357)	3 6 0	-	-
Ž. GOTOVINA NA POČETKU GODINE (Napomena: 22) (361, kol. 3 = 001 kol. 6)	3 6 1	30.555.435	6.913.488
Z. POZITIVNE KURSNE RAZLIKE	3 6 2	3.353.164	47.925.361
I. NEGATIVNE KURSNE RAZLIKE	3 6 3	8.005.366	51.421.080
J. GOTOVINA NA KRAJU PERIODA (Napomena: 22) (359 minus 360 plus 361 plus 362 minus 363) (364, kol. 3 = 001 kol. 5 i 364 kol. 4 = 001 kol. 6) (364 kol. 4 = 361, kol. 3)	3 6 4	29.634.911	30.555.435

U Beogradu, dana 16.04.2010. godine

Lice odgovorno za sastavljanje konsolidovanog
finansijskog izveštaja

Zakonski zastupnik
banke

0	7	7	3	7	0	6	8	Popunjiva banka			
Matični broj								PIB			
Sifra delatnosti								20 21 22 23 24 25 26			
Popunjiva Agencija za privredne registre								19			
Naziv: KOMERCIJALNA BANKA AD BEOGRAD Sedište (mesto, ulica i broj): Beograd, Svetog Save 14											

IZVEŠTAJ O PROMENAMA NA KAPITALU - konsolidovani
u periodu od 01.01.2009. do 31.12.2009. godine

Red. br.	O P I S	u hiljadama dinara																										
		AOP	Akcijski kapital (račun 800)	Ostali kapital (račun 801)	Upisani a neplaćeni akcijski kapital (račun 803)	AOP	Emisiona premija (račun 802)	AOP	Rezerve iz dobiti i ostale rezerve (grupa račun 81)	Revoltizacio ne rezerve (grupa račun 82, osim m 823)	AOP	Dobitak (grupa račun 83)	Gubitak do visine kapitala (račun 840,841)	AOP	Sopstvene akcije (račun 128)	AOP	Nerasporeni igabici po osn. HOV ras. za prodaju (m 823)	AOP	Poz. kum. razlike po osnovu kursir inooperacija	AOP	Neg. kum. razlike po osnovu kursir inooperacija	AOP	Ukupno (44+5+6+7+8+9+10+11+12+13)	Gubitak iznad iznosa kapitala (m. 842)				
1.	Stanje na dan 1. januara prethodne godine 2008.	401	8.736.071	414	-	427	-	440	4.442.455	453	2.223.033	466	832.042	479	3.218.887	492	-	505	-	518	-	531	25.637	544	-	557	19.478.125	570
2.	Ispravka materijalno značajnih grešaka i promena računovodstvenih politika u prethodnoj godini - povećanje	402	-	415	-	428	-	441	-	454	-	467	-	480	-	493	-	506	-	519	-	532	-	545	-	553	-	571
3.	Ispravka materijalno značajnih grešaka i promena računovodstvenih politika u prethodnoj godini - smanjenje	403	-	416	-	429	-	442	-	455	-	468	-	484	-	494	-	507	-	520	-	533	-	546	-	559	-	572
4.	Korigovano početno stanje na dan 1. januara prethodne godine 2008. (red. br. 1+2+3)	404	8.736.071	417	-	430	-	443	4.442.455	456	2.223.033	469	832.042	482	3.218.887	495	-	508	-	521	-	534	25.637	547	-	560	19.478.125	573
5.	Ukupna povećanja u prethodnoj godini	405	346.794	418	-	431	-	444	3.937.259	457	2.836.505	470	99.112	483	2.965.057	496	-	509	-	522	-	535	399.989	548	-	561	10.187.696	574
6.	Ukupna smanjenja u prethodnoj godini	406	-	419	-	432	-	445	-	458	1.148	471	282.775	484	3.137.249	497	-	510	-	523	-	536	-	549	-	562	3.421.172	575
7.	Stanje na dan 31. decembra prethodne godine 2008. (red. br. 4+5+6)	407	9.082.865	420	-	433	-	446	7.979.714	459	5.058.390	472	648.379	485	3.049.695	498	-	511	-	524	-	537	425.606	550	-	563	26.244.649	576
8.	Ispravka materijalno značajnih grešaka i promena računovodstvenih politika u tekućoj godini - povećanje	408	-	421	-	434	-	447	-	460	-	473	-	486	-	499	-	512	-	525	-	538	-	551	-	564	-	577
9.	Ispravka materijalno značajnih grešaka i promena računovodstvenih politika u tekućoj godini - smanjenje	409	-	422	-	435	-	448	-	461	-	474	-	487	-	500	-	513	-	526	-	539	-	552	-	565	-	578
10.	Korigovano početno stanje na dan 01. januara tekuće godine 2009. (redni broj 7+8+9)	410	9.082.865	423	-	436	-	449	7.979.714	462	5.058.390	475	648.379	488	3.049.695	501	-	514	-	527	-	540	425.606	553	-	566	26.244.649	579
11.	Ukupna povećanja u tekućoj godini	411	-	424	-	437	-	450	-	463	2.808.118	476	154.116	489	2.295.130	502	-	515	-	528	-	541	495.843	554	-	567	5.693.887	590
12.	Ukupna smanjenja u tekućoj godini	412	-	425	-	438	-	451	-	464	42.150	477	85.054	490	3.161.228	503	-	516	-	529	-	542	244.024	555	-	568	3.532.456	581
13.	Stanje na dan 31. decembra tekuće godine 2009. (red. br. 10+11+12)	413	9.082.869	426	-	439	-	452	7.979.714	465	7.824.358	478	717.441	491	2.147.597	504	-	517	-	530	-	543	677.425	556	-	569	28.406.080	582

U Beogradu, dana 16.04.2010. godine

Lice odgovorno za sastavljanje finansijskog izveštaja

Zakonski zastupnik banke

[Handwritten signature]

KOMERCIJALNA BANKA AD BEOGRAD

**NAPOMENE
UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE
IZVEŠTAJE
ZA 2009. GODINU**

Beograd, april 2010. godine

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE
FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2009. godine**

1. OSNIVANJE I POSLOVANJE BANKARSKE GRUPE

Komercijalna banka AD Beograd (u daljem tekstu "Matična banka") je osnovana 01. decembra 1970. godine, a transformisana u akcionarsko društvo dana 06. maja 1992. godine.

Najveće učešće u upravljačkim akcijama Matične banke imaju:

Republika Srbija	42,60%
EBRD, LONDON	25,00%
ARTIO INT. EQUITY FUND, New York	4,77%
Jugobanka AD Beograd u stečaju	3,69%
Kompanija Dunav, Beograd	3,49%
Evropa osiguranje AD Beograd u likvidaciji	2,99%
INVEJ DOO, Beograd	2,64%

Matična banka ima tri zavisna pravna lica sa učešćem u vlasništvu:

- 100% - Komercijalna banka AD Budva, Crna Gora,
- 100% - Društvo za upravljanje investicionim fondom KomBank INVEST AD Beograd, Srbija
- 99,99% - Komercijalna banka AD Banja Luka, Bosna i Hercegovina.

Manjinski vlasnik u Komercijalnoj banci AD Banja Luka sa 0,01% vlasništva je Agencija za osiguranje i finansiranje izvoza Republike Srbije, pravni sledbenik Fonda za osiguranje i finansiranje spoljnotrgovinskih poslova iz Beograda od 23. maja 2009 godine.

Konsolidovani finansijski izveštaj predstavlja finansijske izveštaje Komercijalne banke AD Beograd kao matične banke, Komercijalne banke AD Budva, Komercijalne banke AD Banja Luka i Društva za upravljanje investicionim fondom KomBank INVEST AD Beograd (u daljem tekstu "Grupa").

Komercijalna banka AD Budva osnovana je u novembru 2002. godine kao afilijacija Komercijalne banke AD Beograd i upisana u centralni registar Privrednog suda u Podgorici 06. marta 2003. godine.

Komercijalna banka AD Banja Luka je osnovana u septembru 2006.godine, i dana 15. septembra 2006. godine upisana u sudski registar Rešenjem Osnovnog suda u Banja Luci.

Društvo za upravljanje investicionim fondom KomBank INVEST AD Beograd osnovano u decembru 2007. godine i registrovano 5. februara 2008. godine.

Aktivnosti Grupe uključuju kreditne, depozitne i garancijske poslove, obavljanje poslova platnog prometa u zemlji i inostranstvu u skladu sa Zakonom o bankama, kao i poslove upravljanja investicionim fondovima. Grupa je dužna da posluje na principima likvidnosti, sigurnosti i profitabilnosti.

Na dan 31. decembra 2009. godine, Grupu čine centrala i sedišta u Beogradu u ulici Svetog Save br. 14, sedišta Komercijalne banke AD Budva u Budvi, sedišta Komercijalne banke AD Banja Luka u Banja Luci, sedišta Društva za upravljanje investicionim fondom KomBank INVEST AD Beograd u Beogradu, 40 filijala i 279 ekspoziture na teritoriji Srbije, Crne Gore i Bosne i Hercegovine. Matična banka ima poslovnu jedinicu u inostranstvu u Frankfurtu (Nemačka). Banka je u 2009. godini izvršila zatvaranje predstavništva u Zagrebu (Hrvatska) u cilju racionalizacije i optimizacije troškova.

Grupa je na dan 31. decembra 2009. godine imala 3.401 zaposlenog, a 31. decembra 2008. godine 3.444 zaposlena.

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE
FINANSIJSKE IZVEŠTAJE**

31. decembar 2009. godine

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA

Članice Grupe su u toku 2009. godine vodile poslovne knjige i sastavile pojedinačne finansijske izveštaje u skladu sa lokalnim zakonskim propisima, ostalim propisima koji se baziraju na Međunarodnim računovodstvenim standardima (MRS) i Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja (MSFI) kao i propisima nadležnih centralnih banaka. Pojedinačni finansijski izveštaji su revidirani od strane eksternog revizora sa nekvalifikovanim mišljenjima, na osnovu važećih lokalnih propisa.

U svrhu pripremanja konsolidovanih finansijskih izveštaja pojedinačni finansijski izveštaji zavisnih banaka su prilagođeni prezentaciji finansijskih izveštaja na osnovu računovodstvenih propisa Republike Srbije.

Funkcionalne valute, EUR iz finansijskih izveštaja Komercijalne banke AD Budva i BAM iz finansijskih izveštaja Komercijalne banke AD Banja Luka, preračunate su u prezentacionu valutu, odnosno funkcionalnu valutu Matične banke - dinar (RSD) na bazi zvanično objavljenih kurseva u Republici Srbiji.

Bilansna suma Komercijalne banke AD Budva iznosi 3,26% ukupne konsolidovane aktive, Komercijalne banke AD Banja Luka 4,71% i KomBank INVEST- a 0,01%. Troškovi poslovanja poslovne jedinice u inostranstvu su iskazani u finansijskim izveštajima Grupe.

Finansijski izveštaji Grupe su iskazani u hiljadama dinara (RSD). Dinar predstavlja zvaničnu valutu u Republici Srbiji i funkcionalnu valutu Matične banke. Finansijski izveštaji su prikazani u formatu propisanom Pravilnikom Republike Srbije o obrascima i sadržini pozicija u obrascima finansijskih izveštaja za banke i druge finansijske organizacije (Službeni glasnik RS 74/2008, 3/2009, 12/2009, 26/2009 i 5/2010).

Prilikom konsolidacije izvršena je eliminacija svih međusobnih odnosa iz bilansa stanja u iznosu od 3.519.104 hiljada dinara. Iz bilansa uspeha izvršena je eliminacija prihoda u iznosu od 254.227 hiljada dinara, a rashoda u iznosu od 205.523 hiljada dinara (napomena 52).

Bilans uspeha i bilans tokova gotovine su reklasifikovani primenom prosečnog kursa u Republici Srbiji za 2009. godinu od 93,8992 dinara za jedan EURO i 48,0099 za jedan BAM, a ostali finansijski izveštaji (bilans stanja, izveštaj o promenama na kapitalu i statistički aneks) primenom zaključnog kursa na dan bilansa od 95,8888 dinara za jedan EURO, odnosno 49,0272 za jedan BAM.

Konsolidovani finansijski izveštaji koji se odnose na period od 01. januara do 31. decembra 2009. godine, su odobreni od strane izvršnog odbora Banke dana 16. aprila 2010. godine.

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE
FINANSIJSKE IZVEŠTAJE**

31. decembar 2009. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

3.1. Prihodi i rashodi po osnovu kamate

Prihodi i rashodi po osnovu kamate, uključujući zateznu kamatu i ostale prihode i ostale rashode vezane za kamatonosnu aktivu, odnosno kamatonosnu pasivu, obračunati su po načelu uzročnosti prihoda i rashoda i uslovima iz obligacionog odnosa koji su definisani ugovorom između članice Grupe i klijenta.

Prihodi od naknade za odobravanje kredita se knjiže kao odloženi prihodi, a priznaju se u prihode kamata perioda (EKS) u srazmeri sa proteklim vremenom korišćenja kredita i prikazuju kao korekcija efektivnog prinosa na plasmane po kreditima.

Prihodi od kamate uključuju i prihode po osnovu finansijskih instrumenata zaštite od rizika, uglavnom po osnovu vezivanja anuiteta za kurs dinara u odnosu na EURO, drugu stranu valutu ili za indeks rasta cena na malo, a obračunavaju se na kraju svakog meseca u toku otplate i na dan dospeća anuiteta za plaćanje.

3.2. Prihodi i rashodi po osnovu naknada i provizija

Prihodi i rashodi po osnovu naknada i provizija priznaju se po načelu uzročnosti prihoda i rashoda.

3.3. Prihodi i rashodi po osnovu hartija od vrednosti

Realizovani ili nerealizovani dobiti i gubici po osnovu promene tržišne vrednosti hartija od vrednosti kojima se trguje priznaju se kroz bilans uspeha.

Dobici i gubici po osnovu promene amortizovane vrednosti hartija od vrednosti koje se drže do dospeća priznaju se u korist prihoda odnosno na teret rashoda.

Nerealizovani dobiti i gubici po osnovu hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju priznaju se u okviru revalorizacionih rezervi uključenih u kapital. Prilikom prodaje ili trajnog smanjenja vrednosti ovih hartija, odgovarajući iznosi prethodno formiranih revalorizacionih rezervi iskazuju se u bilansu uspeha kao dobiti ili gubici po osnovu ulaganja u hartije od vrednosti.

Primljene dividende po osnovu ulaganja u akcije drugih pravnih lica prikazuju se kao prihodi od dividende u trenutku njihove naplate.

Obevređenja za procenjene vrednosti rizika po svim vrstama HOV priznaju se u bilansu uspeha.

3.4. Preračunavanje deviznih iznosa

Poslovne promene nastale u stranoj valuti su preračunate u dinare po srednjem kursu utvrđenom na međubankarskom tržištu deviza, koji je važio na dan poslovne promene.

Sredstva i obaveze iskazane u stranoj valuti na dan bilansa stanja, preračunate su u dinare po srednjem kursu utvrđenom na međubankarskom tržištu deviza koji je važio na taj dan.

Neto pozitivne ili negativne kursne razlike nastale prilikom poslovnih transakcija u stranoj valuti i prilikom preračuna pozicija bilansa stanja iskazanih u stranoj valuti knjižene su u korist ili na teret bilansa uspeha kao dobiti ili gubici po osnovu kursnih razlika.

Preuzete i potencijalne obaveze u stranoj valuti preračunate su u dinare po srednjem kursu utvrđenom na međubankarskom tržištu deviza koji je važio na dan bilansa stanja.

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE
FINANSIJSKE IZVEŠTAJE**

31. decembar 2009. godine

3. **PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**
 3.5. **Nekretnine, investicione nekretnine, oprema i nematerijalna ulaganja**
 3.5.1. **Nekretnine, oprema i nematerijalna ulaganja**

Početno merenje nekretnina, opreme i nematerijalnih ulaganja vrši se po nabavnoj vrednosti. Za naknadno merenje nekretnina, nakon početnog priznavanja Grupa primenjuje model revalorizacije, dok za opremu primenjuje model nabavne vrednosti.

Procenu revalorizovane vrednosti vrši ovlašćeni procenjivač. Učestalost vršenja procene zavisi od promene tržišne vrednosti u odnosu na neotpisanu vrednost nekretnina. Efekti povećanja vrednosti nekretnina evidentiraju se u korist revalorizacionih rezervi. Smanjenje vrednosti nekretnina evidentira se na teret revalorizacionih rezervi, nastalih po osnovu revalorizacije te nekretnine. Ukoliko te rezerve nisu dovoljne, razlika se evidentira na teret rashoda perioda u kome je utvrđeno smanjenje vrednosti.

Amortizacija je ravnomerno obračunata na nabavnu ili revalorizovanu vrednost nekretnina, opreme i nematerijalnih ulaganja, primenom sledećih godišnjih stopa, s ciljem da se sredstva u potpunosti otpišu u toku njihovog korisnog veka trajanja:

Nematerijalna ulaganja	20%-33,34%
Građevinski objekti	2,50%
Investicione nekretnine	2,50%
Kompjuterska oprema	25%
Nameštaj i druga oprema	6,7%-25%
Ulaganja na tuđim osnovnim sredstvima	8,64%-86,20%

Nematerijalna ulaganja obuhvataju samo stavke usklađene sa MSFI.

Obračun amortizacije nekretnina, opreme i nematerijalnih ulaganja počinje kada se ova sredstva stave u upotrebu. Za nekretnine je aktima Grupe određena preostala vrednost (30% nabavne vrednosti), koja ne predstavlja osnovicu za amortizaciju u 2009. godini.

Amortizacione stope i nameravani preostali vek korišćenja se verifikuju ili revidiraju svake godine, radi obračuna amortizacije koja odražava stvarni utrošak ovih sredstava u toku poslovanja članica Grupe.

3.5.2. Investicione nekretnine

Investicione nekretnine Grupa drži radi ostvarivanja prihoda od izdavanja nekretnine ili radi uvećanja vrednosti kapitala ili radi i jednog i drugog. Iskazuju se i vrednuju na isti način kao i nekretnine za obavljanje poslovnih aktivnosti Grupe.

3.6. Zalihe

- 3.6.1. Zalihe se iskazuju po ceni koštanja ili po neto prodajnoj vrednosti u zavisnosti od toga koja je niža.

U okviru zaliha Grupa iskazuje sredstva stečena naplatom dospelih potraživanja po kreditima.

- 3.6.2. Sredstva namenjena prodaji čine osnovna sredstva čija je upotreba obustavljena i koja se nalaze u postupku prodaje.

Vrednovanje stalnih sredstava namenjenih prodaji se vrši po nižoj od sledećih dveju vrednosti: knjigovodstvenoj ili poštenoj vrednosti umanjenoj za troškove prodaje.

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE
FINANSIJSKE IZVEŠTAJE**

31. decembar 2009. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.7. Krediti

Kreditni su iskazani u bilansu stanja u visini odobrenih plasmana, umanjene za otplaćenu glavnice, kao i za ispravku vrednosti koja je zasnovana na proceni konkretno identifikovanih rizika za pojedine plasmane i rizika za koje iskustvo pokazuje da su sadržani u kreditnom portfoliju. U proceni navedenih rizika rukovodstva primenjuje metodologiju koja je zasnovana na punoj primeni MRS 39, a koja je obelodanjena u napomeni 3.8.

Za svrhe određivanja amortizovane vrednosti, odnosno poštene vrednosti u skladu sa MRS/MSFI, koristi se ugovorena kamatna stopa, koja neto sadašnju vrednost budućih gotovinskih tokova svodi na nominalnu vrednost odobrenog kredita, umanjene za izvršene otplate glavnice.

Kreditni u dinarima, za koje je ugovorena zaštita od rizika vezivanjem za kurs dinara u odnosu na EURO, drugu inostranu valutu ili za rast indeksa cena na malo, revalorizovani su u skladu sa konkretnim ugovorom za svaki kredit. Razlika između nominalne vrednosti neotplaćene glavnice i revalorizovanog iznosa iskazana je u okviru potraživanja po osnovu plasmana. Efekti ove revalorizacije su evidentirani u okviru prihoda i rashoda od promene vrednosti imovine i obaveza.

3.8. Ispravka vrednosti nenaplativih potraživanja i rezervisanja

U toku 2009. godine Grupa primenjuje Pravila o procenivanju i priznavanju kredita, potraživanja i rezervisanja kojima se utvrđuju kriterijumi za procenivanje i priznavanje kredita, potraživanja i rezervisanja pravnim i fizičkim licima, u skladu sa internom metodologijom. Prva potpuna primena procenivanja i rezervisanja po internoj metodologiji izvršena je za 2007. godinu.

Svaka članica Grupe vrši pregled kreditnog portfolija u cilju procene ispravke vrednosti i rezervisanja. Kod utvrđivanja da li gubitke po osnovu obezvređenja plasmana treba priznati u bilansu uspeha, članice Grupe procenjuju da li postoje informacije/dokazi koje ukazuju na postojanje merljivog smanjenja procenjenih budućih tokova gotovine na portfoliju bazi, pre nego što je takve gubitke moguće identifikovati na nivou pojedinačnog plasmana. Informacije koje mogu ukazati na gubitke po osnovu plasmana uključuju: neredovnost i kašnjenje u izmirivanju obaveza, tržišne i ekonomske uslove na lokalnom nivou koji uslovljavaju kašnjenja u izmirivanju obaveza i sl. Procene menadžmenta o obezvređenju finansijskih plasmana u portfoliju članica Grupe putem procene budućih tokova gotovine se baziraju na stvarnim gubicima iz prošlosti, koji su realizovani na finansijskim sredstvima sa sličnim rizikom i sličnim uzrocima obezvređenja.

Postupak procene obezvređenja se vrši na pojedinačnom nivou, za svaki materijalno značajan kredit i na grupnom nivou, za materijalno manje značajne kredite. Iznos obezvređenja se pojedinačno procenjuje kao razlika između knjigovodstvene vrednosti i sadašnje vrednosti očekivanih budućih novčanih tokova, utvrđene diskontovanjem, primenom efektivne kamatne stope konkretnog kredita. Ukoliko se proceni da ne postoje objektivni dokazi o obezvređenju kredita, bez obzira na pojedinačni značaj, taj kredit se svrstava u bonitetne grupe sličnog kreditnog rizika i obezvređenje se procenjuje na nivou grupe u visini prosečnog ponderisanog procenta gubitka procenjenog na pojedinačnom nivou.

Metodologija i pretpostavke od kojih se polazi pri definisanju iznosa i perioda priliva gotovine po osnovu plasmana su predmet redovne provere u cilju svodenja na minimum razlike između procenjenih gubitaka i stvarnih gubitaka. Iznosi očekivanih priliva po kreditu procenjuju se na osnovu dokaza o planiranim prihodima dužnika. Procena broja dana kašnjenja naplate određenog potraživanja od dužnika, utvrđuje se sagledavanjem svih relevantnih dokaza o vremenu realizacije planiranih prihoda dužnika, kao i iskustvenih podataka o kašnjenju u plaćanju tog dužnika.

3.9. Hartije od vrednosti

3.9.1. Hartije od vrednosti kojima se trguje

Hartije od vrednosti kojima se trguje čine akcije i obveznice stare devizne štednje, a iskazuju se po tržišnoj vrednosti.

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE
FINANSIJSKE IZVEŠTAJE**

31. decembar 2009. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.9.2. Hartije od vrednosti koje se drže do dospeća

Hartije od vrednosti koje se drže do dospeća iskazuju se po amortizovanoj vrednosti, odnosno sadašnjoj vrednosti budućih gotovinskih tokova, uz primenu ugovorene kamatne stope, pošto tržišna kamatna stopa nije poznata.

3.9.3. Udeli (učešća) i hartije od vrednosti raspoložive za prodaju

Hartije od vrednosti raspoložive za prodaju sastoje se od akcija zavisnih pravnih lica, akcija drugih banaka kao i akcija i udela u drugim pravnim licima.

Hartije od vrednosti raspoložive za prodaju, izuzev hartija od vrednosti zavisnih pravnih lica, iskazane su po tržišnoj vrednosti za akcije koje se zvanično kotiraju na berzi, a ukoliko tržišna vrednost nije poznata, po nabavnoj vrednosti umanjenoj za ispravku vrednosti.

Udeli zavisnih pravnih lica iskazani su po nabavnoj vrednosti.

3.10. Gotovina i gotovinski ekvivalenti

U Bilansu tokova gotovine pod gotovinom i gotovinskim ekvivalentima se podrazumevaju gotovina, sredstva na računima kod drugih banaka i čekovi poslani na naplatu.

3.11. Sredstva po poslovima u ime i za račun trećih lica

Sredstva po poslovima u ime i za račun trećih lica, kojima Grupa upravlja uz naknadu nisu uključena u bilans stanja Grupe, već u vanbilansne pozicije.

3.12. Porezi i doprinosi

3.12.1. Porez na dobit

Matična banka nema mogućnost vršenja poreske konsolidacije na osnovu važećih propisa u Republici Srbiji.

Porez na dobitak predstavlja iznos obračunat primenom propisane poreske stope na iznos dobitka pre oporezivanja po odbitku efekata stalnih razlika koje propisanu poresku stopu svode na efektivnu poresku stopu.

Konačni iznosi obaveza po osnovu poreza na dobitak članice Grupe utvrđuju primenom poreske stope na poresku osnovicu utvrđenu poreskim bilansom i poreskom prijavom. (Napomena 19.)

Poreske stope za 2009.godinu su:

Srbija	10%
Crna Gora	9%
Bosna i Hercegovina	10%

3.12.2. Porezi i doprinosi koji ne zavise od rezultata

Porezi i doprinosi koji ne zavise od rezultata uključuju porez na imovinu, porez na dodatu vrednost, doprinose na zarade na teret poslodavca, kao i druge poreze i dažbine u skladu sa republičkim, lokalnim i poreskim propisima. Ovi porezi i doprinosi su prikazani u okviru ostalih operativnih rashoda.

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE
FINANSIJSKE IZVEŠTAJE**

31. decembar 2009. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.13. Poštena (fer) vrednost

U Republici Srbiji, Republici Crnoj Gori i Bosni i Hercegovini ne postoji dovoljno tržišno iskustvo, stabilnost i likvidnost kod kupovine i prodaje kredita i ostalih finansijskih sredstava i obaveza, pa zvanične tržišne informacije nisu u svakom trenutku raspoložive. Radi utvrđivanja poštene (fer) vrednosti budućih novčanih tokova su svedeni na sadašnju vrednost primenom diskontne stope jednake ugovorenoj kamatnoj stopi, koja sadašnju vrednost svodi na nominalnu vrednost. Za iznos procenjenih rizika da knjigovodstvena vrednost neće biti realizovana vrši se ispravka vrednosti.

3.14. Beneficije zaposlenih

Grupa nema sopstvene penzione fondove niti opcije za isplate zaposlenima u vidu akcija i po tom osnovu nema identifikovane obaveze na dan 31. decembra 2009. godine.

Grupa je izvršila rezervisanje u skladu sa MRS 19 za srazmerni deo dugoročnih obaveza za otpremnine za odlazak u penziju. Za obračun rezervisanja po ovom osnovu angažovan je ovlašćeni licencirani aktuar.

3.15. Informacije po segmentima

Grupa najveći deo svog poslovanja obavlja na teritoriji Republike Srbije.

Bilansna suma Matične banke iznosi 92,02% ukupne bilansne sume konsolidovanog bilansa stanja.

Informacije po segmentima su obelodanjene u napomeni 51.

Koncentracija plasmana po dužnicima prema privrednim delatnostima je prikazana u napomeni 25.

4. PRIHODI I RASHODI PO OSNOVU KAMATA

a) Prihodi po osnovu kamata

U hiljadama dinara	31. decembar	
	2009.	2008.
<i>Kamate u dinarima</i>		
- Po osnovu kredita	12.725.389	8.627.019
- Po osnovu depozita	561.695	429.129
- Po osnovu HOV	20.412	10.129
- Po osnovu ostalih plasmana	514.759	602.695
ukupno u dinarima	13.822.255	9.668.972
<i>Kamate u str.valuti</i>		
- Po osnovu kredita u str. valuti	1.864.557	1.637.280
- Po osnovu depozita u str. valuti	29.555	377.820
- Po osnovu ostalih plasmana u str.valuti	21.859	237.696
ukupno u str.valuti	1.915.971	2.252.795
UKUPNO	15.738.226	11.921.767

Procenjeni efekat kamate koja nije obračunata i iskazana u bilansu uspeha Grupe za 2009. godinu iznosi 125.032 hiljade dinara, a odnosi se na kamatu po kreditima i plasmanima po kojima su pokrenuti sudski sporovi i obustavljen obračun kamate.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE
FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2009. godine

4. PRIHODI I RASHODI PO OSNOVU KAMATA (nastavak)

b) Rashodi po osnovu kamata

U hiljadama dinara	31. decembar	
	2009.	2008.
<i>Kamate u dinarima</i>		
- Po osnovu kredita	52.826	48.583
- Po osnovu depozita	3.367.320	1.653.710
- Po osnovu HOV	-	-
- Po osnovu ostalih obaveza	-	337
ukupno u dinarima	<u>3.420.146</u>	<u>1.702.630</u>
<i>Kamate u str.valuti</i>		
- Po osnovu kredita	71.594	82.057
- Po osnovu depozita	5.142.031	3.050.233
- Po osnovu ostalih obaveza	4.010	17.582
ukupno u str.valuti	<u>5.217.635</u>	<u>3.149.873</u>
UKUPNO	<u>8.637.781</u>	<u>4.852.503</u>

5. PRIHODI I RASHODI PO OSNOVU NAKNADA I PROVIZIJA

a) Prihodi od naknada i provizija

U hiljadama dinara	31. decembar	
	2009.	2008.
Naknade u dinarima	3.898.048	2.941.700
Naknade u stranoj valuti	397.566	390.292
UKUPNO	<u>4.295.614</u>	<u>3.331.992</u>

b) Rashodi od naknada i provizija

U hiljadama dinara	31. decembar	
	2009.	2008.
Naknade i provizije u dinarima	379.647	193.087
Naknade i provizije u stranoj valuti	170.431	152.065
UKUPNO	<u>550.078</u>	<u>345.152</u>

6. NETO DOBITAK PO OSNOVU PRODAJE HARTIJA OD VREDNOSTI

U hiljadama dinara	31. decembar	
	2009.	2008.
Dobici od prodaje HOV po fer vrednosti	42.751	3.094
Gubici od prodaje HOV po fer vrednosti	(4.917)	(37)
Neto dobitak po osnovu prodaje hartija od vrednosti po fer vrednosti kroz bilans uspeha	<u>37.834</u>	<u>3.057</u>

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE
FINANSIJSKE IZVEŠTAJE**

31. decembar 2009. godine

7. NETO DOBITAK PO OSNOVU UDELA (UČEŠĆA)

U hiljadama dinara	31. decembar	
	2009.	2008.
Dobici od prodaje učeća	-	56.661
Gubici od prodaje učešća	-	-
Neto dobitak po osnovu prodaje udela (učešća)	<u>-</u>	<u>56.661</u>

8. NETO GUBITAK PO OSNOVU PRODAJE OSTALIH PLASMANA

U hiljadama	31. decembar	
	2009.	2008.
Dobici po osnovu prodaje ostalih plasmana	2.755	-
Gubici po osnovu prodaje ostalih plasmana	(6.047)	-
Neto gubitak po osnovu prodaje ostalih plasmana	<u>(3.292)</u>	<u>-</u>

9. NETO RASHODI / PRIHODI OD KURSNIH RAZLIKA

U hiljadama dinara	31. decembar	
	2009.	2008.
Prihodi po osnovu kursnih razlika	3.208.255	47.312.882
Rashodi po osnovu kursnih razlika	(8.005.366)	(51.036.396)
	<u>(4.797.111)</u>	<u>(3.723.514)</u>

Pozitivne i negativne kursne razlike obuhvataju dobitke/ gubitke od transakcija obavljenih u stranoj valuti u toku godine i dobitke/gubitke od svođenja pozicija bilansa stanja iskazanih u stranim valutama na zvanične kurseve na kraju svakog meseca u toku godine.

Obračun kursnih razlika se obavlja i iskazuje po bruto principu (negativne i pozitivne kursne razlike) u toku poslovne godine.

10. PRIHODI OD DIVIDENDI I UČEŠĆA

U hiljadama dinara	31. decembar	
	2009.	2008.
Prihodi od dividendi i učešća	<u>6.469</u>	<u>3.208</u>

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE
FINANSIJSKE IZVEŠTAJE**
31. decembar 2009. godine

11. OSTALI POSLOVNI PRIHODI

U hiljadama dinara	31. decembar	
	2009.	2008.
Ostali prihodi operativnog poslovanja	142.964	137.684
Prihodi naplaćenih otpisanih potraživanja	161.279	64.286
Dobici od prodaje osnovnih sredstava i nemater.ulaganja	31.630	8.362
Prihodi od smanjenja obaveza	5.270	7.936
Viškovi	44	262
Ostalo	49.648	18.929
	<u>390.835</u>	<u>237.458</u>

12. NETO PRIHODI / RASHODI INDIREKTNIH OTPISA PLASMANA I REZERVISANJA

a) U hiljadama dinara	31. decembar	
	2009.	2008.
Rashodi indirektnih otpisa plasmana bilansnih pozicija	9.634.157	6.928.787
Rashodi rezervisanja za vanbilansne pozicije	364.971	230.140
Rashodi rezervisanja za sudske sporove	-	6.826
Rashodi rezervisanja za otpremnine zaposlenima	-	40.520
	<u>9.999.128</u>	<u>7.206.273</u>

b) U hiljadama dinara	31. decembar	
	2009.	2008.
Prihodi od ukidanja indirek. otpisa plasmana bilan. pozicija	7.907.948	5.154.818
Prihodi od ukidanja rezervisanja za vanbilansne pozicije	392.210	321.088
Prihodi od ukidanja neiskorišćenih rezervisanja za obaveze	12.528	-
Prihodi od ukidanja neiskorišćenih rezervisanja	92.588	16.733
Prihodi od naplaćene suspendovane kamate	46.449	22.423
	<u>8.451.723</u>	<u>5.515.062</u>
Neto rashodi 2009.god. (a-b)	<u>(1.547.405)</u>	<u>(1.691.211)</u>

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE
FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2009. godine**

13. KRETANJE NA RAČUNIMA ISPRAVKE VREDNOSTI I REZERVISANJA

U hiljadama dinara

	Gotovina i gotovinski ekvivalenti	Potraživnaja za kamate i naknade	Dati krediti i depoziti	HOV	Učešća	Ostali plasmani	Ostala sredstva	Vanbilansne obaveze	Ukupno
Stanje 1.1.2009.	-	1.007.432	9.231.828	53	381.730	2.516.096	54.797	470.955	13.662.891
Nova ispravka vrednosti	1.756	746.560	7.097.948	348	12.193	1.576.724	198.628	364.971	9.999.128
Smanjenje ispravke vrednosti	-	(319.096)	(6.007.962)	(65)	(22.038)	(1.423.779)	(139.402)	(387.816)	(8.300.158)
Kursne razlike	57	19.418	189.458	-	-	42.139	4.231	193	255.496
Otpisi	(1.813)	(49.025)	(532.424)	-	-	(133.112)	(234)	-	(716.608)
Ostale promene	-	(32.618)	35.658	1	(128)	(616)	(72)	-	2.225
Stanje 31.12.2009.	-	1.372.671	10.014.506	337	371.757	2.577.452	117.948.	448.303	14.902.974

Do kraja januara 2010. godine nisu izvršene materijalno značajne naplate obezvređenih plasmana koje bi uticale na ukidanje ispravke vrednosti shodno zahtevima iz MRS 10.

14. TROŠKOVI ZARADA, NAKNADA ZARADA I OSTALI LIČNI RASHODI

U hiljadama dinara	31. decembar	
	2009.	2008.
Troškovi zarada	2.155.030	2.083.931
Troškovi naknada zarada	461.614	416.919
Troškovi poreza na zarade i naknade zarada	399.952	364.359
Troškovi doprinosa na zarade i naknade zarada	634.808	585.776
Troškovi naknada za privremene i povremene poslove	130.834	183.750
Ostali lični rashodi	51.697	55.296
	3.833.935	3.690.030

Ukupne zarade rukovodstva članica Grupe i ukupne naknade članovima Upravnih i Nadzornih i Odbora za reviziju obelodanjeni su u tabeli:

U hiljadama dinara	31. decembar	
	Rukovodstvo	Upravni/Nadzorni odbor
- Matična Banka	59.256	14.410
- Budva	26.165	7.797
- Banja Luka	16.736	6.001
- KomBank INVEST	3.449	-
	105.606	28.208

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE
FINANSIJSKE IZVEŠTAJE**
31. decembar 2009. godine

15. TROŠKOVI AMORTIZACIJE

U hiljadama dinara	31. decembar	
	2009.	2008.
Troškovi amortizacije	<u>608.657</u>	<u>464.754</u>

16. OPERATIVNI I OSTALI POSLOVNI RASHODI

U hiljadama dinara	31. decembar	
	2009.	2008.
Troškovi materijala	427.853	425.366
Troškovi proizvodnih usluga	1.864.036	1.572.607
Nematerijalni troškovi (bez poreza i doprinosa)	1.257.741	1.088.422
Troškovi poreza	89.594	71.832
Troškovi doprinosa	676.151	649.488
Ostali troškovi	64.419	50.950
Rashodi po osnovu otpisa nenaplativih potraživanja	10	1.788
Gubici od prodaje osnovnih sredstava i nematerijalnih ulaganja	1.822	-
Gubici po osnovu rashodovanja i otpisa osnovnih sredstava i nematerijalnih ulaganja	3.816	5.835
Manjkovi i štete	30	1.908
Ostali rashodi	<u>13.016</u>	<u>22.742</u>
	<u>4.398.488</u>	<u>3.890.938</u>

Obaveze za operativni lizing poslovnog prostora članica Grupe priznaju se kao redovni mesečni troškovi zakupnina.

Potencijalne obaveze na dan 31. decembar 2009. godine, koje se odnose na buduće periode bez PDV-a, za 233 objekta ukupne površine 38.815,62 m² iznose:

U hiljadama dinara	
- u 2010. godini	756.144
- od 2011. do 2014. godine	1.307.790
- od 2015. godine	<u>882.293</u>
	2.946.227

17. PRIHODI OD PROMENE VREDNOSTI IMOVINE I OBAVEZA

U hiljadama dinara	31. decembar	
	2009.	2008.
Prihodi od promene vrednosti plasmana i potraživanja	9.993.182	15.251.937
Prihodi od promene vrednosti hartija od vrednosti	17.385	22.804
Prihodi od promene vrednosti obaveza	260.544	2.626.924
UKUPNO	<u>10.271.111</u>	<u>17.901.665</u>

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE

FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2009. godine

18. RASHODI OD PROMENE VREDNOSTI IMOVINE I OBAVEZA

U hiljadama dinara	31. decembar	
	2009.	2008.
Rashodi od promene vrednosti plasmana i potraživanja	3.113.108	6.739.528
Rashodi od promene vrednosti hartija od vrednosti	9.532	213.801
Rashodi od promene vrednosti obaveza	1.145.584	4.933.738
UKUPNO	4.268.224	11.887.067
Neto prihodi/rashodi od promene vrednosti imovine i obaveza	6.002.887	6.014.598

Prihodi/rashodi od promene vrednosti plasmana sadrže efekat obračuna ugovorenih zaštita od rizika devizne klauzule.

Prihodi/rashodi od promene vrednosti hartija od vrednosti sadrže efekte svođenja hartija od vrednosti na poznatu tržišnu vrednost.

Prihodi/rashodi od promene vrednosti obaveza sadrže efekat obračuna ugovorenih zaštita od rizika devizne klauzule na primljene depozite komitenata.

Efekte obračuna promene vrednosti članice Grupe vrše na kraju meseca u toku poslovne godine i na dan transakcije.

19. POREZ NA DOBIT

Svaka banka članica Grupe utvrđuje porez na dobitak prema lokalnim propisima. Utvrđeni porez ne podleže konsolidaciji već se odvojeno obelodanjuje u Napomenama.

19.1. *Komercijalna banka AD Beograd*
A. KOMPONENTE POREZA NA DOBIT

U hiljadama dinara	31. decembar	
	2009.	2008.
Poreski rashod perioda	(111.951)	-
Dobitak od kreiranja odl.poreskih sredstava	8.139	-
Gubitak od ukidanja poreskih sredstava	(85.007)	(30.365)
	(188.819)	(30.365)

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE
FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2009. godine

19. POREZ NA DOBIT (nastavak)

B. USAGLAŠAVANJE TEKUĆEG POREZA NA DOBITAK SA REZULTATOM PRIMENE
PORESKE STOPE NA DOBIT PRE OPOREZIVANJA

U hiljadama dinara	31. decembar	
	2009.	2008.
Dobitak/gubitak pre oporezivanja	2.055.495	2.815.222
Obračun poreza po važećoj stopi 10%	205.549	281.522
Poreski efekat rashoda koje se ne priznaju u poreskom bilansu	7.232	5.563
Poreski efekat neto kapitalnih gubitaka	407	-
Poreski efekti razlike amortizacije za poreske svrhe i računovodstvene amortizacije	11.163	892
Poreski efekti oporezivih prihoda koji nisu uključeni u finansijske izveštaje (povezana lica)	156	57
Poreski efekti prihoda koji nisu oporezivi (primljene dividende rezidenata)	(605)	(299)
Prenosivi poreski krediti za ulaganja u osnovna sredstva	-	-
Poreske olakšice (iskorišćene i efekat novih)	(35.083)	(257.370)
PORESKI EFEKTI ISKAZANI U BILANSU USPEHA	188.819	30.365
C. EFEKTIVNA PORESKA STOPA	5,45	-

Uplaćene akontacije poreza na dobit za 2009. godinu iznose 213.342 hiljade dinara, po osnovu obaveznosti mesečnih plaćanja predviđenih Zakonom o porezu na dobit. Banka je za namirenje tekućeg poreza iskoristila 111.951 hilj. dinara, a ostatak od 101.391 hiljadu dinara koristiće kao akontacije za 2010. godinu.

19.2. *Komercijalna banka AD Budva*

A. KOMPONENTE POREZA NA DOBIT

U hiljadama dinara	31. decembar	
	2009.	2008.
Poreski rashod perioda	17.767	18.082
Odloženi poreski rashod perioda	231	-
Poreski prihod (akontacija)	(19.570)	(11.367)
Odloženi poreski prihod perioda		(1.480)
Ukupno poreski (prihod) / rashod perioda	(1.572)	5.235

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE
FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2009. godine

19. POREZ NA DOBIT (nastavak)

B. USAGLAŠAVANJE TEKUĆEG POREZA NA DOBITAK SA REZULTATOM PRIMENE
PORESKE STOPE NA DOBIT PRE OPOREZIVANJA

	31. decembar	
	2009.	2008.
Dobitak/gubitak pre oporezivanja	128.686	159.769
Obračun poreza po važećoj stopi 9%	11.582	14.379
Poreski efekat rashoda koje se ne priznaju u poreskom bilansu	53	1.745
Poreski efekti razlike amortizacije za poreske svrhe i računovodstvene amortizacije	348	261
Poreski efekti oporezivih prihoda koji nisu uključeni u finansijske izveštaje (povezana lica)	6.352	(1.902)
Poreski efekti prihoda koji nisu oporezivi (primljene dividende rezidenata)	-	-
Prenosivi poreski krediti za ulaganja u OS	(710)	(521)
Kursne razlike	142	4.120
Poreske olakšice (iskorišćene i efekat novih)	-	-
PORESKI EFEKTI ISKAZANI U BILANSU USPEHA	17.767	18.082
C. EFEKTIVNA PORESKA STOPA	13,81	11,32

Uplaćene akontacije poreza na dobit za 2009 .godinu iznose 19.570 hiljada dinara, po osnovu obaveznosti mesečnih plaćanja predviđenih Zakonom o porezu na dobit, tako da je iskazano potraživanje za preplaćeni porez u iznosu od 1.803 hilj. dinara.

19.3. *Komercijalna banka AD Banja Luka*

A. KOMPONENTE POREZA NA DOBIT

U hiljadama dinara	31. decembar	
	2009.	2008.
Poreski rashod perioda	-	5.409
Odloženi poreski rashod perioda	-	-
Poreski prihod (akontacija)	(17.410)	(19.585)
Odloženi poreski prihod perioda	-	-
Ukupno poreski (prihod) / rashod perioda	(17.410)	(14.176)

Banka nema poreski rashod perioda zbog iskazane negativne poreske osnovice.

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE
FINANSIJSKE IZVEŠTAJE**
31. decembar 2009. godine

19. POREZ NA DOBIT (nastavak)

19.3. Komercijalna banka AD Banja Luka

**B. USAGLAŠAVANJE TEKUĆEG POREZA NA DOBITAK SA REZULTATOM PRIMENE
PORESKE STOPE NA DOBIT PRE OPOREZIVANJA**

	31. decembar	
	2009.	2008.
Dobitak/gubitak pre oporezivanja	10.701	54.089
Obračun poreza po važećoj stopi 10%	1.070	5.409
Poreski efekat rashoda koje se ne priznaju u poreskom bilansu	40.179	-
Poreski efekti razlike amortizacije za poreske svrhe i računovodstvene amortizacije	-	-
Poreski efekti oporezivih prihoda koji nisu uključeni u finansijske izveštaje (povezana lica)	-	-
Poreski efekti prihoda koji nisu oporezivi (primljene dividende rezidenata)	-	-
Prenosivi poreski krediti za ulaganja u OS	-	-
Kursne razlike	-	-
Usklađivanje rashoda	(82.776)	-
PORESKI EFEKTI ISKAZANI U BILANSU USPEHA	-41.527	5.409
C. EFEKTIVNA PORESKA STOPA	-	10,00

Upłaćene akontacije poreza na dobit za 2009. godinu iznose 3.834 hilj. dinara po osnovu obaveznosti mesečnih plaćanja predviđenih Zakonom o porezu na dobit. Poreski kredit iz 2008. godine iznosi 13.576 hilj.dinara, što zajedno sa akontacijama predstavlja preplaćeni porez u ukupnom iznosu od 17.410 hilj.dinara.

19.4. **KOMBANK INVEST AD Beograd**

KomBank INVEST AD Beograd u 2009. godini nije imao obavezu po osnovu poreza na dobit, s obzirom da je iskazao negativan finansijski rezultat u bilansu uspeha.

20. **GUBITAK OD SMANJENJA ODLOŽENIH PORESKIH SREDSTAVA I KREIRANJA
ODLOŽENIH PORESKIH OBAVEZA**

	31. decembar	
U hiljadama dinara	2009.	2008.
Gubitak od smanjenja odloženih poreskih sredstava i kreiranja odloženih poreskih obaveza	85.044	30.851
	85.044	30.851

Smanjenje poreskih sredstava za direktno namirenje tekućeg poreza Matične banke korišćenjem dela poreskog kredita po osnovu investicionih ulaganja iz ranijih godina iznosi 76.869 hiljada dinara.

Smanjenje poreskih sredstava po osnovu dugoročnih rezervisanja za primanja zaposlenih iznosilo je za 8.175 hiljada dinara.

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE
FINANSIJSKE IZVEŠTAJE**
31. decembar 2009. godine

**21. DOBITAK OD KREIRANJA ODLOŽENIH PORESKIH SREDSTAVA I SMANJENJA
ODLOŽENIH PORESKIH OBAVEZA**

U hiljadama dinara	31. decembar	
	2009.	2008.
Dobitak od kreiranja odloženih poreskih sredstava i smanjenja odloženih poreskih obaveza	8.338	1.397
	<u>8.338</u>	<u>1.397</u>

Obračun odložene poreske obaveze na privremenu razliku u vrednosti osnovnih sredstava na dan 31.12.2009. godine zahtevalo je smanjenje obaveze u iznosu od 8.338 hiljada dinara.

22. GOTOVINA I GOTOVINSKI EKVIVALENTI

U hiljadama dinara	31. decembar	
	2009.	2008.
<i>U dinarima</i>		
Žiro račun	19.471.997	24.504.643
Gotovina u blagajni	1.551.839	1.515.681
	<u>21.023.836</u>	<u>26.020.324</u>
<i>U stranoj valuti</i>		
Devizni računi	6.830.422	3.294.876
Gotovina u blagajni u stranoj valuti	1.663.154	1.165.062
Gotovinski ekvivalenti u str.valuti - čekovi poslani na naplatu	29.773	30.255
Ostala novčana sredstva	87.627	44.819
	<u>8.610.976</u>	<u>4.535.012</u>
Zlato i ostali plemeniti metali	99	99
UKUPNO	<u>29.634.911</u>	<u>30.555.435</u>

Komercijalna banka AD Beograd

Obavezna rezerva kod Narodne banke Srbije predstavlja minimalnu rezervu dinarskih sredstava obračunatu u skladu sa Odlukom o obaveznoj rezervi kod NBS. Ova sredstva se mogu koristiti za likvidnost.

U skladu sa propisima Narodne banke Srbije, Banka je dužna da održava minimalno mesečno stanje na svom žiro računu u visini obračunate obavezne dinarske rezerve, odnosno prosečno dnevno stanje u visini od 100% obračunate obavezne dinarske rezerve.

U 2009. godini Matična banka nije koristila dinarsku obaveznu rezervu.

Banka nije imala prekoračenja propisanih limita u toku 2009. godine. Godišnja kamatna stopa NBS na iznos ostvarenog prosečnog dnevnog stanja izdvojene dinarske obavezne rezerve iznosila je 2,5%.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE
FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2009. godine

23. OPOZIVI DEPOZITI I KREDITI

U hiljadama dinara	31. decembar	
	2009.	2008.
<i>u dinarima</i>		
Depoziti viškova likvidnih sredstava	-	-
Kreditni po repo transakcijama	11.500.000	-
	<u>11.500.000</u>	<u>-</u>
<i>u stranoj valuti</i>		
Obavezna rezerva kod NBS	36.499.602	19.512.049
Opozivi depoziti i obavezne rezerve kod centralnih banaka C.Gore i BiH	2.053.482	3.435.536
	<u>38.553.084</u>	<u>22.947.585</u>
UKUPNO	<u><u>50.053.084</u></u>	<u><u>22.947.585</u></u>

Komercijalna banka AD Beograd

Obavezna rezerva u stranoj valuti predstavlja minimalnu deviznu rezervu u skladu sa Odlukom o obaveznoj rezervi kod NBS i izračunava se na osnovu prosečnog iznosa obavezne devizne rezerve u toku jednog kalendarskog meseca. Banka je dužna da 20% obračunate obavezne devizne rezerve drži u dinarima na svom redovnom dinarskom žiro računu.

Na obaveznu rezervu u stranoj valuti Matična banka ne ostvaruje kamatu.

Komercijalna banka AD Budva

Obavezna rezerva kod Centralne banke Crne Gore predstavlja rezervu sredstava obračunatu u skladu sa Odlukom o obaveznoj rezervi kod CB CG. Od izdvojenih sredstava 50% se može koristiti za održavanje dnevne likvidnosti po kamati od 11% na godišnjem nivou ako ne vrate sredstva u istom danu.

Za obračun obavezne rezerve primjenjuje se stopa od 10% na prosečan iznos ukupnih depozita.

Prema novoj Odluci o obaveznoj rezervi obračunavanje obavezne rezerve se vrši na prosečan iznos depozita iz prvog obračunskog perioda u junu 2009. godine, s tim što za povećanje osnovice banka nije u obavezi da izdvaja dodatna sredstva rezervisanja.

Banka nije koristila sredstva obavezne rezerve u toku 2009. godine. Godišnja kamatna stopa CB CG na iznos 25% ostvarenog prosečnog dnevnog stanja izdvojene obavezne rezerve iznosila je 1% .

Komercijalna banka AD Banja Luka

Obavezna rezerva kod Centralne banke BiH predstavlja rezervu sredstava obračunatu u skladu sa Odlukom o obaveznoj rezervi kod CB BiH. Stopa obavezne rezerve iznosi 14% na depozite i pozajmljena sredstva sa ugovorenim rokom dospeća do jedne godine i 7% na depozite i pozajmljena sredstva sa ugovorenim rokom dospeća preko jedne godine. Banka nije koristila sredstva obavezne rezerve u toku 2009. godine. Godišnja kamatna stopa na obaveznu rezervu iznosi 0,28%.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE
FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2009. godine

24. POTRAŽIVANJA PO OSNOVU KAMATA, NAKNADA, PRODAJE, PROMENE FER VREDNOSTI
DERIVATA I DRUGA POTRAŽIVANJA

U hiljadama dinara	31. decembar	
	2009.	2008.
<i>Potraživanja za kamatu i naknadu u dinarima</i>		
- kamata	1.620.655	1.152.907
- naknada	110.896	101.850
Potraživanja po osnovu prodaje u dinarima	80	-
Druga potraživanja u dinarima - zakupnina	255.974	135.287
Ispravka vrednosti u dinarima	(1.085.640)	(775.138)
	<u>901.965</u>	<u>614.906</u>
<i>Potraživanja za kamatu i naknadu u str.valuti</i>		
- kamata	399.198	332.146
- naknada	5.023	6.321
Ispravka vrednosti u str.valuti	(287.031)	(232.294)
	<u>117.190</u>	<u>106.173</u>
UKUPNO	<u>1.019.155</u>	<u>721.079</u>

25. DATI KREDITI I DEPOZITI

U hiljadama dinara	31. decembar	
	2009.	2008.
<i>Kreditni dati u dinarima</i>		
Po transakcionim računima	4.330.257	4.370.402
Potrošački krediti	5.762.627	3.877.617
Kreditni za obrtna sredstva	21.771.975	21.012.799
Izvozni krediti	4.854.755	1.580.433
Investicioni krediti	17.399.922	15.914.808
Stambeni krediti	19.257.795	15.589.844
Ostali krediti	37.688.234	38.735.112
Ispravka vrednosti kredita u dinarima	(6.925.744)	(6.425.451)
	<u>104.139.821</u>	<u>94.655.564</u>
<i>Kreditni dati u str.valuti</i>		
Za plaćanje uvoza robe i usluga iz inostranstva	4.527.151	4.885.183
Kreditni za kupovinu nepokretnosti	2.318.065	2.388.374
Plasmani koji se odobravaju i dospevaju u roku 1dana	9.209	217.508
Ostali kreditni u str.valuti	16.357.657	16.987.932
Ispravka vrednosti kredita u str.valuti	(2.912.236)	(2.639.979)
	<u>20.299.846</u>	<u>21.839.018</u>
<i>Dati ostali i namenski depoziti u str.valuti</i>		
Ostali dati depoziti u str.valuti	295.583	246.873
Namenski depoziti u str.valuti dati u skladu sa propisima	-	-
Ostali namenski depoziti u str.valuti	-	-
Ispravka vrednosti depozita u str.valuti	(176.526)	(166.398)
	<u>119.057</u>	<u>80.475</u>
UKUPNO	<u>124.558.724</u>	<u>116.575.057</u>

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE
FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2009. godine**

25. DATI KREDITI I DEPOZITI (nastavak)

Kreditni do jedne godine u dinarima i stranoj valuti su odobravani na period od jednog meseca do jedne godine, uz kamatne stope na mesečnom nivou u rasponu od 0,99% do 2,40% mesečno.

Kreditni preko jedne godine u dinarima i stranoj valuti su odobravani na period do maksimum trideset godina, uz godišnju kamatnu stopu u rasponu od 3% do 27 %.

Koncentracija ukupno plasiranih kredita komitentima od strane članica Grupe, značajna je kod sledećih delatnosti:

U hiljadama dinara	31. decembar	
	2009.	2008.
Poljoprivreda, lov, šumarstvo, vodoprivreda i ribarstvo	4.049.715	3.650.159
Vađenje ruda i kamena i prerađivačka industrija	22.705.781	21.934.246
Proizvodnja i snabdevanje el.energijom, gasom i vodom	999.370	385.253
Građevinarstvo	6.470.527	6.829.288
Trgovina na veliko i trgovina na malo, opravka motornih vozila, motocikala i predmeta za ličnu upotrebu i domaćinstvo	27.188.110	25.999.671
Hoteli i restorani, saobraćaj i veze	5.856.620	3.557.731
Finansijsko posredovanje	1.089.851	1.641.084
Aktivnosti u vezi sa nekretninama, iznajmljivanje i poslovne aktivnosti	6.492.544	5.681.727
Državna uprava i odbrana, obavezno socijalno i pen.osiguranje	2.553.465	2.007.432
Obrazovanje, zdravstveni i socijalni rad	391.011	665.627
Stanovništvo i preduzetnici	41.204.280	39.063.902
Ostalo	5.557.450	5.158.937
	<u>124.558.724</u>	<u>116.575.057</u>

Rizici i neizvesnosti

Rukovodstva članica Grupe su izvršila rezervisanja za potencijalne kreditne gubitke na osnovu svih poznatih i predvidljivih rizika na datum sastavljanja finansijskih izveštaja. Kreditni portfolio Grupe obuhvata značajan broj dužnika koji su u procesu privatizacije i restrukturiranja za koji se očekuje da će rezultirati u potpunom ili delimičnom izmirivanju obaveza prema članicama Grupe. Klasifikacija ovih potraživanja je izvršena na osnovu poslednjih raspoloživih finansijskih informacija, kao i na osnovu očekivanih efekata procesa restrukturiranja. Ukoliko ovi efekti ne rezultiraju u mogućnostima izmirivanja obaveza prema članicama Grupe, potraživanja Grupe su najvećim delom obezbeđena hipotekama i fiducijama na nepokretnostima dužnika, kao i zalogom na pokretnoj imovini. U slučaju da ove aktivnosti preduzete od strane rukovodstva članica Grupe ne daju očekivane rezultate, u narednim izveštajnim periodima će biti nepohodno da se izdvoje dodatna rezervisanja za moguće gubitke po osnovu procene nenaplativosti.

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE
FINANSIJSKE IZVEŠTAJE**
31. decembar 2009. godine

26. HARTIJE OD VREDNOSTI (BEZ SOPSTVENIH AKCIJA)

U hiljadama dinara	31. decembar	
	2009.	2008.
<i>u dinarima</i>		
HOV po fer vrednosti kroz bilans uspeha	18.576	18.394
HOV raspoložive za prodaju	385.587	-
HOV koje se drže do dospeća	129.446	133.548
Ispravka vrednosti HOV u dinarima	(337)	(53)
	<u>533.272</u>	<u>151.889</u>
<i>u stranoj valuti</i>		
Hov po fer vrednosti kroz bilans uspeha u str.valuti	33.237	216.522
HOV koje se drže do dospeća	76.711	-
	<u>109.948</u>	<u>216.522</u>
UKUPNO	<u><u>643.220</u></u>	<u><u>368.411</u></u>

27. UDELI (UČEŠĆA)

U hiljadama dinara	31. decembar	
	2009.	2008.
Učešća u dinarima		
Učešće u kapitalu banaka i finansijskih organizacija	134.169	138.816
Učešće u kapitalu preduzeća i drugih pravnih lica	469.242	449.925
Učešće u kapitalu stranih lica u inostranstvu	129.836	72.613
Ispravka vrednosti	(371.757)	(381.730)
	<u>361.490</u>	<u>279.624</u>

Ispravka vrednosti drugih učešća u kapitalu u iznosu od 371.757 hiljada dinara odnosi se na obezvređenje 100% nabavne vrednosti za ona učešća koja nemaju tržišnu vrednost.

28. OSTALI PLASMANI

U hiljadama dinara	31. decembar	
	2009.	2008.
<i>Ostali plasmani u dinarima</i>		
Kupljeni plasmani - faktoring	19.935	10.516
Plasmani po osnovu akceptiranja, avaliranja i izvršenih plaćanja po garancijama	821.468	780.171
Ostali plasmani	1.431.131	1.270.253
Ispravka vrednosti ostalih plasmana u dinarima	(733.123)	(812.891)
	<u>1.539.411</u>	<u>1.248.049</u>
<i>Ostali plasmani u str.valuti</i>		
Plasmani po osnovu akceptiranja, avaliranja i izvršenih plaćanja po garancijama	178.572	149.614
Pokriveni akreditivi i druga jemstva	437.369	455.625
Ostali plasmani u str.valuti	1.979.998	2.518.613
Ispravka vrednosti ostalih plasmana u str.valuti	(1.844.329)	(1.703.205)
	<u>751.610</u>	<u>1.420.647</u>
UKUPNO	<u><u>2.291.021</u></u>	<u><u>2.668.696</u></u>

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE
FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2009. godine

29. NEMATERIJALNA ULAGANJA

Nematerijalna ulaganja

U hiljadama dinara	31. decembar	
	2009.	2008.
Licence i softver	522.793	166.644
Nematerijalna ulaganja u pripremi	6.813	227.347
Ispravka vrednosti	(155.450)	(58.337)
	<u>374.156</u>	<u>335.654</u>

Promene na nematerijalnim ulaganjima

	U hiljadama dinara			
	Licence i softver	Avansi za nematerijalna ulaganja	Ostala nematerijalna ulaganja u pripremi	UKUPNO
Nabavna vrednost				
Stanje na dan 31. decembra 2008.	166.644	-	227.347	393.991
Povećanje	14.864	-	114.539	129.403
Revalorizacija	-	-	-	-
Prenosi	335.073	-	(335.073)	-
Prodaja, otuđenja i rashodovanja	-	-	-	-
Ostalo	-	-	-	-
Kursne razlike	6.212	-	-	6.212
Stanje na dan 31. decembra 2009.	<u>522.793</u>	-	<u>6.813</u>	<u>529.606</u>
Ispravka vrednosti				
Stanje na dan 31. decembra 2008.	58.337	-	-	58.337
Amortizacija za 2009.god.	94.533	-	-	94.533
Revalorizacija	-	-	-	-
Prodaja, otuđenja i rashodovanja	-	-	-	-
Ostalo	-	-	-	-
Kursne razlike	2.580	-	-	2.580
Stanje na dan 31. decembra 2009.	<u>155.450</u>	-	-	<u>155.450</u>
Neotpisana vrednost na dan:				
31.decembra 2009.godine	<u>367.343</u>	-	<u>6.813</u>	<u>374.156</u>
31.decembar 2008.godine	<u>108.307</u>	-	<u>227.347</u>	<u>335.654</u>

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE
FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2009. godine

30. OSNOVNA SREDSTVA I INVESTICIONE NEKRETNINE

Promene na osnovnim sredstvima i investicionim nekretninama

	U hiljadama dinara				
	Nekretnine	Oprema	Investicije u toku	Investicione nekretnine	UKUPNO
Nabavna vrednost					
Stanje na dan 31. decembra 2008.	4.584.538	2.459.105	108.363	2.350.178	9.502.184
Povećanje	547	46.060	279.215	-	325.822
Revalorizacija	-	-	-	-	-
Prenosi	514.926	203.740	(322.272)	(396.394)	-
Otuđenja i rashodovanje	(54.247)	(183.730)	-	(6.155)	(244.132)
Ostalo	-	-	-	-	-
Kursne razlike	15.169	22.178	97	-	37.444
Stanje na dan 31. decembra 2009.	<u>5.060.933</u>	<u>2.547.353</u>	<u>65.403</u>	<u>1.947.629</u>	<u>9.621.318</u>
Ispravka vrednosti					
Stanje na dan 31. decembra 2008.	451.111	1.281.955	-	140.956	1.874.022
Amortizacija za 2009.god.	125.465	348.160	-	40.499	514.124
Revalorizacija	-	-	-	-	-
Otuđenja i rashodovanje	(7.191)	(176.459)	-	(597)	(184.247)
Ostalo	23.680	-	-	(23.680)	-
Kursne razlike	1.731	9.271	-	-	11.002
Stanje na dan 31. decembra 2009.	<u>594.796</u>	<u>1.462.927</u>	<u>-</u>	<u>157.178</u>	<u>2.214.901</u>
Neotpisana vrednost na dan:					
31.decembra 2009.godine	<u>4.466.137</u>	<u>1.084.426</u>	<u>65.403</u>	<u>1.790.451</u>	<u>7.406.417</u>
31.decembar 2008.godine	<u>4.133.427</u>	<u>1.177.150</u>	<u>108.363</u>	<u>2.209.222</u>	<u>7.628.162</u>

Na dan 31. decembar 2009. godine Grupa koristi opremu sadašnje vrednosti 38.904 hiljada dinara, uzetu pod zakup po osnovu ugovora o finansijskom lizingu, dok ukupne obaveze po finansijskom lizingu na dan 31. decembar 2009. godine iznose 29.440 hiljada dinara.

Grupa nema građevinske objekte pod hipotekom radi obezbeđenja otplate kredita.

Usled nepotpunih katastarskih knjiga, na dan 31. decembra 2009. godine, Matična banka za građevinske objekte sadašnje vrednosti 669.307 hiljada dinara još uvek nema dokaze o vlasništvu. Rukovodstvo je preduzelo sve neophodne mere radi pribavljanja vlasničkih listova.

Matična banka je od 01. januara 2005. godine priznala izvršenu revalorizaciju (procenu nezavisnog procenjivača) za nepokretnosti u vlasništvu Banke. Metod revalorizacije će se primenjivati u budućem periodu.

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE
FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2009. godine**

30. OSNOVNA SREDSTVA I INVESTICIONE NEKRETNINE (nastavak)

Grupa je procenila, na osnovu mišljenja stručne službe, da nema potrebe za vršenjem nezavisne procene nekretnina za 2009. godinu.

Rukovodstvo smatra da je sadašnja vrednost nekretnina i opreme na dan 31. decembra 2009. godine prikazana po tržišnoj vrednosti.

Na osnovu izvršenog godišnjeg popisa rashodovano je osnovnih sredstava sadašnje vrednosti u iznosu od 3.847 hiljada dinara.

**31. STALNA SREDSTVA NAMENJENA PRODAJI I SREDSTVA POSLOVANJA KOJA SE
OBUSTAVLJA**

U hiljadama dinara	31. decembar	
	2009.	2008.
Stalna sredstva namenjena prodaji	149.689	79.387
	<u>149.689</u>	<u>79.387</u>

Grupa je u postupku prodaje dvanaest nekretnina za koje je procenila da joj nisu neophodne u daljem poslovanju. Rukovodstvo i dalje ima nameru da sprovede postupak prodaje za sva sredstva koja nisu prodana u prethodnih godinu dana.

32. ODLOŽENA PORESKA SREDSTVA I OBAVEZE

U hiljadama dinara	31. decembar	
	2009.	2008.
Odložena poreska sredstva	109.217	187.564
Odložene poreske obaveze	(294)	(26)
Neto	<u>108.923</u>	<u>187.538</u>

Odložena poreska sredstva se odnose na poreske kredite po osnovu ulaganja u investicije i oporezive privremene razlike po osnovu rezervisanja za otpremnine zaposlenih i rezervisanja za sudske sporove.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE
FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2009. godine

33. OSTALA SREDSTVA

U hiljadama dinara	31. decembar	
	2009.	2008.
<i>Ostala potraživanja u dinarima</i>		
Potraživanja po osnovu datih avansa za obrtna sredstva	3.680	13.014
Potraživanja po osnovu avansa datih za trajna ulaganja	-	6.859
Potraživanja od zaposlenih	5.254	1.516
Potraživanja po osnovu pretplaćenih poreza i doprinosa	940	1.045
Potraživanja za više plaćen porez na dobit	120.604	193.064
Ostala potraživanja iz operativnog poslovanja	198.858	356.124
Prolazni privremeni računi	183.776	(26.983)
Potraživanja u obračunu	339.841	283.731
Ispravka vrednosti ostalih potraživanja	(17.181)	(19.792)
	835.772	808.578
<i>Ostala potraživanja u stranoj valuti</i>		
Potraživanja za avanse za obrtna sredstva	-	11
Potraživanja od zaposlenih	695	728
Ostala potraživanja iz operativnog poslovanja	393.553	134.196
Prolazni privremeni računi	16.998	1.762
Potraživanja u obračunu	218.985	44.489
Ispravka vrednosti ostalih potraživanja	(100.767)	(35.005)
	529.464	146.181
<i>Aktivna vremenska razgraničenja u dinarima</i>		
Razgraničena potraživanja za obračunatu kamatu	177.168	99.458
Razgraničena potraživanja za ostale obračunate prihode	126	346
Razgraničeni ostali troškovi	60.989	84.446
Ostala aktivna vremenska razgraničenja	792	247
	239.075	184.497
<i>Aktivna vremenska razgraničenja u stranoj valuti</i>		
Razgraničena potraživanja za obračunatu kamatu	38.103	70.761
Razgraničena potraživanja za ostale obračunate prihode	-	-
Razgraničeni ostali troškovi u stranoj valuti	14.199	17.455
Ostala aktivna vremenska razgraničenja	-	1.660
	52.302	89.876
<i>Zalihe</i>		
Zalihe materijala	13.086	26.262
Zalihe alata i inventara	5.294	3.604
Sredstva stečena naplatom potraživanja	1.082.297	227.115
Inventar u upotrebi	142.842	138.534
Ispravka vrednosti zaliha	(145.930)	(142.944)
	1.097.589	252.571
UKUPNO	2.754.202	1.481.703

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE
FINANSIJSKE IZVEŠTAJE**
31. decembar 2009. godine

33. OSTALA SREDSTVA (nastavak)

Komercijalna banka AD Beograd

Materijalne vrednosti premljene po osnovu naplate potraživanja u iznosu od 450.371 hiljada dinara odnose se na:

Opis	Površina u m ²	Vrednost u 000 din.	Datum sticanja
Poslovni sistem Stankom AD, obdanište, ul. Trebevička 28	1.958,14	252.418	17.09.2009.
Hotel Prezident, Cačak, ul. Bulevar oslobođenja bb	2.278,92	127.035	21.01.2009.
Stambeno poslovna zgrada, Cačak, ul. Železnička bb	272,24	13.433	21.01.2009.
Poslovna zgrada Palić, ul. Horgoški put 83		36.952	06.03.2009.
Palić, poljoprivredno zemljište		5.874	06.03.2009.
Stambena zgrada, Cačak ul. Ratka Mitrovića 6	195	3.706	12.05.2009.
Oprema, Valjevo (mašine za sečenje i krojenje tkanine)		1.205	07.09.2009.
Lokal u Novom Pazaru, Kej skopskih žrtava 44	82,95	9.156	27.09.2007.
Gnjilica, njiva sedme klase	26,38 ari	211	11.06.2008.
Oprema za mekaru, Novi Pazar		381	24.07.2008.
Ukupno		450.371	

Za navedene objekte Banka poseduje vanknjižno vlasništvo. Rukovodstvo Matične banke preduzima sve neophodne mere radi prodaje stečenih sredstava.

Na osnovu propisa NBS materijalne vrednosti primljene na osnovu naplate potraživanja Matična banka je dužna da otuđi ili nameni za sopstvenu upotrebu u roku od dvanaest meseci od dana sticanja. U slučaju prekoračenja propisanog roka Matična banka je dužna da izvrši rezervisanje od 100%.

Komercijalna banka AD Budva

Materijalne vrednosti stečene aktiviranjem fiducije za naplatu potraživanja u iznosu 631.926 hiljada dinara odnose se na:

Opis	Površina u m ²	Vrednost u 000 din.	Datum sticanja
Podgorica- stamb.objekti 571 m ² i zemljište	7.350	3.485	31.12.2005.
Danilovgrad- zgrade 402 m ² i zemljište	13.099	2.896	09.10.2007.
Podgorica- posl.zgrade 995 m ² i zemljište	170	108.466	31.12.2008.
Sutomore- stamb.objekti 1.158 m ² i zemljište	432	108.519	31.01.2009.
Podgorica Pobrđe - zemljište	30.975	55.785	28.02.2009.
Budva- zemljište	709	21.691	31.03.2009.
Kovači i Lastva- zemljište	3.720	27.017	30.06.2009.
Reževići- stambeni objekti 139 m ²	-	32.077	30.06.2009.
Podgorica - zemljište	375	13.444	31.08.2009.
Podgorica- zgrade 1.291 m ² i zemljište	11.651	18.363	31.10.2009.
Čurilac- objekti 1.127 m ² i zemljište	17.376	24.979	30.11.2009.
Dajbabe - poslov.objekti 3.155 m ² i zemljište	8.879	80.918	28.12.2009.
Tološi- stamb.objekti 760 m ² i zemljište	195	49.623	07.12.2009.
Petrovac- stamb.objekti 401 m ² i zemljište	811	57.677	17.12.2009.
Reževići-zemljište	547	26.986	17.12.2009.
Ukupno		631.926	

Na osnovu propisa CB CG o minimalnim standardima ulaganja u nepokretnosti i osnovna sredstva propisan je limit ulaganja koji ne sme biti veći od 25% sopstvenih sredstava banke, nakon dve godine od dana sticanja nepokretnosti za naplatu potraživanja. Ukoliko ulaganja u osnovna sredstva banke i stečena aktiva starija od dve godine prelaze propisani limit, za taj iznos prekoračenja iskazuje se odbačna stavka sopstvenog kapitala kod obračuna koeficijenta solventnosti banke.

Za materijalne vrednosti stečene naplatom potraživanja nije propisano iskazivanje rezervisanja.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE
FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2009. godine

34. TRANSAKCIONI DEPOZITI

U hiljadama dinara	31. decembar	
	2009.	2008.
- u dinarima	19.466.655	17.357.692
- u stranoj valuti	17.018.422	13.543.278
	<u>36.485.077</u>	<u>30.900.970</u>

Depoziti po viđenju u dinarima, najvećim delom, predstavljaju stanja transakcionih depozita preduzeća, i drugih pravnih lica. Odlukom o kamatnim stopama Matične banke za 2009. godinu ovi depoziti su kamatonosni. U zavisnosti od nivoa prosečnog mesečnog stanja na transakcionim računima komitenata kamatna stopa iznosi od 0,5% do 2% na godišnjem nivou.

Depoziti po viđenju preduzeća i nerezidenata u stranoj valuti su nekamatonosni u Matičnoj banci, izuzev kod specifičnih poslovnih aranžmana. Ostale članice grupe imaju stope od 0,25%.

Dinarski a vista štedni ulogi stanovništva su deponovani uz kamatnu stopu do 2,5% na godišnjem nivou. Devizni a vista štedni ulogi stanovništva su deponovani uz kamatnu stopu od 0,25% do 1% na godišnjem nivou.

35. OSTALI DEPOZITI

U hiljadama dinara	31. decembar	
	2009.	2008.
<i>Depoziti u dinarima</i>		
Štedni depoziti	1.129.736	1.262.846
Depoziti po osnovu datih kredita	95.106	138.057
Namenski depoziti	165.687	741.197
Ostali depoziti	25.127.294	29.068.719
	<u>26.517.823</u>	<u>31.210.819</u>
<i>Depoziti u str.valuti</i>		
Štedni depoziti	94.441.513	67.144.554
po osnovu datih kredita	1.226.205	1.158.717
Namenski depoziti	1.454.734	800.050
Ostali depoziti	19.664.467	13.372.697
	<u>116.786.919</u>	<u>82.476.018</u>
UKUPNO	<u>143.304.742</u>	<u>113.686.837</u>

Kratkoročni depoziti preduzeća u dinarima su deponovani uz kamatnu stopu u rasponu od: referentne kamatne stope minus 3,5 p.p. Do referentne kamatne stope minus 1,25 p.p. na godišnjem nivou, u zavisnosti od datuma dospeća.

Kratkoročni depoziti preduzeća u stranoj valuti su deponovani uz kamatnu stopu u rasponu od 1% do 7,50% na godišnjem nivou.

Kratkoročni depoziti stanovništva u dinarima deponovani su uz kamatne stope u rasponu od 7% do 10,00 % na godišnjem nivou, a u stranoj valuti od 1,8 do 8,50% na godišnjem nivou.

Dugoročni depoziti stanovništva u dinarima deponovani su uz kamatne stope u rasponu od 12,00 % do 16,00 % na godišnjem nivou, a u stranoj valuti od 3% do 8,50 % na godišnjem nivou.

Dugoročni depoziti preduzeća u dinarima deponovani su uz kamatnu stopu određenu iznosom referentne kamatne stope NBS umanjene za 1,00 p.p. na godišnjem nivou, a u stranoj valuti od 1,25,% do 6,20% na godišnjem nivou.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE
FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2009. godine

36. PRIMLJENI KREDITI

U hiljadama dinara	31. decembar	
	2009.	2008.
<i>Primljeni krediti u dinarima</i>		
Overnight krediti	77.464	1.437.243
Primljeni krediti	3.275	4.367
Ostale fin.obaveze	164	-
	<u>80.903</u>	<u>1.441.610</u>
<i>Primljeni krediti u str.valuti</i>		
Primljeni krediti u stranoj valuti	87.812	-
Ostale finansijske obaveze u stranoj valuti	98.405	63.378
	<u>186.217</u>	<u>63.378</u>
UKUPNO	<u>267.120</u>	<u>1.504.988</u>

37. OBAVEZE PO OSNOVU KAMATA, NAKNADA I PROMENE VREDNOSTI DERIVATA

U hiljadama dinara	31. decembar	
	2009.	2008.
<i>Kamate i naknade u dinarima</i>		
Obaveze po osnovu kamata	159.301	184.867
Obaveze po osnovu naknada i provizija	6.716	6.861
	<u>166.017</u>	<u>191.728</u>
<i>Kamate i naknade u stranoj valuti</i>		
Obaveze po osnovu kamata	23.945	9.246
	<u>23.945</u>	<u>9.246</u>
UKUPNO	<u>189.962</u>	<u>200.974</u>

38. REZERVISANJA

U hiljadama dinara	31. decembar	
	2009.	2008.
Rezervisanja za potencijalne odlive sredstava po sudskim sporovima	255.215	285.348
Rezervisanja za otpremnine zaposlenima	253.290	345.088
Rezervisanja za potencijalne gubitke po preuzetim potencijalnim obavezama (vanbilansna aktiva)	448.303	470.955
UKUPNO	<u>956.808</u>	<u>1.101.391</u>

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE
FINANSIJSKE IZVEŠTAJE**
31. decembar 2009. godine

38. REZERVISANJA (nastavak)

Promene na rezervisanjima

U hiljadama dinara	31. decembar	
	2009.	2008.
Rezervisanja za potencijalne odlive sredstava po sudskim sporovima		
Stanje na početku perioda	285.348	277.610
Korišćenje rezervisanja	(17.605)	-
Izdvajanje - ukidanje u toku godine	(12.528)	7.738
Stanje na kraju perioda	<u>255.215</u>	<u>285.348</u>
Rezervisanja za otpremnine zaposlenima		
Stanje na početku perioda	345.088	336.154
Izdvajanje - ukidanje u toku godine	(91.798)	8.934
Stanje na kraju perioda	<u>253.290</u>	<u>345.088</u>
Rezervisanja za potencijalne gubitke po preuzetim potencijalnim obavezama		
Stanje na početku perioda	470.955	559.983
Izdvajanja - ukidanja u toku godine	(22.652)	(89.028)
Stanje na kraju perioda	<u>448.303</u>	<u>470.955</u>

39. OBAVEZE ZA POREZE

U hiljadama dinara	31. decembar	
	2009.	2008.
Obaveze za PDV	5.843	7.455
Obaveze za druge poreze i doprinose	13.036	65.865
	<u>18.879</u>	<u>73.320</u>

40. OBAVEZE IZ DOBITKA

U hiljadama dinara	31. decembar	
	2009.	2008.
Obaveze iz dobitka	52.398	4.040
Obaveze za porez na dobit	-	6.715
	<u>52.398</u>	<u>10.755</u>

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE
FINANSIJSKE IZVEŠTAJE**
31. decembar 2009. godine

41. OSTALE OBAVEZE

U hiljadama dinara	31. decembar	
	2009.	2008.
Ostale obaveze u dinarima		
Obaveze prema dobavljačima	162.818	157.453
Obaveze po osnovu primljenih avansa	281.562	3.182
Obaveze po osnovu finansijskog lizinga	29.440	54.873
Obaveze po primljenim sredstvima, po poslovima za račun i ime komitenata	-	-
Ostale obaveze iz poslovnog odnosa	23.963	22.151
Obaveze u obračunu	856.114	172.702
Prolazni privremeni računi	(61.876)	(16.336)
	1.292.021	394.025
Obaveze za poreze na zarade i naknade zarada	231	-
Obaveze za doprinose na zarade i naknade zarada	403	-
Obaveze po osnovu pr. i pov. poslova	55	304
Ostale obaveze prema zaposlenima	5.541	4.159
	6.230	4.463
Razgraničene obaveze za obračunatu kamatu	44.405	40.863
Razgraničene obaveze za ostale obračunate rashode	42.245	-
Razgraničeni prihodi kamata	41.057	22.360
Razgraničeni prihodi za potraživanja iskazana po amortizovanoj vrednosti primenom efektivne kamatne stope	598.222	601.914
Razgraničeni ostali prihodi	428.021	342.542
Ostala pasivna vremenska razgraničenja	509.002	353.861
	1.662.952	1.361.540
Ostale obaveze u str.valuti		
Obaveze prema dobavljačima u stranoj valuti	14.114	21.627
Obaveze po osnovu primljenih avansa	26.553	128.642
Obaveze po komisionim poslovima - kreditne linije	4.568.506	3.005.119
Ostale obaveze u str.valuti	514	810
Obaveze u obračunu	354.531	3.863.319
Prolazni privremeni računi	149.177	122.961
	5.113.395	7.142.478
Razgraničene obaveze za obračunatu kamatu	1.420.744	1.005.965
Razgraničene obaveze za ostale obračunate rashode	80.928	45.061
Razgraničeni prihodi od kamata u stranoj valuti	-	7.279
Razgran. prihodi za potraživanja iskazana po amort. vredn.	29.102	33.320
Razgarničeni ostali prihodi	52.097	41.733
Ostala pasivna vremenska razgraničenja	16.457	68.583
	1.599.328	1.201.941
UKUPNO	9.673.926	10.104.447

Obaveze po komisionim poslovima kreditima Matične banke najvećim delom se odnose na sledeće kreditne linije:

- prema Republici Srbiji po osnovu kredita od Evropske investicione banke za finansiranje projekata malih i srednjih preduzeća kao i finansiranje infrastrukturnih projekata opština malog i srednjeg obima u iznosu od 1.061.785 hiljada dinara,
- prema Republici Srbiji po osnovu kredita od Vlade Republike Italije za finansiranje projekata malih i srednjih preduzeća u iznosu od 1.482.363 hiljada dinara,
- prema Republici Srbiji po osnovu kredita od Evropske agencije za rekonstrukciju u iznosu od 23.547 hiljada dinara,
- prema EFSE (Evropski fond za jugoistočnu Evropu) u iznosu id 1.917.776 hiljada dinara po osnovu kreditne linije odobrene u inosu od 20 miliona EUR-a i
- od italijanskih i nemačkih banaka za finansiranje uvezene robe u ukupnom iznosu od 74.918 hiljada dinara.

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE
FINANSIJSKE IZVEŠTAJE**
31. decembar 2009. godine

41. OSTALE OBAVEZE (nastavak)

Obaveze po dugoročnim kreditima Komercijalne banke AD Budva najvećim delom se odnose na sledeće kreditne linije:

- preko Vlade Crne Gore po osnovu dugoročnih kredita od Fonda za razvoj Crne Gore koje banka plasira krajnim korisnicima na rok do 3 godine u iznosu od 241 hiljadu EUR-a i
- preko Vlade Crne Gore obaveze po osnovu dugoročnih kredita od Direkcije za razvoj malih i srednjih preduzeća u iznosu od 672 hiljade EUR-a koje banka plasira krajnim korisnicima na rok do 6 do 8 godina.

42. AKCIJSKI KAPITAL

U hiljadama dinara	31. decembar	
	2009.	2008.
Akcijski kapital	9.082.869	9.082.865
Emisione premije	7.979.714	7.979.714
	<u>17.062.583</u>	<u>17.062.579</u>

Komercijalna banka Ad Beograd

Akcijski kapital Matične banke formiran je inicijalnim ulozima akcionara i narednim emisijama novih akcija. Akcionari imaju pravo upravljanja Bankom, kao i pravo učešća u raspodeli dobiti.

Na dan 31. decembra 2009. godine vrednost akcijskog kapitala se sastoji od 908.282 akcije, nominalne vrednosti od 10 hiljada dinara sledeće strukture po broju :

- 870.931 običnih akcija i
- 37.351 prioriternih akcija.

U toku 2009. godine isplaćene su dividende za prioritne akcije iz ranijih godina, u iznosu od 48.624 hiljade dinara. Osnovna zarada po akciji iznosi 2.092 ili 20,92% na nominalnu vrednost obične akcije.

Banka nije emitovala druge kapitalne instrumente, tako da je umanjena zarada po akciji jednaka osnovnoj zaradi po akciji.

U 2009.

Adekvatnost kapitala

Matična banka je dužna da održava minimalni koeficijent adekvatnosti kapitala od 12% ustanovljen od strane Narodne banke Srbije, saglasno Bazelskoj konvenciji važećoj za sve banke. Koeficijent adekvatnosti kapitala Matične banke, na dan 31. decembra 2009. godine, izračunat na osnovu finansijskih izveštaja sastavljenih od rukovodstva Matične banke, iznosi 14,82 primenom poznatih odluka Narodne banke Srbije za 2009. godinu.

Komercijalne banke AD Budva je dužna da održava minimalni koeficijent adekvatnosti kapitala od 8% ustanovljen od strane Centralne banke Crne Gore. Koeficijent solventnosti Banke na dan 31. decembra 2009. godine izračunat kao odnos ukupnog iznosa rizičnog kapitala Banke i ukupno ponderisane aktive iznosi 32,52% prema metodologiji obračuna propisanoj od strane Centralne banke Crne Gore.

Komercijalna banka AD Banja Luka je je dužna da održava minimalni koeficijent adekvatnosti kapitala od 12% ustanovljen od strane Agencije za bankarstvo Republike Srpske, saglasno Bazelskoj konvenciji. Na dan 31.12.2009. godine pokazatelj adekvatnosti kapitala je bio iznad propisanog minimuma i iznosio 17,20%.

Pokazatelj adekvatnosti kapitala Grupe prema metodologiji NBS na dan 31.12.2009. godine iznosi 15,80%.

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE
FINANSIJSKE IZVEŠTAJE**
31. decembar 2009. godine

43. REZERVE IZ DOBITI

U hiljadama dinara	31. decembar	
	2009.	2008.
Rezerve iz dobiti	69.814	7.980
Ostale rezerve	382.086	362.751
Posebne rezerve iz dobiti za procenjene gubitke	7.336.522	4.640.722
Rezerve za opšte bankarske rizike	35.936	46.937
	<u>7.824.358</u>	<u>5.058.390</u>

U hiljadama dinara	31. decembar	
	2009.	2008.
Promene na rezervama iz dobiti		
Stanje na početku perioda	5.058.390	2.223.033
Povećanje u toku godine		
- iz raspodele dobiti za 2008. godinu	2.780.357	2.735.934
- efekti primene MRS 39 i MRS 37 u zavisnim bankama	(27.598)	71.343
Kursne razlike	13.209	28.080
Stanje na kraju perioda	<u>7.824.358</u>	<u>5.058.390</u>

44. REVALORIZACIONE REZERVE

U hiljadama dinara	31. decembar	
	2009.	2008.
Revalorizacione rezerve po osnovu promene vrednosti osnovnih sredstava	553.818	574.462
Revalorizacione rezerve po osnovu promene vrednosti HOV	163.623	73.917
	<u>717.441</u>	<u>648.379</u>

U hiljadama dinara	31. decembar	
	2009.	2008.
Promene na revalorizacionim rezervama		
Stanje na početku perioda	648.379	832.042
Povećanje/smanjenje u toku godine	69.062	(183.663)
Stanje na kraju perioda	<u>717.441</u>	<u>648.379</u>

Revalorizacione rezerve se odnose na dobitke po osnovu povećanja vrednosti nekretnina na osnovu procene izvršene od strane nezavisnog procenitelja i dobitke od HOV raspoloživih za prodaju.

**45. NEREALIZOVANI GUBICI PO OSNOVU HOV
RASPOLOŽIVIH ZA PRODAJU**

U hiljadama dinara	31. decembar	
	2009.	2008.
Nerealizovani gubici po osnovu HOV raspoloživih za prodaju	(23.324)	-
	<u>(23.324)</u>	<u>-</u>

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE
FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2009. godine

46. DOBITAK

U hiljadama dinara	31. decembar	
	2009.	2008.
Akumulirana dobit		
Konsolidovani akumulirani dobitak	258.903	192.001
Neraspoređeni dobitak tekuće godine	1.888.694	2.857.694
	<u>2.147.597</u>	<u>3.049.695</u>
Dobitak tekuće godine		
- dobitak iz redovnog poslovanja	2.095.118	2.910.639
- dobitak / gubitak od poreskih efekata	(206.424)	(52.945)
	<u>1.888.694</u>	<u>2.857.694</u>

Na osnovu propisa NBS dobici od prodaje revalorizovanih osnovnih sredstava u 2009. godine priznati su u neraspoređenom dobitku ranijih godina, u ukupnom iznosu od 10.209 hiljada dinara.

47. POSLOVI U IME I ZA RAČUN TREĆIH LICA

U hiljadama dinara	31. decembar	
	2009.	2008.
Sredstva po poslovima u ime i za račun trećih lica	<u>3.980.859</u>	<u>5.861.056</u>

Sredstva po poslovima u ime i za račun trećih lica najvećim delom se sastoje od sredstava za komisione kredite Republike Srbije, grada Beograda i primljenih sredstava stranih donatora za mikro kredite.

48. PREUZETE BUDUĆE OBAVEZE

a) Date garancije i druga jemstva, jemstva za obaveze, imovina za obezbeđenje obaveza, preuzete neopozive i druge obaveze

U hiljadama dinara	31. decembar	
	2009.	2008.
<i>U dinarima</i>		
Date garancije i druga jemstva	6.954.523	5.911.407
Preuzete neopozive obaveze za nepovučene kredite i plasmane	3.003.692	4.619.237
Ostale pruzete neopozive obaveze	7.108.573	9.024.376
	<u>17.066.788</u>	<u>19.555.020</u>
<i>U stranoj valuti</i>		
Date garancije i druga jemstva	5.341.345	5.641.994
Preuzete neopozive obaveze za nepovučene kredite i plasmane u str.valuti	354.393	445.659
Ostale neopozive obaveze u str.valuti	26.983	51.447
	<u>5.722.721</u>	<u>6.139.100</u>
UKUPNO	<u>22.789.509</u>	<u>25.694.120</u>

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE
FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2009. godine**

48. PREUZETE BUDUĆE OBAVEZE (nastavak)

Za navedene garancije i potencijalne obaveze procenjena je rezerva za obezbeđenje od potencijalnih gubitaka u skladu sa MRS 37 u iznosu:

U hiljadama dinara	
- Matična banka	448.162
- Budva	-
- Banja Luka	141

Nije bilo obaveza po terminskim deviznim poslovima na dan 31. decembra 2009. godine i 31. decembra 2008. godine.

b) Sudski sporovi

Komercijalna banka AD Beograd

Na dan 31. decembra 2009. godine, potencijalne obaveze po osnovu sporova koji se vode protiv Banke iznose 4.290.847 hiljada dinara (broj predmeta 39 - vrednost pojedinačnih sporova iznad 100 hiljada dinara). Rukovodstvo Banke ne očekuje materijalno značajne gubitke u narednom periodu po osnovu ovih sporova. Banka ima rezervisanja za sudske sporove u iznosu od 254.921 hiljada dinara.

Pored toga Banka vodi sporove protiv trećih lica čiji najznačajniji deo čini 10.173.763 hiljada dinara (za 364 predmeta najveće pojedinačne vrednosti). Rukovodstvo Banke očekuje pozitivne ishode kod većine sporova.

Komercijalna banka AD Budva

Na dan 31. decembra 2009. godine, potencijalne obaveze po osnovu sporova koji se vode protiv Banke iznose 9.232 hiljada dinara (broj predmeta 3). Rukovodstvo Banke ne očekuje gubitke u narednom periodu po osnovu ovih sporova, jer ih smatra neosnovnim na osnovu stava stručne službe.

Pored toga Banka vodi sporove protiv trećih lica čija ukupna vrednost iznosi 354.213 hiljada dinara. Rukovodstvo Banke očekuje pozitivne ishode kod većine sporova.

Komercijalna banka AD Banja Luka

Na dan 31.12.2009. godine, potencijalne obaveze po osnovu sporova koji se vode protiv Banke iznose 1.146 hiljada dinara (broj predmeta 2). Rukovodstvo Banke ne očekuje gubitke u narednom periodu po osnovu ovih sporova.

Na dan 31. decembar 2009. godine Komercijalna banka AD Banja Luka vodi 74 sudska spora protiv trećih lica po osnovu naplate kredita u iznosu od 103.447 hiljada dinara.

49. DRUGE VANBILANSNE POZICIJE

U hiljadama dinara	31. decembar	
	2009.	2008.
Potraživanja po suspendovanoj kamati		
- u dinarima	623.661	888.321
- u stranoj valuti	152.976	28.519
Druga vanbilansna aktiva	39.689.085	28.205.679
	<u>40.465.722</u>	<u>29.122.519</u>

50. USAGLAŠENOST SA ZAKONSKIM PARAMETRIMA

Grupa je dužna da uskladi obim svog poslovanja sa parametrima iz Zakona o bankama. Na dan 31. decembra 2009. godine svi pokazatelji su bili usklađeni sa propisanim parametrima.

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE
FINANSIJSKE IZVEŠTAJE**
31. decembar 2009. godine

51. IZVEŠTAJ PO SEGMENTIMA
A. BILANS STANJA

Na dan 31. decembra 2009. godine

U hiljadama dinara

	Beograd	Budva	Banja Luka	Kombank invest	Ukupno
AKTIVA					
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	27.382.090	1.261.746	991.075	-	29.634.911
Opozivi depoziti i krediti	46.651.225	236.066	3.165.793	-	50.053.084
Potraživanja po osnovu kamata naknada, prodaje, prodaje fer vredn., derivata i dr. potraživ.	936.866	46.055	35.732	502	1.019.155
Dati krediti i depoziti	114.051.469	4.633.476	5.873.779	-	124.558.724
HOV (bez sopstvenih akcija)	566.509	76.711	-	-	643.220
Udeli (učešća) kod nepovezanih pravnih lica	361.435	55	-	-	361.490
Ostali plasmani	2.272.876	-	-	18.145	2.291.021
Nematerijalna ulaganja	326.526	9.246	34.549	3.835	374.156
Osnovna sredstva i investicione nekretnine	7.057.487	230.358	118.572	-	7.406.417
Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslov. koje se obustavlja	104.898	-	44.791	-	149.689
Odložena poreska sredstva	109.217	-	-	-	109.217
Ostala sredstva	2.034.582	651.851	67.759	10	2.754.202
Gubitak iznad iznosa kapitala	-	-	-	-	-
Udeli (učešća) kod povezanih pravnih lica po metodu kapitala	-	-	-	-	-
Ukupno aktiva	201.855.180	7.145.564	10.332.050	22.492	219.355.286
PASIVA					
Transakcioni depoziti	32.353.382	1.001.616	3.130.079	-	36.485.077
Ostali depoziti	134.741.069	2.643.773	5.919.900	-	143.304.742
Primljeni krediti	145.319	31.925	89.876	-	267.120
Obaveze po osnovu HOV	-	-	-	-	-
Obaveze po osnovu kamata, naknada i promene vrednosti derivata	167.344	22.196	422	-	189.962
Rezervisanja	926.337	17.993	12.000	478	956.808
Obaveze za poreze	12.844	4.847	1.188	-	18.879
Obaveze iz dobitka	46.905	5.493	-	-	52.398
Obaveze po osnovu sredstava namenjenih prodaji i sredstava poslovanja koje se obustavlja	-	-	-	-	-
Odložene poreske obaveze	-	231	-	63	294
Ostale obaveze	9.470.577	61.892	140.750	707	9.673.926
Ukupno obaveze	177.863.777	3.789.966	9.294.215	1.248	190.949.206
KAPITAL					
Kapital	17.062.534	-	49	-	17.062.583
Rezerve iz dobiti	7.385.440	382.031	56.887	-	7.824.358
Revalorizacione rezerve	717.441	-	-	-	717.441
Nerealizovani gubici po osnovu HOV raspoloživih za prodaju	23.324	-	-	-	23.324
Dobitak	1.902.082	258.253	8.763	-	2.147.597
Gubitak do nivoa kapitala	-	-	-	21.501	-
Pozitivne kumulativne razlike po osnovu kursiranja inooperacija	677.425	-	-	-	677.425
UKUPAN KAPITAL	27.721.598	640.284	65.699	-21.501	28.406.080
UKUPNA PASIVA	205.585.375	4.430.250	9.359.914	-20.253	219.355.286
VANBILANSNE POZICIJE	65.958.898	456.122	821.070	-	67.236.090
Poslovi u ime i za račun trećih lica	3.980.859	-	-	-	3.980.859
Preuzete buduće obaveze	21.678.215	334.951	776.343	-	22.789.509
Druge vanbilansne pozicije	40.299.824	121.171	44.727	-	40.465.722

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE
FINANSIJSKE IZVEŠTAJE**
31. decembar 2009. godine

51. IZVEŠTAJ PO SEGMENTIMA (nastavak)
B. BILANS USPEHA

Za godinu koja se završava 31.decembra 2009.godine

	U hiljadama dinara				
	Beograd	Budva	Banja Luka	Kombank invest	Ukupno
Prihodi od kamata	14.594.275	579.287	556.209	8.455	15.738.226
Rashodi od kamata	8.297.456	77.688	262.637	-	8.637.781
Dobitak po osnovu kamata	6.296.819	501.599	293.572	8.455	7.100.445
Prihodi od naknada i provizija	4.025.704	140.203	125.999	3.708	4.295.614
Rashodi naknada i provizija	495.028	27.559	25.847	1.644	550.078
Dobitak po osnovu naknada i provizija	3.530.676	112.644	100.152	2.064	3.745.536
Neto dobitak po osnovu prodaje hartija od vrednosti po fer vrednosti kroz bilans uspeha	37.834	-	-	-	37.834
Neto dobitak po osnovu prodaje udela (učešća)	-	-	-	-	-
Neto dobitak po osnovu prodaje ostalih plasmana	-	-	-	1.840	-
Neto gubitak po osnovu prodaje ostalih plasmana	5.132	-	-	-	3.292
Neto prihodi od kursnih razlika	-	5.357	4.857	-	-
Neto rashodi od kursnih razlika	4.807.296	-	-	29	4.797.111
Prihodi od dividendi i učešća	6.469	-	-	-	6.469
Ostali poslovni prihodi	228.540	159.905	2.370	20	390.835
Neto prihodi po osnovu indirektnih otpisa plasmana i rezervisanja	-	-	-	171	-
Neto rashodi po osnovu indirektnih otpisa plasmana i rezervisanja	1.365.223	92.729	89.624	-	1.547.405
Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	3.450.060	191.718	177.628	14.529	3.833.935
Troškovi amortizacije	534.465	29.155	43.950	1.087	608.657
Operativni i ostali poslovni rashodi	3.973.217	206.603	213.395	5.273	4.268.224
Prihodi od promene vrednosti imovine i obaveza	10.271.111	-	-	-	10.271.111
Rashodi od promene vrednosti imovine i obaveza	4.268.224	-	-	-	4.268.224
Dobitak iz redovnog poslovanja	1.967.832	259.300	-	-	2.095.118
Gubitak iz redovnog poslovanja	-	-	123.646	8.368	-
Porez na dobit	111.951	17.767	-	-	129.718
Dobitak od kreiranih odloženih poreskih sredstava i smanjenja odloženih poreskih obaveza	8.139	199	-	-	8.338
Gubitak od smanjenja odloženih poreskih sredstava i kreiranja odloženih poreskih obaveza	85.007	-	-	37	85.044
DOBITAK	1.779.013	241.732	-	-	1.888.694
GUBITAK	-	-	123.646	8.405	-

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE
FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2009. godine

52. KONSOLIDOVANE POZICIJE POVEZANIH LICA

Bilans stanja

Zbirni nekonsolidovani bilans stanja	Iznos konsolidacije bilansa stanja	U hiljadama dinara	
		Konsolidovani bilans stanja	
222.874.390	3.519.104	219.355.286	
gotovina / obaveze	24.886		
plasmani / obaveze	1.152.230		
ulozi / kapital	2.341.988		

Bilans uspeha

Zbirni nekonsolidovani dobitak u Bilansu uspeha	Iznos konsolidacije iz bilansa uspeha			Konsolidovani dobitak (pre poreza)
	U hiljadama dinara			
	prihodi	rashodi		
2.143.822	254.227	205.523	2.095.118	
kamate	202.035	202.035		
naknade	2.124	2.124		
kursne razlike	48.704	-		
prihodi / rashodi od promene vredosti plasmana	1.364	1.364		

53. DOGAĐAJI NAKON DATUMA BILANSA STANJA

Realizacija XXI emisije akcija - preferencijalnih zamenjivih akcija

Odlukom o izavanju XXI emisije akcija - preferencijalnih akcija koje se mogu pretvoriti u obične akcije bez javne ponude Banka je izdala akcije u ukupnom obimu od 4.798.190 hiljada dinara tj. 479.819 komada akcija pojedinačne nominalne vrednosti 10 hiljada dinara.

Nova XXI emisija realizovana je 20.01.2010 godine.

Realizacijom ove emisije preferencijalnih zamenjivih akcija Banka je ostvarila emisiju premiju u iznosu od 6.601.830 hilj.dinara.

Nakon upisa akcija XXI emisije vrednost akcijskog kapitala Banke se sastoji od 1.388.101 akcije nominalne vrednosti 10 hilj. dinara sledeće strukture po broju:

- 870.931 običnih akcija
- 479.819 preferencijalnih zamenjivih akcija i
- 37.357 prioriternih akcija.

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE
FINANSIJSKE IZVEŠTAJE**

31. decembar 2009. godine

53. DOGAĐAJI NAKON DATUMA BILANSA STANJA (nastavak)

Neusaglašeni izvodi otvorenih stavki

Na osnovu analize izvršenog redovnog Godišnjeg popisa na dan 31. decembra 2009.godine, Grupa ima neusaglašene izvode otvorenih stavki u iznosu od 1.571 hiljada dinara. Neusaglašeni izvodi za 16 klijenta u najvećem broju slučajeva se odnose na klijente protiv kojih se vode sudski sporovi.

Nerealizovane prioritetne dividene

Nerealizovane prioritetne dividende za isplatu u 2010. godini iznose:

- iz 2009. godine 44.821 hiljada dinara (12% na nominalnu vrednost prioritetnih akcija).

54. DEVIZNI KURSEVI

Devizni kursevi utvrđeni na međubankarskom sastanku deviznog tržišta primenjeni za preračun pozicija bilansa stanja u dinare (RSD) na dan 31. decembra 2009. i 2008. godine za pojedine glavne valute su:

	Zvanični kurs NBS		Prosečni kurs NBS	
	2009.	2008.	2009.	2008.
USD	66,7285	62,9000		
EUR	95,8888	88,6010	93,8992	81,0050
CHF	64,4631	59,4040		
BAM	49,0272	45,3010	48,0099	41,4199

55. UPRAVLJANJE RIZICIMA

Preuzimanje rizika predstavlja jezgro bankarskog poslovanja i od velikog značaja je za kontinuirano profitabilno poslovanje Grupe. Rizik predstavlja neodvojivi deo bankarskog poslovanja i njime se upravlja kroz proces neprekidne identifikacije, merenja, praćenja, ublažavanja, uspostavljanja ograničenja rizika i drugim vrstama kontrole, kao i izveštavanja u okviru postavljenih ciljeva bankarske grupe Komercijalne banke ad Beograd (u daljem tekstu: Grupa).

Osnovni ciljevi, koje je Grupa postavila u okviru sistema upravljanja rizicima su sledeći: minimiziranje negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital uz poštovanje definisanih okvira prihvatljivog nivoa rizika, održavanje potrebnog nivoa adekvatnosti kapitala, razvoj aktivnosti Grupe u skladu sa poslovnim mogućnostima i razvojem tržišta u cilju ostvarivanja konkurentskih prednosti.

Ciljevi i principi upravljanja rizicima

Sistem upravljanja rizicima regulisan je sledećim aktima:

- Ciljevi i principi upravljanja rizicima,
- Politike i procedure za upravljanje rizicima,
- Posebna uputstva za upravljanje pojedinačnim rizicima,
- Metodologije za upravljanje pojedinačnim rizicima.

Ciljevima i principima upravljanja rizicima definisane su:

- Specifične definicije rizika koje Grupa koristi
- Dugoročni ciljevi u vezi sa prihvatljivim rizičnim profilom i izloženošću
- Pristupi pojedinačnim vrstama rizika
- Vrste limita rizika koje će Grupa koristiti
- Principi za organizovanje upravljanja rizicima
- Principi procesa procene adekvatnosti kapitala.

Grupa je utvrdila osnovne principe upravljanja rizicima kako bi ispunila svoje dugoročne ciljeve:

- Organizovanje poslovanja zasebne organizacione jedinice za upravljanje rizicima na nivou matične Banke i članica Grupe.
- Utvrđivanje eksplicitnih i jasnih pravila za upravljanje pojedinačnim vrstama rizika, sa pratećim skupom politika i procedura za upravljanje pojedinačnim vrstama rizika sa odgovarajućim ciljevima delovanja na nivou Grupe.
- Donošenje poslovnih odluka na temeljima kvantitativnih i kvalitativnih analiza sa osnovom primenjenih parametara rizika.
- Prikupljanje potpunih, pravovremenih i istinitih podataka važnih za upravljanje rizicima i obezbeđenje adekvatnih kapaciteta za čuvanje i obradu podataka.
- Razvoj mehanizma kvantitativnog modeliranja koji omogućava simulaciju i/ili analizu merenja učinka promena u poslovnom i tržišnom okruženju na profil izloženosti riziku Grupe i dalji uticaj na likvidnost, profitabilnost i neto vrednost Grupe.

Politike i procedure upravljanja pojedinim vrstama rizika bliže definišu proces upravljanja rizicima, identifikovanje, merenje, ublažavanje i praćenje rizika.

Nadležnosti

Upravni odbor je nadležan i odgovoran za uspostavljanje jedinstvenog sistema upravljanja rizicima u matičnoj Banci i Grupi i nadzor nad tim sistemom, usvajanje politika i procedura za upravljanje rizicima, kao i praćenje da li se postupa u skladu sa usvojenom politikom i procedurama.

Izvršni odbor je nadležan i odgovoran za proces identifikacije, merenja (procene), praćenja i kontrole rizika kojima je matična Banka i Grupa izložena, kao i realizaciju politika i procedura za upravljanje rizicima, koje je usvojio Upravni odbor.

Odbor za reviziju je nadležan i odgovoran za kontinuirani nadzor primene politike i procedura za upravljanje rizicima matične Banke i Grupe i sprovođenje sistema unutrašnjih kontrola.

Odbor za upravljanje aktivom i pasivom je nadležan i odgovoran za praćenje izloženosti matične Banke i Grupe rizicima koji proizilaze iz strukture njenih bilansnih potraživanja, obaveza i vanbilansnih stavki, kao i predlaganje mera za upravljanje kamatnim rizikom, deviznim rizikom i rizikom likvidnosti. Svaka članica Grupe ima Odbor za upravljanje aktivom i pasivom.

Kreditni odbor je odgovoran za održanje optimalne izloženosti kreditnom riziku matične Banke. Svaka članica Grupe ima Kreditni odbor koji odlučuje u okviru svojih nadležnosti i limita.

Odbor za naplatu potraživanja matične Banke nadležan je i odgovoran za upravljanje rizičnim plasmanima, donosi odluke o otpisu rizičnih plasmana do definisanog limita odlučivanja i predlaže otpis plasmana Izvršnom odboru i Upravnom odboru preko svog limita odlučivanja.

Organizacioni deo za upravljanja rizicima matične Banke nadležan je i odgovoran za upravljanje rizicima na nivou Grupe, profesionalno uspostavljenje modela i metodologija za identifikovanje, merenje, praćenje, kontrolu i izveštavanje o izloženosti rizicima, kao i za implementaciju i procedura za upravljanje rizicima na nivou Grupe.

Sektor upravljanja sredstvima je odgovoran za upravljanje sredstvima i likvidnošću, upravljanje aktivom i pasivom, njihovom celokupnom finansijskom strukturom i prevashodno je odgovoran za rizik likvidnosti, kamatni rizik i devizni rizik.

Sektor unutrašnje revizije je nadležan i odgovoran za kontinuiran nadzor sprovođenja politike i procedura upravljanja rizicima na nivou Grupe i ispituje adekvatnost procedura i usaglašenost Grupe sa njima. Unutrašnja revizija o svojim nalazima i preporukama izveštava Odbor za reviziju i Upravni odbor.

Merenje rizika i izveštavanje

Grupa meri izloženost riziku metodama koje odražavaju očekivane gubitke, koji mogu nastati u normalnim okolnostima i neočekivane gubitke, koji predstavljaju procenu krajnjeg ostvarenog gubitka na osnovu statističkih modela. Ovi modeli koriste verovatnoće koje se izводе iz istorijskog iskustva. Grupa simulira i scenarije do kojih bi došlo u slučaju da zaista dođe do ekstremnih događaja za koje ne postoji velika verovatnoća da će se dogoditi.

Praćenje i kontrola rizika se zasniva i na limitima koje je Grupa uspostavila. Oni zavise od poslovne strategije i tržišnog okruženja, kao i od nivoa rizika koji je Grupa spremna da prihvati.

Izveštaji o upravljanju rizicima na nivou Grupe se redovno dostavljaju: Upravnom odboru, Izvršnom odboru Banke, Odboru za reviziju, Odboru za upravljanje aktivom i pasivom, koji sadrže sve informacije neophodne za procenu rizika i donošenje zaključaka o rizicima Grupe.

Članice Grupe na mesečnom nivou izveštavaju organizacioni deo za upravljanje rizicima matične banke i ostale nadležne organizacione delove, a organizacioni deo nadležan za upravljanje rizicima matične banke izveštava Upravni odbor, Izvršni odbor i Odbor za reviziju o upravljanju rizicima na konsolidovanoj osnovi.

Vrste rizika

Grupa je u poslovanju posebno izložena sledećim vrstama rizika: kreditnom riziku, riziku likvidnosti, tržišnom riziku i operativnom riziku. Tržišni rizik obuhvata devizni rizik, kamatni rizik i ostale tržišne rizike.

Proces samostalne kontrole rizika ne obuhvata poslovne rizike kao što su promene u okruženju, tehnologiji i industriji, koji se kontrolišu procesom strateškog planiranja u Grupi.

55.1. KREDITNI RIZIK

Kreditni rizik se definiše kao rizik neizvršenja obaveza po osnovu nastalog duga, odnosno neplaćanja glavnice, kamate i naknade od strane dužnika. Uzimajući u obzir da je pozajmljivanje sredstava klijentima osnovna poslovna aktivnost za Grupu, kvalitetno i blagovremeno analiziranje i upravljanje kreditnim rizikom povećava sigurnost poslovanja.

Kreditni rizik obuhvata:

- Rizik neizvršenja (default risk) – rizik od gubitka koji može nastupiti ukoliko dužnik ne izmiri svoju obavezu;
- Rizik promene kreditnog kvaliteta aktive (downgrade risk) – rizik od gubitka koji može nastati ukoliko dođe do pogoršanja nivoa rizičnosti dužnika (pogoršanja kreditnog rejtinga dužnika) na pozicijama aktive koje se vode u bankarskoj knjizi;
- Rizik promene vrednosti aktive – rizik od gubitka koji može nastati na pozicijama aktive koje se vode u bankarskoj knjizi ukoliko dođe do smanjenja tržišne vrednosti u odnosu na vrednost po kojoj je aktiva kupljena;
- Rizici izloženosti – rizici koji mogu proisteći po osnovu izloženost Grupe prema jednom licu, grupi povezanih lica ili licima povezanim sa Grupom.

Grupa upravlja kreditnim rizikom kako na nivou klijenta, grupe povezanih lica tako i na nivou ukupnog portfolia. Grupa preduzima mere zaštite od kreditnog rizika putem identifikacije, merenja, ublažavanja i praćenja kreditnog rizika, kako na nivou pojedinačnog plasmana, tako i na nivou ukupnog portfolia.

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE
FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2009. godine**

Proces upravljanja kreditnim rizikom čini:

- ocena kreditne sposobnosti i finansijskog stanja klijenta;
- procena ponuđenih instrumenata obezbeđenja plasmana;
- vezivanje kamatne stope za nivo rizične grupe kojoj klijent pripada;
- primena kriterijuma koji su definisani internim sistemom rejtinga;
- utvrđivanje limita za odobravanje plasmana za pojedinačne klijente;
- utvrđivanje limita za odobravanje plasmana članicama Grupe, kao i privredne grane na nivou Grupe;
- praćenje stepena naplate potraživanja u periodu otplate;
- monitoring klijenta;
- upravljanje rizičnim plasmanima;
- upravljanje portfoliom Grupe;
- interno i eksterno izveštavanje;
- sprovođenje procesa procene adekvatnosti kapitala.

U cilju upravljanja kreditnim rizikom, Grupa nastoji da posluje sa klijentima dobre kreditne sposobnosti i pribavlja odgovarajuće instrumente obezbeđenja plaćanja. Svaka članica Grupe ocenjuje kreditnu sposobnost svakog klijenta u momentu podnošenja zahteva i vrši redovan monitoring dužnika, plasmana i kolaterala, kako bi bila u mogućnosti da preduzme odgovarajuće aktivnosti u cilju naplate svog potraživanja. U analizi kreditnog rizika koriste se načela propisana regulativom centralnih banaka članica Grupe, kao i interne procedure Grupe. Primena ovih načela omogućava Grupi da predvidi potencijalne rizike koji mogu dovesti do nemogućnosti i nesposobnosti klijenta da svoje obaveze izmiruje o roku dospeća prema ugovorom definisanim uslovima.

Prilikom donošenja odluka u oblasti kreditiranja, bilo o kom nivou odlučivanja u Grupi da se radi, poštuje se princip dvostruke kontrole tzv. „princip četvoro očiju“, kojim se obezbeđuje da uvek postoji strana koja predlaže i strana koja odobrava određeni plasman.

Grupa osim kreditne izloženosti ima i vanbilansnu izloženost (razne vrste plativih i činidbenih garancija, akreditivi) po osnovu kojih ima potencijalnu obavezu da izvrši plaćanje za račun trećih lica. Za vanbilansnu izloženost Grupa koristi iste kontrolne procese i procedure koji se koriste za kreditni rizik.

Grupa definiše limite izloženosti pojedinačnim vrstama rizika u cilju ograničavanja i minimiziranja rizika na prihvatljivom nivou za rizični profil Grupe. Limiti izloženosti Grupe po osnovu pojedinačnog dužnika zasnivaju se na proceni kreditne sposobnosti dužnika. Limiti izloženosti Grupe na nivou portfolia usmereni su na ograničenje koncentracije izloženosti u portfoliu. U slučaju prekoračenja internih limita članice Grupe dostavljaju obrazloženje sa predlogom mera i planom aktivnosti, a matična Banka izveštava Izvršni odbor matične Banke o navedenom prekoračenju. Članice Grupe su dužne da izveštavaju matičnu Banku i u slučaju nastanka vanrednih uslova u poslovanju koji mogu nastati usled nepovoljnih kretanja na lokalnim tržištima, političko–ekonomskih kriza i slično.

Proces merenja kreditnog rizika zasnovan je na dva paralelna pristupa:

- regulatorni pristup (u skladu sa lokalnom regulativom pojedinačne zemlje članice Grupe);
- interni pristup (jasno definisan na nivou Grupe u cilju jedinstvenog iskazivanja rizika kojima je izložena).

Pristup zasnovan na interno razvijenim metodama podrazumeva da Grupa upravlja strukturom portfolia na način da objektivno procenjuje potrebe za obezvređenjem plasmana u skladu sa zahtevima Međunarodnih računovodstvenih standarda (MRS 39 i MRS 37), Međunarodnim standardom finansijskog izveštavanja i internom metodologijom.

Grupa ima razvijen interni sistem rejtinga, koji podleže redovnoj reviziji i unapređenju.

55.1.1. Ukupna izloženost kreditnom riziku:

Najveći kreditni rizik za Grupu nastaje iz ostvarenih kreditnih aranžmana, ali je Grupa izložena i riziku po osnovu vanbilansnih pozicija, koji proističe iz potencijalnih i preuzetih obaveza. Ukupna izloženost kreditnom riziku iskazana je u bruto iznosu pre efekata ublažavanja po osnovu kolaterala i iznosa obezvređenja.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE
FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2009. godine

Pregled ukupne izloženosti kreditnom riziku po vrstama klijenata:

U hiljadama dinara

	31.12.2009.	31.12.2008.
I. Plasmani		
Privredni klijenti	95.509.718	88.258.202
Banke	2.588.205	3.198.976
Preduzetnici	1.689.965	1.820.215
Stanovništvo	41.737.138	38.793.264
	<u>141.525.025</u>	<u>132.070.657</u>
II. Hartije od vrednosti		
Hartije od vrednosti koje ne ulaze u knjigu trgovanja	515.032	133.547
Udeli (učešća)	733.192	661.302
	<u>1.248.225</u>	<u>794.850</u>
III. Vanbilansne stavke		
Garancije	11.331.292	10.260.067
Neiskorišćene preuzete obaveze	10.344.954	14.044.774
Ostalo	1.950.087	2.462.510
	<u>23.626.333</u>	<u>26.767.350</u>
IV. Ukupno, bruto:	<u>166.399.583</u>	<u>159.632.857</u>

Pregled ukupne izloženosti kreditnom riziku po vrstama plasmana i klijenata:

U hiljadama dinara	Privredni klijenti		Banke		Preduzetnici		Stanovništvo		Ukupno	
	31.12.2009.	31.12.2008.	31.12.2009.	31.12.2008.	31.12.2009.	31.12.2008.	31.12.2009.	31.12.2008.	31.12.2009.	31.12.2008.
I. Plasmani										
Kratkoročni plasmani	30.046.932	23.195.352	-	251.036	574.818	653.376	3.129.540	3.682.624	33.751.290	27.782.389
Dugoročni plasmani	51.356.877	53.281.279	-	-	839.771	883.144	37.043.529	34.034.811	89.240.176	88.199.235
Depoziti kod banaka	-	-	185.311	353.165	-	-	-	-	185.311	353.165
Dospela potraživanja	9.536.922	7.882.798	445.232	418.396	190.911	205.004	1.291.305	937.423	11.464.370	9.443.622
Kamate i naknade	1.891.605	1.377.870	8.388	8.129	59.725	46.963	151.674	125.699	2.111.392	1.558.661
Ostala aktiva	2.677.382	2.520.903	1.949.274	2.168.250	24.741	31.727	121.091	12.706	4.772.487	4.733.586
	<u>95.509.718</u>	<u>88.258.202</u>	<u>2.588.205</u>	<u>3.198.976</u>	<u>1.689.965</u>	<u>1.820.215</u>	<u>41.737.138</u>	<u>38.793.264</u>	<u>141.525.025</u>	<u>132.070.657</u>
II. Hartije od vrednosti										
Hartije od vrednosti koje ne ulaze u knjigu trgovanja	129.446	133.547	385.587	-	-	-	-	-	515.032	133.547
Udeli (učešća)	599.023	522.485	134.169	138.817	-	-	-	-	733.192	661.302
	<u>728.469</u>	<u>656.033</u>	<u>519.756</u>	<u>138.817</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>1.248.225</u>	<u>794.850</u>
III. Vanbilansne stavke										
Plative garancije	7.622.732	6.960.493	6.260	7.415	90.908	24.869	-	9.106	7.719.900	7.001.882
Činidbene garancije	3.539.283	3.221.641	1.918	-	16.837	15.939	53.355	20.604	3.611.393	3.258.185
Avali i akcepti menica	304.535	657.048	-	-	-	-	-	-	304.535	657.048
Nepokriveni akreditivi	658.759	640.801	76	-	-	1.851	-	-	658.835	642.652
Neiskorišćene preuzete obaveze	3.589.614	5.631.685	4.199	24.504	161.106	213.175	6.590.035	8.175.410	10.344.954	14.044.774
Ostale vanbilasne stavke	986.716	1.162.810	-	-	-	-	-	-	986.716	1.162.810
	<u>16.701.640</u>	<u>18.274.478</u>	<u>12.453</u>	<u>31.919</u>	<u>268.850</u>	<u>255.834</u>	<u>6.643.390</u>	<u>8.205.120</u>	<u>23.626.333</u>	<u>26.767.350</u>
IV. Ukupno, bruto:	<u>112.939.826</u>	<u>107.188.713</u>	<u>3.120.414</u>	<u>3.369.712</u>	<u>1.958.815</u>	<u>2.076.048</u>	<u>48.380.528</u>	<u>46.998.384</u>	<u>166.399.583</u>	<u>159.632.857</u>

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE
FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2009. godine

55.1.2. Rizik promene kvaliteta aktive

Kvalitet aktive Grupe se meri stepenom izloženosti pojedinim kategorijama rizika prema kriterijumima internog sistema rejtinga. Interni sistem rejtinga razmatra kvantitativne i kvalitativne parametre za određivanje rejtinga dužnika. Rejting skala sadrži 5 kategorija rizika, koje su dalje podeljene na 17 podkategorija. Rejting skala se koristi kao jedinstveni metod dodeljivanja rejtinga kojim je osigurano da klijenti sa istim rejtingom imaju iste kreditne karakteristike i istu verovatnoću da neće ispuniti svoje obaveze, delom ili u potpunosti u periodu od jedne godine. Osnovni parametri kreditnog rizika koji opredeljuju podkategoriju rejtinga se obračunavaju i prate na mesečnom nivou.

Nizak nivo rizika podrazumeva poslovanje sa klijentima dobre kreditne sposobnosti (kategorije rizika 1 i 2), povišen nivo rizika predstavlja poslovanje sa klijentima sa smetnjama u poslovanju koje mogu negativno da utiču na izmirenje obaveza (kategorija rizika 3) i visok nivo rizika označava klijente sa negativnim rezultatima poslovanja i lošom kreditnom istorijom (kategorije rizika 4 i 5).

Grupa se štiti od rizika promene kvaliteta aktive kroz kontinuirano praćenje poslovanja klijenata, identifikovanje promena koje mogu nastati: pogoršanjem stanja dužnika, kašnjenjem u otplati ili promenama u okruženju, kao i pribavljanjem odgovarajućih sredstava obezbeđenja.

Ukupna izloženost kreditnom riziku po kategorijama rizičnosti i vrstama klijenata, prema kriterijumima Internog sistema rejtinga:

U hiljadama dinara	Privredni klijenti		Banke		Preduzetnici		Stanovništvo		Ukupno	
	31.12.2009.	31.12.2008.	31.12.2009.	31.12.2008.	31.12.2009.	31.12.2008.	31.12.2009.	31.12.2008.	31.12.2009.	31.12.2008.
I. Plasmani										
Kategorija 1	9.710.217	12.147.800	557.281	922.812	678.171	217.869	37.524.187	34.753.966	48.469.857	48.042.448
Kategorija 2	47.747.073	43.892.187	685.890	1.033.390	685.699	953.674	968.956	1.456.980	50.087.618	47.336.230
Kategorija 3	22.488.925	18.484.055	-	20	41.566	248.767	444.233	594.128	22.974.724	19.326.971
Kategorija 4	2.166.860	2.444.587	-	4	78.744	217.733	696.834	784.864	2.942.438	3.447.189
Kategorija 5	13.396.642	11.289.573	1.345.034	1.242.750	205.785	182.171	2.102.928	1.203.325	17.050.388	13.917.819
	<u>95.509.718</u>	<u>88.258.202</u>	<u>2.588.205</u>	<u>3.198.976</u>	<u>1.689.965</u>	<u>1.820.215</u>	<u>41.737.138</u>	<u>38.793.264</u>	<u>141.525.025</u>	<u>132.070.657</u>
II. Hartije od vrednosti										
Kategorija 1	209.373	121.318	-	46.606	-	-	-	-	209.373	167.924
Kategorija 2	-	-	517.882	80.364	-	-	-	-	517.882	80.364
Kategorija 3	131.115	137.464	-	-	-	-	-	-	131.115	137.464
Kategorija 4	25.255	72.159	-	-	-	-	-	-	25.255	72.159
Kategorija 5	362.726	325.092	1.874	11.846	-	-	-	-	364.600	336.938
	<u>728.469</u>	<u>656.033</u>	<u>519.756</u>	<u>138.817</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>1.248.225</u>	<u>794.850</u>
III. Vanbilansne stavke										
Kategorija 1	4.235.243	4.991.314	12.256	5.540	105.020	86.096	6.489.644	7.935.745	10.842.162	13.018.695
Kategorija 2	7.864.316	9.116.443	198	24.263	132.026	85.309	30.438	112.353	8.026.977	9.338.368
Kategorija 3	3.996.097	2.612.782	-	-	3.474	23.318	35.995	57.555	4.035.565	2.693.655
Kategorija 4	124.554	1.125.351	-	2.115	26.624	60.870	40.616	48.657	191.794	1.236.994
Kategorija 5	481.431	428.588	-	-	1.706	241	46.698	50.811	529.835	479.639
	<u>16.701.640</u>	<u>18.274.478</u>	<u>12.453</u>	<u>31.919</u>	<u>268.850</u>	<u>255.834</u>	<u>6.643.390</u>	<u>8.205.120</u>	<u>23.626.333</u>	<u>26.767.350</u>
IV. Ukupno, bruto:	<u>112.939.826</u>	<u>107.188.713</u>	<u>3.120.414</u>	<u>3.369.712</u>	<u>1.958.815</u>	<u>2.076.048</u>	<u>48.380.528</u>	<u>46.998.384</u>	<u>166.399.583</u>	<u>159.632.857</u>

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE
FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2009. godine

Izloženost kreditnom riziku po danima docnje:

U hiljadama dinara 31.12.2009.	Nedospela potraživanja	Dospela potraživanja						Ukupna potraživanja
		Do 30 dana	31–60 dana	61–90 dana	91–180 dana	preko 180 dana	Ukupno	
Plasmani privredi	84.081.191	1.520.583	420.602	233.443	407.059	8.846.841	11.428.527	95.509.718
Plasmani bankama	2.134.585	346.884	1	–	–	106.734	453.620	2.588.205
Plasmani preduzetnicima	1.439.329	37.223	11.193	5.145	16.848	180.227	250.636	1.689.965
Plasmani stanovništvu	40.294.159	490.932	52.083	47.903	142.706	709.354	1.442.979	41.737.138
Ukupno:	127.949.264	2.395.622	483.879	286.491	566.613	9.843.156	13.575.762	141.525.025
31.12.2008.								
Plasmani privredi	78.997.553	1.332.702	405.420	268.224	504.728	6.749.574	9.260.649	88.258.202
Plasmani bankama	2.772.450	1.717	52	22	45	424.690	426.526	3.198.976
Plasmani preduzetnicima	1.568.247	58.362	9.213	3.289	5.768	175.336	251.968	1.820.215
Plasmani stanovništvu	37.730.123	155.462	60.134	66.048	125.751	655.745	1.063.141	38.793.264
Ukupno:	121.068.374	1.548.243	474.819	337.583	636.292	8.005.345	11.002.283	132.070.657

55.1.3.

Rizik promene vrednosti aktive

Obezvredjenje plasmana ima za cilj obezbeđenje razumnog, opreznog i pravovremenog utvrđivanja gubitaka, zbog obezvređenja kredita, kao i intervencija po osnovu potencijalnih obaveza, kako bi se zaštitio kapital Grupe u periodu kada gubitak bude i definitivno potvrđen (realizovan) zbog nemogućnosti naplate ugovorenih iznosa ili odlivom sredstava za izmirenje potencijalnih obaveza.

Obezvređenje plasmana i rezervisanja vrši se samo onda kada postoji opravdan osnov, odnosno kada postoji objektivni dokaz o obezvređenju kao posledica događaja koji su nastali nakon početnog priznavanja kredita, a koji nepovoljno utiču na buduće novčane tokove od kredita.

Glavni elementi u proceni obezvređenja plasmana su sledeći:

- prekoračenje roka plaćanja glavnice ili kamate,
- teškoće u novčanim tokovima korisnika kredita,
- opadanje kreditnog rejtinga ili promene prvobitnih uslova iz ugovora i drugo.

Procena obezvređenja bilansnih potraživanja

Grupa vrši procenu obezvređenja plasmana kao pojedinačnu i grupnu procenu.

Pojedinačno procenjivanje

Grupa procenjuje ispravku vrednosti za svaki pojedinačno značajan plasman (veći od 6 miliona dinara) i tom prilikom se uzimaju u obzir finansijska pozicija korisnika kredita, održivost biznis plana, njegova sposobnost da poboljša svoje performanse u slučaju finansijskih teškoća, projektovani prihodi, raspoloživost drugih vrsta finansijske podrške i vrednost kolaterala koja se može realizovati, kao i vremenska dimenzija očekivanih novčanih tokova. Ukoliko dođe do nekih novih informacija koje prema proceni bitno menjaju kreditnu sposobnost klijenta, vrednost kolaterala i izvesnost ispunjenja obaveza klijenta prema Grupi, radi se vanredna procena obezvređenja plasmana.

Grupno procenjivanje

Ispravke vrednosti se procenjuju grupno po plasmanima koji nisu pojedinačno značajni i za pojedinačno značajne plasmane kada ne postoji objektivni dokaz o pojedinačnom obezvređenju. Grupna procena se radi po grupama koje se formiraju na osnovu interno propisane metodologije i to na mesečnom nivou. Gubici po osnovu obezvređenja se procenjuju tako što se uzimaju u obzir sledeće informacije: istorijski gubici u portfoliju, trenutni ekonomski uslovi, nadoknade obezvređenja...

Obezvređenje plasmana se vrši na osnovu procene očekivanih budućih novčanih tokova iz poslovanja klijenata, kao i realizacijom sredstava obezbeđenja, ukoliko se proceni da će realno kredit biti namiren iz tih sredstava.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE
FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2009. godine

Obezbvredjenje kredita umanjuje vrednost kredita i priznaje se kao rashod u okviru bilansa uspeha.

Pregled pojedinačne i grupne procene obezbvredjenja bilansnih potraživanja:

U hiljadama dinara	Privredni klijenti		Banke		Preduzetnici		Stanovništvo		Hartije od vrednosti		Ukupno	
	31.12.2009.	31.12.2008.	31.12.2009.	31.12.2008.	31.12.2009.	31.12.2008.	31.12.2009.	31.12.2008.	31.12.2009.	31.12.2008.	31.12.2009.	31.12.2008.
I. Pojedinačna ispravka vrednosti												
Kategorija 1	-	-	-	36	-	-	41.804	-	-	-	41.804	36
Kategorija 2	42.834.944	38.870.756	635.401	46	207.602	72	25.127	-	78.386	78.386	43.781.461	38.949.260
Kategorija 3	21.504.440	16.644.536	-	-	14.719	4	35.044	-	131.115	135.217	21.685.319	16.779.757
Kategorija 4	1.612.464	2.059.165	-	-	45.485	2	103.843	-	-	37.634	1.761.793	2.096.801
Kategorija 5	12.588.436	10.731.175	1.342.491	1.347.939	90.684	138.948	278.355	-	364.600	336.938	14.664.566	12.655.000
Bruto plasman ispravka vrednosti	78.540.284	68.305.632	1.977.892	1.348.020	358.490	139.026	484.173	-	574.102	588.175	81.934.942	70.380.854
Knjigovodstvena vrednost	9.774.062	9.327.540	1.448.011	1.347.956	106.957	138.955	268.545	-	372.093	381.782	11.969.669	11.196.233
II. Grupna ispravka vrednosti												
Kategorija 1	15.033	188.910	-	-	4.413	14.854	317.090	41.476	-	-	336.535	245.240
Kategorija 2	4.800.163	4.562.255	-	-	477.226	28.137	757.541	1.116.905	-	-	6.034.930	5.707.297
Kategorija 3	564.907	711.558	-	-	26.847	13.706	335.373	492.179	-	-	927.126	1.217.443
Kategorija 4	554.269	234.911	-	-	33.328	38.568	477.682	652.928	-	-	1.065.278	926.427
Kategorija 5	795.424	741.801	-	-	112.884	37.500	1.600.879	1.102.428	-	-	2.509.188	1.861.729
Bruto plasman ispravka vrednosti	6.729.796	6.439.436	-	-	654.697	132.785	3.488.565	3.405.916	-	-	10.873.058	9.978.137
Knjigovodstvena vrednost	752.375	649.724	-	-	138.929	59.284	1.593.698	1.279.846	-	-	2.485.002	1.968.853
III. Dospeli, a neispravljeni plasmani												
Kategorija 1	176.255	129.276	2.418	2	15.612	4.882	133.577	132.301	-	-	327.862	266.461
Kategorija 2	16.857	20.145	0	1.774	259	28.657	2.508	8.915	-	-	19.624	59.491
Kategorija 3	289	2.404	0	20	0	6.918	1.546	1.395	-	-	1.845	10.737
Kategorija 4	101	7.151	0	5	70	2.903	1.002	1.068	-	-	1.173	11.127
Kategorija 5	2.895	543	1.341	275	2	190	49.898	1.743	-	-	54.136	2.751
Bruto plasman Dospeli neispravljeni plasmani sadrže:	196.407	159.520	3.759	2.075	15.943	43.550	188.531	145.423	-	-	404.640	350.568
0-30 dana	176.965	134.517	3.759	1.659	15.943	39.685	144.687	134.662	-	-	341.355	310.523
31-60 dana	19.025	19.630	-	42	-	2.688	703	7.484	-	-	19.728	29.844
61-90 dana	416	929	-	22	-	-	223	917	-	-	640	1.868
91-180 dana	-	659	-	23	-	4	565	677	-	-	565	1.363
preko 180 dana	-	3.784	-	330	-	1.173	42.352	1.683	-	-	42.352	6.970
Knjigovodstvena vrednost	196.407	159.520	3.759	2.075	15.943	43.550	188.531	145.423	-	-	404.640	350.568
IV. Nedospeli neispravljeni plasmani												
Kategorija 1	9.518.932	11.753.129	554.863	817.315	659.920	198.133	37.031.717	34.579.486	209.373	167.924	47.974.805	47.515.987
Kategorija 2	95.109	439.030	50.489	1.031.565	376	896.808	183.780	335.728	439.495	1.978	769.249	2.705.110
Kategorija 3	419.277	1.125.557	-	-	-	228.140	72.270	99.887	-	2.247	491.548	1.455.831
Kategorija 4	26	11.641	-	-	-	176.240	73.739	124.841	25.255	34.525	99.020	347.247
Kategorija 5	9.887	24.258	1.202	-	538	5.533	214.363	101.982	-	-	225.990	131.773
Knjigovodstvena vrednost	10.043.231	13.353.615	606.554	1.848.880	660.834	1.504.854	37.575.869	35.241.924	674.123	206.675	49.560.611	52.155.948
V. Ukupno, bruto:	95.509.718	88.258.202	2.588.205	3.198.975	1.689.965	1.820.215	41.737.138	38.793.263	1.248.225	794.850	142.773.250	132.865.506
VI. ispravka vrednosti	10.526.437	9.977.265	1.448.011	1.347.956	245.886	198.239	1.862.244	1.279.846	372.093	381.782	14.454.672	13.185.087
VII. Ukupno, neto:	84.983.281	78.280.937	1.140.193	1.851.019	1.444.078	1.621.977	39.874.895	37.513.416	876.131	413.068	128.318.578	119.680.418

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE
FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2009. godine

Procena rezervisanja vanbilansnih stavki

Procena rezervisanja vanbilansnih stavki (potencijalnih obaveza) vrši se kada se proceni da postoji dovoljno izvesno očekivanje da će doći do odliva sredstava za izmirenje potencijalne obaveze.

Prilikom procene rezervisanja za potencijalne gubitke po vanbilansnim stavkama priznaju se sredstva od realizacije kolaterala, ukoliko je potpuno izvesno da će odliv sredstava po osnovu potencijalnih obaveza biti namiren iz kolaterala.

Rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama:

U hiljadama dinara	Privredni klijenti		Banke		Preduzetnici		Stanovništvo		Ukupno	
	31.12.2009.	31.12.2008.	31.12.2009.	31.12.2008.	31.12.2009.	31.12.2008.	31.12.2009.	31.12.2008.	31.12.2009.	31.12.2008.
I. Rezervisanja po vanbilansnim stavkama										
Kategorija 1	-	1.579	-	-	-	-	-	-	-	1.579
Kategorija 2	4.914.088	21.086	-	-	65.110	-	-	-	4.979.197	21.086
Kategorija 3	3.704.921	1.765.444	-	-	1.763	6.191	-	-	3.706.684	1.771.635
Kategorija 4	53.183	797.971	-	2.115	4.142	4.718	-	-	57.325	804.804
Kategorija 5	474.603	352.141	-	-	-	-	-	-	474.603	352.141
Knjigovodstvena vrednost, bruto	9.146.795	2.938.222	-	2.115	71.015	10.909	-	-	9.217.810	2.951.246
Rezervisanja za gubitke	448.147	467.247	-	182	156	407	-	-	448.303	467.836
Knjigovodstvena vrednost, neto	8.698.648	2.470.976	-	1.934	70.858	10.502	-	-	8.769.506	2.483.412
II. Neobezvređene vanbilansne stavke										
Kategorija 1	4.235.243	4.896.147	12.256	5.540	105.020	86.096	6.489.644	7.936.298	10.842.162	12.924.081
Kategorija 2	2.950.228	9.121.007	198	24.263	66.917	85.309	30.438	112.393	3.047.780	9.342.972
Kategorija 3	291.176	913.861	-	-	1.710	17.126	35.995	57.555	328.881	988.542
Kategorija 4	71.370	327.380	-	-	22.483	56.153	40.616	48.657	134.469	432.190
Kategorija 5	6.828	77.861	-	-	1.706	241	46.698	50.217	55.232	128.319
Knjigovodstvena vrednost	7.554.845	15.336.256	12.453	29.803	197.835	244.925	6.643.390	8.205.120	14.408.524	23.816.104
III. Ukupno, bruto:	16.701.640	18.274.476	12.453	31.919	268.850	255.834	6.643.390	8.205.120	23.626.333	26.767.350
IV. Rezervisanja za gubitke	448.147	467.247	-	182	156	407	-	-	448.303	467.836
V. Ukupno, neto:	16.253.493	17.807.232	12.453	31.737	268.694	255.426	6.643.390	8.205.120	23.178.030	26.299.515

55.1.4. Rizik neizvršenja obaveza

Rizičnim plasmanima smatraju se ukupna potraživanja od dužnika sa docnjom u izmirivanju obaveza dužom od 90 dana, kao i plasmani klijentima kod kojih su uočene promene koje mogu značajno uticati na mogućnost izmirenja obaveza dužnika prema Grupi.

Grupa preduzima sledeće mere za regulisanje potraživanja:

- Poravnanje
- Preuzimanje robe ili nepokretnosti u cilju naplate potraživanja Grupe
- Prodaja potraživanja
- Zaključenje ugovora sa zainteresovanim trećim licem
- Reprogramiranje ili restrukturiranje
- Pokretanje sudskog spora i ostale mere.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE
FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2009. godine

Ukoliko preduzete mere regulisanja plasmana, odnosno prinudne naplate i sudskog postupka nisu dale očekivane rezultate, odnosno kada ne postoji mogućnost naplate potraživanja u celosti, inicira se predlog za trajan otpis preostalog potraživanja Grupe.

Pregled rizičnih plasmana po vrstama klijenata:

U hiljadama dinara	31.12.2009.		31.12.2008.	
	Bruto	Neto	Bruto	Neto
Privredni klijenti	15.690.034	4.646.188	14.219.502	3.981.791
Banke	1.452.371	2.543	1.240.263	46.862
Preduzetnici	269.333	55.589	199.348	17.027
Stanovništvo	2.728.630	1.045.675	2.011.172	897.612
Ukupno:	20.140.367	5.749.995	17.670.286	4.943.292

Rizični plasmani obuhvataju ukupna potraživanja Grupe od klijenata (bilansna i vanbilansna), umanjena za ispravke vrednosti bilansne aktive i rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama.

Pregled rizičnih plasmana po vrstama klijenata i kategorijama rizičnosti prema kriterijumima internog sistema rejtinga:

U hiljadama dinara	Privredni klijenti		Banke		Preduzetnici		Stanovništvo		Ukupno	
	Bruto	Neto	Bruto	Neto	Bruto	Neto	Bruto	Neto	Bruto	Neto
31.12.2009.										
Kategorija 4	1.170.432	875.632	-	-	62.204	20.513	691.206	577.621	1.923.842	1.473.766
Kategorija 5	14.173.326	3.428.022	1.346.908	2.543	206.780	34.739	2.032.566	463.279	17.759.580	3.928.582
Ostalo	346.276	342.534	105.463	-	349	338	4.858	4.775	456.945	347.646
Ukupno	15.690.034	4.646.188	1.452.371	2.543	269.333	55.589	2.728.630	1.045.675	20.140.367	5.749.995
31.12.2008.										
Kategorija 4	2.305.918	1.984.054	-	-	20.197	11.489	799.755	614.987	3.125.870	2.610.529
Kategorija 5	11.543.232	1.635.230	1.088.198	260	176.401	3.423	1.208.570	280.499	14.016.402	1.919.411
Ostalo	370.353	362.507	152.065	46.602	2.749	2.115	2.848	2.126	528.014	413.351
Ukupno	14.219.502	3.981.791	1.240.263	46.862	199.348	17.027	2.011.172	897.612	17.670.286	4.943.292

Pokazatelji kvaliteta aktive:

- Racio rizičnih kredita Grupe iznosi 11,67% (31.12.2008.: 11,11%) i predstavlja odnos stanja kredita koji su u docnji preko 90 dana u odnosu na stanje svih kredita Grupe.
- Racio obezvređenja kredita Grupe iznosi 1,17% (31.12.2008.: 1,27%) i predstavlja odnos izvršenog ukupnog obezvređenja u 2009. godini (ispravke vrednosti kredita) sa ukupnim kreditima.
- Racio kreditne izloženosti Grupe iznosi 21,79% (31.12.2008.: 20,83%). Ovaj racio pokazuje odnos neto stanja kredita u docnji većoj od 90 dana (stanje kredita umanjeno za ispravke vrednosti) u odnosu sa kapitalom Grupe.
- Racio pokrivenosti rizičnih kredita Grupe ispravkama vrednosti iznosi 65,41% (31.12.2008. 65,93%).

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE
FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2009. godine

55.1.5. Sredstva zaštite od kreditnog rizika (kolateral)

U cilju zaštite od izloženosti kreditnom riziku, pored redovnog praćenja poslovanja klijenata, Grupa pribavlja i instrumente obezbeđenja (kolaterale), kojima se obezbeđuje potraživanje i minimizira kreditni rizik. U zavisnosti od procene mogućnosti izmirenja ugovorenih obaveza, definiše se stepen pokriva piasmana, kako bi se u slučaju neizvršavanja obaveza dužnika, aktiviranjem kolaterala realno mogla naplatiti potraživanja. Količina i tip potrebnog kolaterala zavisi od procene kreditnog rizika.

Kao standardne instrumente obezbeđenja Grupa od klijenata pribavlja ugovorno ovlašćenje i menice, dok se kao dodatni instrumenti, u zavisnosti od procene kreditnog rizika, ugovaraju:

- Za komercijalne kredite – zaloge na pokretnim i nepokretnim stvarima (hipoteke), depoziti, bankarske i korporativne garancije, jemstva, zaloge na hartijama od vrednosti...
- Za kredite stanovništvu – hipoteke, depoziti, jemstva solidarnog dužnika, osiguranje Nacionalne korporacije za osiguravanje stambenih kredita...

Prilikom procene nepokretnosti ili zaloge na pokretnoj imovini, angažuje se ovlašćeni procenitelji kako bi potencijalni rizik od nerealne procene svela na najmanje moguću meru.

Grupa prati tržišnu vrednost kolaterala i u slučaju potrebe može zahtevati dodatni kolateral u skladu sa zaključenim ugovorom.

Politika Grupe je da se može naplatiti iz kolaterala i sredstva iskoristiti na smanjenje ili otplatu duga. Grupa oduzetu imovinu ne koristi za potrebe poslovanja, izuzev u specijalnim slučajevima.

Pregled pribavljenih kolaterala izraženih po fer vrednosti:

U hiljadama dinara	Privredni klijenti		Banke		Preduzetnici		Stanovništvo		Ukupno	
	31.12.2009.	31.12.2008.	31.12.2009.	31.12.2008.	31.12.2009.	31.12.2008.	31.12.2009.	31.12.2008.	31.12.2009.	31.12.2008.
Hipoteke	219.673.517	185.325.010	-	-	2.866.711	2.525.702	35.190.925	26.973.659	257.731.154	214.824.372
Depoziti	2.044.515	1.524.430	-	-	84.004	25.531	2.253.879	2.682.855	4.382.397	4.232.816
Obveznice	2.969	5.381	-	-	-	-	15.035	12.867	18.004	18.248
Garancije	6.452.673	3.028.029	2.289	2.115	1.870	1.196	55.901	32.246	6.512.733	3.063.587
Zaloga na HOV	74.750.540	67.442.990	-	-	788	2.593	239.682	215.382	74.991.009	67.660.964
Ručna zaloga	40.820.703	38.283.444	-	-	334.646	327.764	1.524.934	289.686	42.680.283	38.900.895
Ostalo	51.000.499	41.345.353	-	-	270.586	87.570	10.340.081	8.822.028	61.611.166	50.254.950
Ukupno:	394.745.415	336.954.637	2.289	2.115	3.558.605	2.970.356	49.620.437	39.028.723	447.926.747	378.955.833

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE
FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2009. godine

Pregled pribavljenih kolaterala po grupama plasmana izraženih po fer vrednosti:

U hiljadama dinara	Privredni klijenti		Banke		Preduzetnici		Stanovništvo		Ukupno	
	31.12.2009.	31.12.2008.	31.12.2009.	31.12.2008.	31.12.2009.	31.12.2008.	31.12.2009.	31.12.2008.	31.12.2009.	31.12.2008.
I. Pojedinačno ispravljani plasmani										
Hipoteke	178.014.505	144.638.766	-	-	1.120.578	369.875	396.939	-	179.532.023	145.008.641
Depoziti	1.463.728	1.273.950	-	-	1.918	-	-	-	1.465.645	1.273.950
Obveznice	-	40	-	-	-	-	-	-	-	40
Garancije	5.413.603	2.515.502	-	-	-	-	-	-	5.413.603	2.515.502
Zaloga na HOV	74.004.389	66.619.141	-	-	-	-	-	-	74.004.389	66.619.141
Rucna zaloga	33.794.969	31.608.503	-	-	226.850	211.830	1.515	-	34.023.334	31.820.333
Ostalo	34.091.578	30.242.920	-	-	9.592	-	45.688	-	34.146.857	30.242.920
Ukupno:	326.782.772	276.898.822	-	-	1.358.937	581.705	444.143	-	328.585.852	277.480.527
II. Grupno ispravljani plasmani										
Hipoteke	15.210.172	11.673.341	-	-	682.867	86.174	2.766.114	4.902.563	18.659.153	16.662.079
Depozit	195.267	89.504	-	-	27.590	1.376	306.502	310.311	529.359	401.191
Obveznice	2.969	2.598	-	-	-	-	5.821	3.706	8.790	6.304
Garancije	8.339	12.573	-	-	1.870	-	633	512	10.842	13.085
Zaloga na HOV	78.490	349.851	-	-	788	788	-	-	79.278	350.638
Rucna zaloga	1.717.253	1.423.200	-	-	45.495	5.939	19.996	13.165	1.782.744	1.442.303
Ostalo	1.545.420	2.999.156	-	-	151.317	15.690	381.181	1.810.315	2.077.917	4.825.161
Ukupno:	18.757.908	16.550.223	-	-	909.927	109.966	3.480.247	7.040.571	23.148.082	23.700.760
III. Dospeli, a neispravljani plasmani										
Hipoteke	13.512.746	16.730.947	-	-	793.436	948.758	6.502.773	16.165.812	20.808.955	33.845.518
Depozit	111.117	80.564	-	-	38.696	19.464	521.836	1.449.538	671.649	1.549.566
Obveznice	0	2.743	-	-	-	-	3.914	7.157	3.914	9.900
Garancije	76.711	357.905	-	-	-	531	28.771	5.797	105.483	364.233
Zaloga na HOV	606.221	387.720	-	-	-	1.806	4.163	214.141	610.384	603.666
Rucna zaloga	1.943.330	2.104.655	-	-	51.681	81.097	259.360	144.728	2.254.370	2.330.480
Ostalo	3.066.948	4.291.745	-	-	85.522	59.312	2.587.075	5.390.583	5.739.544	9.741.641
Ukupno:	19.317.073	23.966.279	-	-	969.334	1.110.969	9.907.892	23.377.756	30.194.299	48.445.004
IV. Nedospeli neispravljani plasmani										
Hipoteke	12.936.095	12.281.956	-	-	269.830	1.120.895	25.525.099	5.905.283	38.731.023	19.308.134
Depozit	274.404	80.411	-	-	15.800	4.691	1.425.541	923.006	1.715.744	1.008.109
Obveznice	-	-	-	-	-	-	5.301	2.005	5.301	2.005
Garancije	954.020	142.050	2.289	2.115	-	665	26.496	25.938	982.806	170.768
Zaloga na HOV	61.439	86.278	-	-	-	-	235.519	1.240	296.959	87.519
Rucna zaloga	3.365.151	3.147.087	-	-	10.620	28.898	1.244.063	131.793	4.619.835	3.307.778
Ostalo	12.296.553	3.811.531	-	-	24.156	12.568	7.326.137	1.621.130	19.646.847	5.445.229
Ukupno:	29.887.662	19.549.314	2.289	2.115	320.407	1.167.717	35.788.156	8.610.395	65.998.514	29.329.542
V. Ukupno:	394.745.415	336.954.637	2.289	2.115	3.558.605	2.970.356	49.620.437	39.028.723	447.926.747	378.955.833

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE
FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2009. godine

55.1.6. Rizik koncentracije

Grupa kontroliše rizik koncentracije tako što ograničava i prati izloženost prema određenim grupama, pre svega po vrstama klijenata i plasmana, industrijskim sektorima, geografskim područjima i zemljama porekla dužnika.

Pregled izloženosti kreditnom riziku po vrstama klijenata:

U hiljadama dinara	31.12.2009.		31.12.2008.	
	Bruto	Neto	Bruto	Neto
Mikro klijenti	5.939.930	5.271.862	7.613.130	6.871.307
Mala i srednja preduzeća	35.561.994	31.038.745	37.104.523	31.871.932
Korporativni klijenti	59.902.648	55.949.699	52.419.611	48.286.877
Banke	3.120.414	1.665.041	3.371.863	2.006.392
Stanovništvo	48.380.528	46.472.628	46.998.384	45.718.528
Ostali	13.494.069	11.098.634	12.125.345	11.224.896
Ukupno,bruto:	166.399.583	151.496.809	159.632.857	145.979.934

Pregled izloženosti kreditnom riziku po industrijskim sektorima:

U hiljadama dinara	Kategorija 1	Kategorija 2	Kategorija 3	Kategorija 4	Kategorija 5	Ukupno	
						31.12.2009.	31.12.2008.
Bankarski sektor	1.178.662	1.230.819	928.940	395	1.354.197	4.693.013	4.676.745
Sektor privrednih klijenata, javnih i drugih preduzeća							
• Poljoprivreda, lov, šumarstvo, vodoprivreda i ribarstvo	842.007	2.955.673	760.355	11.716	771.545	5.341.295	5.006.687
• Preradivačka industrija	5.421.127	15.147.514	6.614.723	1.182.435	8.154.309	36.520.108	33.315.443
• Proizvodnja, snabdevanje električnom energijom, gasom i vodom	51.321	1.045.430	163.809	9.903	42.105	1.312.568	1.887.390
• Građevinarstvo	1.517.007	4.762.771	1.675.849	376.762	1.337.183	9.669.572	10.609.000
• Trgovina na veliko i malo	2.867.526	20.192.284	9.451.240	673.716	2.021.476	35.206.243	34.430.847
• Uslužne delatnosti	552.243	2.732.425	3.295.610	17.915	659.418	7.257.611	4.956.660
• Obrazovanje, zdravstvo i socijalni rad	41.039	330.126	66.643	776	420.189	858.773	725.098
• Aktivnosti u vezi sa nekretninama	738.973	4.041.478	2.823.234	31.474	687.227	8.322.387	8.247.559
	11.009.444	47.063.362	23.400.520	1.807.023	13.785.138	97.065.486	90.670.239
Sektor preduzetnika	783.192	817.725	45.040	105.368	207.490	1.958.815	2.077.169
Javni sektor	762.838	151.729	27.106	990	30.051	972.714	892.988
Sektor stanovništva	44.013.831	999.394	480.228	737.449	2.149.626	48.380.528	46.998.384
Sektor stranih lica (osim banaka)	661.632	4.007.159	-	6.199	64.687	4.739.677	4.480.412
Sektor drugih komitenata	89.994	217.949	808.627	4.388	45.319	1.166.278	1.328.473
Ukupno ,bruto:	59.521.391	58.632.477	27.141.405	3.159.486	17.944.823	166.399.583	159.632.857

U zavisnosti od opštih ekonomskih kretanja i kretanja u pojedinim industrijskim sektorima, Grupa vrši diversifikaciju ulaganja u industrijske sektore koji su rezistentni na uticaj negativnih ekonomskih kretanja.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE
FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2009. godine

Pregled izloženosti kreditnom riziku po regionima:

U hiljadama dinara	Privredni klijenti		Banke		Preduzetnici		Stanovništvo		Ukupno	
	Ukupna potraživanja	Rizični plasmani	Ukupna potraživanja	Rizični plasmani	Ukupna potraživanja	Rizični plasmani	Ukupna potraživanja	Rizični plasmani	Ukupna potraživanja	Rizični plasmani
31.12.2009.										
Srbija	104.800.844	14.884.046	3.117.069	1.451.030	1.911.166	266.694	44.399.113	2.328.093	154.228.192	18.929.863
Crna Gora	3.668.916	734.332	-	-	14.364	959	1.508.130	173.698	5.191.410	908.989
Bosna i Hercegovina	4.470.066	71.655	3.345	1.341	33.285	1.681	2.473.285	226.840	6.979.961	301.517
Ukupno:	112.939.826	15.690.033	3.120.414	1.452.371	1.958.815	269.334	48.380.528	2.728.631	166.399.583	20.140.369
31.12.2008.										
Srbija	98.023.722	13.901.267	3.192.540	1.240.263	2.021.828	198.462	42.920.023	1.882.366	146.158.113	17.222.358
Crna Gora	4.104.460	257.487	-	-	13.992	886	1.704.698	30.458	5.823.150	288.831
Bosna i Hercegovina	5.060.530	60.749	177.172	-	40.228	-	2.373.664	98.348	7.651.594	159.097
Ukupno:	107.188.712	14.219.503	3.369.712	1.240.263	2.076.048	199.348	46.998.385	2.011.172	159.632.857	17.670.286

55.2. RIZIK LIKVIDNOSTI

Rizik likvidnosti predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe usled nemogućnosti da ispunjava svoje dospеле obaveze. Rizik likvidnosti obuhvata:

- Rizik izvora sredstava – predstavlja rizik da Grupa neće moći da ispunjava obaveze usled povlačenja ili nemogućnosti zadržavanja izvora sredstava;
- Tržišni rizik likvidnosti – predstavlja rizik da će Grupa biti u situaciji da otežano transformiše pozicije aktive u likvidna sredstva usled poremećaja na tržištu ili nedovoljne dubine tržišta.

Osnovni cilj upravljanja rizikom likvidnosti je održavanje nivoa likvidnosti kako bi se uredno i na vreme izmirivale dospеле obaveze Grupe. U ciljeve upravljanja likvidnošću spadaju i dnevno vrednovanje i ispunjavanje svih finansijskih obaveza, izdvajanje rezerve likvidnosti i izbegavanje dodatnih troškova prilikom pozajmljivanja izvora sredstava i u slučaju prodaje sredstava. U cilju minimiziranja rizika likvidnosti, članice Grupe vrše diversifikaciju izvora sredstava, upravljaju novčanim sredstvima, prate buduće novčane tokove i likvidnost na dnevnom nivou. Bitna komponenta upravljanja likvidnošću je procenjivanje pristupa tržištu i analiza različitih opcija finansiranja.

Odbor za upravljanje aktivom i pasivom je odgovoran za upravljanje rizikom likvidnosti, u okviru svojih nadležnosti, kao i drugi nadležni odbori, čije odluke mogu uticati na izloženost Grupe ovom riziku.

Upravljanje rizikom likvidnosti na nivou Grupe usmereno je na poštovanje sledećih principa:

- Upravljanje likvidnošću po značajnim valutama;
- Merenje i upravljanje neto izvorima sredstava;
- Upravljanje tržišnim izvorima;
- Rešavanje privremenih i dugoročnih kriza likvidnosti, koje je definisano Planom upravljanja likvidnošću u kriznim situacijama.

Proces upravljanja rizikom likvidnosti obuhvata:

- Identifikovanje rizika likvidnosti;
- Merenje, odnosno procenu rizika likvidnosti;
- Ublažavanje rizika likvidnosti;
- Praćenje rizika likvidnosti;
- Izveštavanje o riziku likvidnosti.

Identifikovanjem rizika likvidnosti, sveobuhvatno i blagovremeno se identifikuju uzroci koji dovode do nastanka rizika likvidnosti i podrazumeva utvrđivanje tekuće izloženosti riziku likvidnosti, kao i izloženosti riziku likvidnosti po osnovu novih poslovnih proizvoda i aktivnosti na nivou Grupe.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE
FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2009. godine

Izloženost riziku likvidnosti Grupe meri se kroz redovno praćenje regulatorno propisanog pokazatelja likvidnosti i kretanje dinamike dospeća depozita i plasmana, odnosno GAP analizu i racio analizu, kao i izradom scenarija ponašanja novčanih tokova.

Ublažavanje rizika likvidnosti podrazumeva održavanje rizika na prihvatljivom nivou za rizični profil Grupe. Radi uspešnog upravljanja rizikom likvidnosti Grupe, kontinuirano se kontroliše kretanje indikatora rizika likvidnosti, kako bi se omogućilo blagovremeno preduzimanje mera u cilju održavanja rizika likvidnosti u okviru definisanih limita.

Praćenje rizika likvidnosti obuhvata proces analize stanja, promena i trendova izloženosti riziku likvidnosti, praćenje usklađenosti sa definisanim limitima, kao i monitoring definisanih mera za umanjeње izloženosti riziku likvidnosti Grupe. Matična banka je definisala Plan za upravljanje likvidnošću u kriznim situacijama u cilju obezbeđivanja kontinuiranog rada u slučaju nastanka ozbiljnih poremećaja u poslovanju. Takođe, članice Grupe su definisale planove za krizne situacije, odnosno strategije upravljanja likvidnošću. U zavisnosti od sleda neželjenih događaja članice Grupe mogu doći u situaciju lakše ili teže krize likvidnosti, kada primenjuju aktivnosti i mere definisane ovim aktima.

Izveštavanje o riziku likvidnosti obuhvata sistem internog izveštavanja nadležnih odbora i organa Grupe o upravljanju rizikom likvidnosti.

Nivo likvidnosti članica Grupe i Grupe se prati pomoću pokazatelja likvidnosti, koji predstavlja odnos zbira likvidnih potraživanja prvog i drugog reda (gotovina, sredstva na računima kod drugih banaka, depoziti kod centralnih banaka, potraživanja u postupku realizacije, neopozive kreditne linije odobrene članici Grupe, finansijski instrumenti kotirani na berzi i ostala potraživanja članice Grupe koja dospevaju do mesec dana) i zbira obaveza po viđenju bez ugovorenog roka dospeća i obaveza sa ugovorenim rokom dospeća u narednih mesec dana od dana obračuna pokazatelja likvidnosti.

Pokazatelj likvidnosti na nivou Grupe je bio sledeći:

	31. decembar	
	2009.	2008.
Pokazatelj likvidnosti	2,83	2,12

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE
FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2009. godine

Ročna struktura aktive i pasive na dan 31.12.2009. godine:

U hiljadama dinara	Do 1 meseca	1 – 3 meseca	3 – 12 meseci	1 – 5 godina	Preko 5 godine	UKUPNO
Aktiva						
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	29.634.911	–	–	–	–	29.634.911
Opozivi depoziti i krediti	50.053.084	–	–	–	–	50.053.084
Potraživanja po osnovu kamata, naknada, prodaje, promene fer vrednosti derivata i druga potraživanja	1.019.155	–	–	–	–	1.019.155
Dati krediti i depoziti	16.165.906	9.996.561	37.313.060	38.665.735	22.417.462	124.558.724
Hartije od vrednosti (bez sopstvenih)	51.813	76.711	514.696	–	–	643.220
Udeli – učešća	–	–	–	–	361.490	361.490
Ostali plasmani	1.162.935	507.894	620.192	–	–	2.291.021
Nematerijalna ulaganja	–	–	–	339.607	34.549	374.156
Osnovna sredstva i investicione nekretnine	–	–	–	–	7.406.417	7.406.417
Stalna sredstva namenjena prodaji	–	–	104.898	–	44.791	149.689
Odložena poreska sredstva	–	–	109.217	–	–	109.217
Ostala sredstva	1.577.717	4.323	479.706	691.037	1.419	2.754.202
Ukupno aktiva (I)	99.665.521	10.585.489	39.141.769	39.696.379	30.266.128	219.355.286
Pasiva						
Transakcioni depoziti	36.485.077	–	–	–	–	36.485.077
Ostali depoziti	41.751.642	36.909.081	51.825.243	12.249.611	569.165	143.304.742
Primljeni krediti	179.214	–	1.484	30.241	56.181	267.120
Obaveze po osnovu hartija od vrednosti	–	–	–	–	–	–
Obaveze po osnovu kamata i naknada	189.962	–	–	–	–	189.962
Rezervisanja	17.993	–	913	926.337	11.565	956.808
Obaveze za poreze	18.879	–	–	–	–	18.879
Obaveze iz dobitka	46.905	–	5.493	–	–	52.398
Obaveze – sredstava koja se obustavljaju	–	–	–	–	–	–
Odložene poreske obaveze	231	–	63	–	–	294
Ostale obaveze	4.113.290	4.999	997.434	3.988.673	569.530	9.673.926
Ukupan kapital	–	–	–	–	28.406.080	28.406.080
Ukupno pasiva (II)	82.803.193	36.914.080	52.830.630	17.194.862	29.612.521	219.355.286
Neusklađenost (I–II) na dan 31.12.2009.	16.862.328	(26.328.591)	(13.688.861)	22.501.517	653.607	–
Neusklađenost na dan 31.12.2008.	(1.678.035)	(32.922.784)	(2.706.488)	36.297.697	1.009.610	–

Izveštaj o ročnoj strukturi aktive i pasive sadrži bilansne pozicije, koje su raspoređene u određene rokove dospeća od datuma bilansa stanja do ugovorenog roka dospeća, odnosno pozicije se raspoređuju prema preostalom roku do dospeća. U skladu sa navedenim, korišćena je konzervativna pretpostavka da će svi transakcioni i depoziti po viđenju biti povučeni u roku do jednog meseca. Rukovodstvo Grupe veruje da raznovrsnost depozita po broju i vrsti deponenata, kao i prethodno iskustvo Grupe pružaju dobar osnov da se veruje da depoziti predstavljaju dugoročan i stabilan izvor finansiranja, odnosno po tom osnovu se ne očekuju značajniji odlivi sredstava, koji bi ugrozili likvidnost Grupe i njenih članica.

55.3. TRŽIŠNI RIZIK

Tržišni rizik predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe usled promena tržišnih varijabli i obuhvata kamatni rizik, devizni rizik i ostale tržišne rizike. Grupa je izložena tržišnim rizicima po osnovu stavki iz knjige trgovanja i bankarske knjige.

Grupa je izložena kamatnom riziku, deviznom riziku, riziku promene cena hartija od vrednosti, riziku druge ugovorne strane i riziku izmirenja isporuke po osnovu stavki koje se nalaze u knjizi trgovanja. Knjiga trgovanja sadrži bilansne i vanbilansne pozicije sredstava i obaveza po osnovu finansijskih instrumenata, koji se drže sa namerom trgovanja ili radi zaštite pozicija u drugim finansijskim instrumentima, koji se vode u toj knjizi i za koje ne postoje ograničenja da se njima trguje, niti postoje ograničenja da se ove pozicije zaštite od rizika.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE
FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2009. godine

55.3.1. Kamatni rizik

Kamatni rizik predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe usled promene kamatnih stopa.

Ciljevi politike upravljanja kamatnim rizikom Grupe su maksimiziranje prinosa na određenom nivou rizika, minimiziranje negativnog uticaja na finansijski rezultat, očuvanja ekonomske vrednosti kapitala i razvoj aktivnosti Grupe u skladu sa poslovnim mogućnostima i razvojem tržišta, a u cilju ostvarenja konkurentskih prednosti.

Odbor za upravljanje aktivom i pasivom je nadležan za upravljanje kamatnim rizikom, koji proizilazi iz strukture bilansnih i vanbilansnih stavki, kao i drugi nadležni odbori, čije odluke mogu uticati na izloženost Grupe ovom riziku.

Upravljanje kamatnim rizikom usmereno je na poštovanje sledećih principa:

- Diversifikacija kamatnoosetljivih potraživanja i obaveza;
- Usklađivanje rokova ponovnog formiranja kamatne stope i rokova dospeća potraživanja, obaveza i vanbilansnih stavki sa definisanim limitima;
- Poslovanje u skladu sa limitima.

Jedan od ključnih aspekata jeste fokusiranje na kamatnu maržu, jer sve oscilacije margine internog prinosa predstavljaju potencijalni indikator kamatnog rizika, a kroz cene kredita i depozita Grupa upravlja ovom marginom.

Proces upravljanja kamatnim rizikom obuhvata:

- Identifikovanje kamatnog rizika;
- Merenje, odnosno procenu kamatnog rizika;
- Ublažavanje kamatnog rizika;
- Praćenje kamatnog rizika;
- Izveštavanje o kamatnom riziku.

Identifikovanje kamatnog rizika predstavlja utvrđivanje uzroka i faktora, koji dovode do nastanka kamatnog rizika, što podrazumeva utvrđivanje tekuće izloženosti kamatnom riziku, kao i izloženosti kamatnom riziku po osnovu novih poslovnih proizvoda i aktivnosti. Identifikacija izloženosti kamatnom riziku se vrši pomoću utvrđivanja neusklađenosti pozicija u značajnijim valutama i ukupno za sve valute u kojima posluje.

Izloženost kamatnom riziku Grupe meri pomoću GAP analize, racio analize i scenarija promene kamatnih stopa. Merenje kamatnog rizika GAP analizom podrazumeva sagledavanje neusklađenosti kamatno osetljivih pozicija aktive i pasive prema periodu ponovnog formiranja kamatne stope (za pozicije sa tržišno osetljivom kamatnom stopom) i dospeća (za pozicije sa promenljivom i fiksnom kamatnom stopom). Matična Banka je definisala interne limite i vodi računa da se izloženost kamatnom riziku Grupe i članica Grupe, kreće u okviru utvrđenih limita.

Grupa operativno upravlja kamatnim rizikom primenom sledećih metoda:

- Dnevno praćenje kretanja kamatnih stopa na domaćem i ino-tržištu;
- Usklađivanjem rokova plasmana i izvora sredstava.

Ublažavanje kamatnog rizika podrazumeva održavanje rizika na prihvatljivom nivou za rizični profil Grupe. U cilju održanja kamatnog rizika na prihvatljivom nivou za Grupu, utvrđuju se i prate limiti maksimalne izloženosti kamatnom riziku. Takođe, članice Grupe preduzimaju mere zaštite od kamatnog rizika, u cilju održavanja kamatnog rizika u okviru usvojenih limita.

Praćenje kamatnog rizika obuhvata proces analize stanja, promena i trendova izloženosti kamatnom riziku, praćenje usklađenosti sa interno definisanim limitima, kao i monitoring definisanih mera za umanjene izloženosti kamatnom riziku Grupe.

Izveštavanje o kamatnom riziku obuhvata sistem internog izveštavanja nadležnih odbora i organa Grupe o upravljanju kamatnim rizikom.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE
FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2009. godine

GAP kamatnog rizika na dan 31.12.2009. godine:

U hiljadama dinara	Do 1 meseca	1 – 3 meseca	3 – 12 meseci	1 – 5 godina	Preko 5 godina	Kamatno neosetljivo	UKUPNO
Aktiva							
Gotovina i gotovinski	19.423.846	–	–	–	–	10.211.065	29.634.911
Opozivi depoziti i krediti	13.758.465	175.699	790.646	–	–	35.328.274	50.053.084
Potraživanja po osnovu kamata, naknada, prodaje, promene fer vrednosti	–	–	–	–	–	–	–
derivata i druga potraživanja	–	–	–	–	–	1.019.155	1.019.155
Dati krediti i depoziti	28.823.269	6.237.759	28.238.501	31.058.237	30.199.617	1.341	124.558.724
Hartije od vrednosti (bez Udela – učešća	–	76.711	129.109	–	–	437.400	643.220
Ostali plasmani	583.289	479.456	707.315	19.796	–	361.490	361.490
Nematerijalna ulaganja	–	–	–	–	–	501.165	2.291.021
Osnovna sredstva i Stalna sredstva namenjena prodaji	–	–	–	–	–	374.156	374.156
Odložena poreska sredstva	–	–	–	–	–	7.406.417	7.406.417
Ostala sredstva	–	–	13.972	–	–	149.689	149.689
						109.217	109.217
						2.740.230	2.754.202
Ukupno aktiva (I)	62.588.869	6.969.625	29.879.543	31.078.033	30.199.617	58.639.599	219.355.286
Pasiva							
Transakcioni depoziti	36.485.077	–	–	–	–	–	36.485.077
Ostali depoziti	45.623.939	33.486.076	51.827.506	11.736.472	556.374	74.375	143.304.742
Primljeni krediti	177.080	87.812	–	–	164	2.064	267.120
Obaveze po osnovu hartija od vrednosti	–	–	–	–	–	–	–
Obaveze po osnovu kamata i Rezervisanja	–	–	–	–	–	189.962	189.962
Obaveze za poreze	–	–	–	–	–	956.808	956.808
Obaveze iz dobitka	–	–	–	–	–	18.879	18.879
Obaveze – sredstava koja se obustavljaju	–	–	–	–	–	52.398	52.398
Odložene poreske obaveze	–	–	–	–	–	–	–
Ostale obaveze	148.157	1.083.162	2.116.464	1.053.095	167.629	294	294
Ukupan kapital	–	–	–	–	–	5.105.419	9.673.926
						28.406.080	28.406.080
Ukupno pasiva (II)	82.434.253	34.657.050	53.943.970	12.789.567	724.167	34.806.279	219.355.286
GAP kamatnog rizika (I-II)							
Na dan 31.12.2009. godine	<u>(19.845.384)</u>	<u>(27.687.425)</u>	<u>(24.064.427)</u>	<u>18.288.466</u>	<u>29.475.450</u>	<u>23.833.320</u>	<u>–</u>
Kumulativni GAP	<u>(19.845.384)</u>	<u>(47.532.809)</u>	<u>(71.597.236)</u>	<u>(53.308.770)</u>	<u>(23.833.320)</u>	<u>–</u>	<u>–</u>

55.3.2. Devizni rizik

Devizni rizik predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe usled promene međuvalutnih odnosa, promene vrednosti domaće valute u odnosu na strane valute ili promene vrednosti zlata i drugih plemenitih metala. Deviznom riziku izložene su sve pozicije sadržane u bankarskoj knjizi i knjizi trgovanja u stranoj valuti i zlatu, kao i dinarske pozicije indeksirane valutnom klauzulom.

Osnovni ciljevi politike upravljanja deviznim rizikom Grupe su maksimiziranje prinosa na određenom nivou rizika, minimiziranje negativnog uticaja na finansijski rezultat, očuvanja potrebnog nivoa adekvatnosti kapitala i razvoj aktivnosti Grupe u skladu sa poslovnim mogućnostima i razvojem tržišta, a u cilju ostvarenja konkurentskih prednosti.

Upravljanje deviznim rizikom usmereno je na poštovanje sledećih principa:

- Diversifikacija valutne strukture portfolija i valutne strukture obaveza;
- Usklađivanje pozicija sa definisanim limitima;
- Poslovanje u skladu sa limitima.

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE
FINANSIJSKE IZVEŠTAJE**
31. decembar 2009. godine

Proces upravljanja deviznim rizikom obuhvata:

- Identifikovanje deviznog rizika;
- Merenje, odnosno procenu deviznog rizika;
- Ublažavanje deviznog rizika;
- Praćenje deviznog rizika;
- Izveštavanje o deviznom riziku.

Identifikovanjem deviznog rizika na sveobuhvatan način blagovremeno se identifikuju uzroci, koji dovode do nastanka deviznog rizika i podrazumeva utvrđivanje tekuće izloženosti deviznom riziku, kao i izloženosti deviznom riziku po osnovu novih poslovnih proizvoda i aktivnosti, na pozicijama koje se vode u bankarskoj knjizi i knjizi trgovanja. Identifikacija izloženosti deviznom riziku vrši se pomoću otvorenih pozicija u pojedinoj valuti i ukupno za sve valute u kojima posluje.

Izloženost deviznom riziku Grupe meri se kroz redovno praćenje pokazatelja deviznog rizika, kao i izradom scenarija promene deviznog kursa na finansijski rezultat i kapital.

Grupa upravlja deviznim rizikom na osnovu praćenja pokazatelja deviznog rizika. Pokazatelj deviznog rizika predstavlja procentualno izražen odnos između ukupne neto otvorene devizne pozicije Grupe i kapitala Grupe. Ukupna devizna pozicija predstavlja apsolutnu vrednost ukupne duge, odnosno ukupne kratke devizne pozicija, u zavisnosti od toga koja je od ovih apsolutnih vrednosti veća, uključujući i apsolutnu vrednost neto otvorene devizne pozicije u zlatu. Grupa je dužna da odnos između ukupne aktive i pasive održava tako da njena ukupna neto otvorena devizna pozicija (uključujući i apsolutnu vrednost neto devizne pozicije u zlatu) ne bude veća od 20% od kapitala Grupe.

Praćenje deviznog rizika obuhvata analizu stanja, promena i trendova izloženosti deviznom riziku, projekciju deviznog rizika u cilju umanjenja izloženosti ovoj vrsti rizika. Na nivou Grupe je uspostavljeno praćenje i nadzor usklađenosti pozicija sa definisanim limitima, kao i monitoring definisanih i preduzetih mera. Kontinuiranim praćenjem i kontrolom deviznog rizika omogućeno je blagovremeno preduzimanje mera u cilju održavanja deviznog rizika u okviru definisanih limita.

Izveštavanje o deviznom riziku obuhvata sistem internog i eksternog izveštavanja. Sistem internog izveštaja o izloženosti deviznom riziku obuhvata izveštavanje nadležnih odbora i organa Grupe o upravljanju deviznim rizikom na nivou članica Grupe i na nivou Grupe.

Pregled ukupne rizične devizne pozicije i pokazatelja deviznog rizika na dan 31. decembar tekuće i prethodne godine dat je u narednoj tabeli:

	31. decembar	
	2009.	2008.
Ukupna rizična devizna pozicija	4.950.201	4.549.087
Pokazatelj deviznog rizika	19,73%	19,80%
Regulatorno propisan limiti	20,00%	20,00%

Tokom 2009. godine, Narodna banka Srbije je dva puta redefinisala limit izloženosti deviznom riziku: počev od 31. januara 2009. godine, smanjena je maksimalno dozvoljena izloženost deviznom riziku banaka, sa 20% na 10%, a u junu mesecu 2009. godine je redefinisani limit izloženosti deviznom riziku sa 10% na nivo od 20% od kapitala. Na dan 31. decembra 2009. godine Grupa je imala usklađeni navedeni pokazatelj sa zahtevima Narodne banke Srbije.

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE
FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2009. godine**

Izloženost Grupe deviznom riziku na dan 31.12.2009. godine:

U hiljadama dinara	RSD – valutna klauzula –		RSD – valutna klauzula –		RSD – valutna klauzula –		Ostale valute	RSD	Ukupno	Zlato i drugi plemeniti metali
	EUR	EUR	USD	USD	CHF	CHF				
1. Neto "spot" pozicija (1.1–1.2.–1.3.)	(1.872.637)	68.323.996	148.818	14.882	3.551.909	5.206.561	1.230.552	-	-	99
1.1. Devizna imovinna	136.820.215	81.864.308	10.054.237	14.882	5.356.124	5.215.072	5.147.524	-	-	99
1.2. Devizne obaveze	138.692.852	13.540.312	9.905.419	-	1.804.215	8.511	3.916.972	-	-	-
1.3. Neopozive garancije, nepokriveni akreditivi i slične vanbilane stavke na osnovu kojih čebanka morati da izvrši plaćanje, a postoji verovatnoća da ta sredstva neće moći da nadoknadi	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2. Neto "forward" pozicije (2.1–2.2)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2.1. Duga pozicija	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2.2. Kratka pozicija	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3. Opcije (3.1–3.2)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3.1. Duga pozicija	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3.2. Kratka pozicija	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Duga otvorena pozicija (1+2+3, ako je (1+2+3)>0)	-	-	148.818	-	3.551.909	-	1.249.375	-	4.950.102	99
Kratka otvorena pozicija (1+2+3, ako je (1+2+3)<0)	1.872.637	-	-	-	-	-	18.823	-	1.891.460	-
Neto devizna otvorena pozicija	-	-	-	-	-	-	-	-	4.950.201	-
Kapital										25.095.971
Pokazatelj deviznog rizika na dan 31.12.2009.										19,73%

55.4. OPERATIVNI RIZIK

Operativni rizik predstavlja rizik od nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe usled propusta u radu zaposlenih, neadekvatnih procedura i procesa u Grupi, neadekvatnog upravljanja informacionim i drugim sistemima u Grupi, kao i usled nastupanja nepredvidivih spoljnih događaja.

Operativni rizik se definiše kao događaj koji je nastao kao rezultat neodgovarajućih ili neuspešnih internih procesa, postupaka osoblja i sistema ili sistemskih i drugih spoljašnjih događaja, interne i eksterne malverzacije, prakse zapošljavanja i bezbednosti na radnom mestu, potraživanja kiljenata, distribucije proizvoda, novčanih kazni i penala usled povreda, štete nanete materijalnoj imovini, poremećaja u poslovanju i sistemskih propusta, upravljanja procesom.

Grupa događaje operativnog rizika prati i po sledećim linijama poslovanja: finansiranje privrede, trgovina i prodaja, poslovi sa stanovništvom, komercijalno bankarstvo, plaćanja i obračun, agencijske usluge, usluge upravljanja imovinom i brokerske usluge stanovništvu.

Upravljanje operativnim rizikom u Grupi usmereno je na postizanje sledećih ciljeva: razvoj aktivnosti Grupe u skladu sa poslovnim mogućnostima i razvojem tržišta kao i u cilju stvaranja konkurentskih prednosti Grupe i minimiziranje negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe.

Grupa na dnevnom nivou prati događaje operativnih rizika i upravlja operativnim rizicima kroz proces identifikacije merenja, ublažavanja, praćenja i izveštavanja o operativnom riziku. U cilju efikasnog praćenja operativnog rizika, u svakom organizacionom delu Grupe imenovani su zaposleni za operativne rizike, koji su odgovorni za tačnost i ažurnost podataka o svim događajima operativnog rizika iz sopstvenog organizacionog dela, kao i za evidenciju svih nastalih događaja u bazu podataka operativnih rizika. Organizacioni deo Grupe u čijoj je nadležnosti upravljanje rizicima vrši monitoring i izveštavanje o operativnim rizicima Odeljenju upravljanja operativnim riziku matične banke koje podnosi izveštaje Upravnom odboru Banke, Izvršnom odboru Banke i Odboru za reviziju.

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE
FINANSIJSKE IZVEŠTAJE**
31. decembar 2009. godine

Merenje, odnosno procena operativnog rizika Grupe vrši se kroz kvantitativnu i/ili kvalitativnu procenu identifikovanog operativnog rizika. Grupa sprovodi merenje izloženosti operativnim rizicima kroz evidenciju događaja i samoprocenjivanje. Samoprocenjivanje podrazumeva procenu izloženosti rizicima od strane organizacionih delova u skladu sa mapom identifikovanih operativnih rizika merenjem mogućeg raspona i učestalost događaja koji mogu da prouzrokuju gubitke, identifikovanjem nivoa kontrole koje oblasti poslovanja imaju nad ovim rizicima i mere za poboljšanje.

Grupa ne može eliminisati sve operativne rizike, ali uvođenjem rigoroznog kontrolnog okvira, monitoringom i odgovaranjem na potencijalne rizike u mogućnosti je da upravlja ovim rizicima. Osnovna mera zaštite od operativnog rizika je kontrola koja uključuje efektivnu podelu dužnosti, primenu i poštovanje principa „četvoro očiju“, doslednu primenu internih procedura, obuka zaposlenih i poseban nadzor od strane unutrašnje revizije.

U cilju nesmetanog i kontinuiranog funkcionisanja svih značajnih sistema i procesa Grupe, kao i ograničavanja gubitaka u vanrednim situacijama, članice Grupe su usvojile Plan za obezbeđenje kontinuiteta poslovanja.

55.5. RIZIK IZLOŽENOSTI

Rizik izloženosti podrazumeva rizik izloženosti pojedinačne članice i Grupe prema:

- jednom licu
- gupi povezanih lica
- prema licu povezanom sa Grupom.

Grupa kao i pojedinačne članice kontinuirano identifikuje, meri, prati i uspostavlja ograničenje rizika izloženosti prema klijentima, a pre svega izloženosti prema jednom licu ili grupi povezanih lica, kao i prema licima povezanim sa Grupom. Grupa je vodila računa o usklađenosti pokazatelja rizika izloženosti i sprovođenjem odgovarajućih aktivnosti predviđenih politikama i procedurama, kao i odlukama o odobralju plasmana, obezbedila usklađenost svojih plasmana i ulaganja, sa pokazateljima poslovanja:

- Izloženost Grupe prema jednom licu ili grupi povezanih lica ne sme biti veća od 25% kapitala Grupe.
- Izloženost Grupe prema jednom licu povezanom sa Grupom ne sme biti veća od 5% kapitala Grupe, a ukupna izloženost prema licima povezanim sa Grupom ne sme biti veća od 20% kapitala Grupe.
- Zbir velikih izloženosti Grupe ne sme biti veća od 400% kapitala Grupe, odnosno koncentracija plasmana po pojedinim licima, grupi povezanih lica i licima povezanim sa Grupom je znatno ispod propisanog limita.

55.6. RIZIK ZEMLJE

Rizik zemlje predstavlja verovatnoću nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe koji proizilazi iz nemogućnosti naplate potraživanja od dužnika iz inostranstva i posledica je političkih, ekonomskih i socijalnih prilika zemlje dužnika Grupa.

Političko–ekonomski rizik podrazumeva verovatnoću ostvarivanja gubitka usled nemogućnosti naplate potraživanja Grupe zbog pogoršanja makroekonomske stabilnosti usled ograničenja utvrđenih aktima državnih i drugih organa ili strukturnih promena ekonomije te zemlje.

Rizik transfera podrazumeva verovatnoću ostvarivanja gubitka zbog nemogućnosti naplate potraživanja u valuti koja nije zvanična valuta zemlje dužnika.

Merenje rizika zemlje se sprovodi na nivou pojedinačnog plasmana i na nivou portfolia Grupe. Merenje izloženosti pojedinačnog potraživanja riziku zemlje, Grupa sprovodi na osnovu rejtinga zemlje dužnika objavljenom od strane međunarodno priznatih agencija, dok se merenje izloženosti portfolia Grupa riziku zemlje vrši na osnovu grupisanja potraživanja prema stepenu rizika zemalja dužnika.

U cilju kontrole izloženosti riziku zemlje, Grupa definiše limite izloženosti pojedinačno po zemljama porekla dužnika ili regionima.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE
FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2009. godine

55.7. UPRAVLJANJE KAPITALOM

Grupa upravlja kapitalom u cilju obezbeđenja kontinuiteta poslovanja u neograničenom periodu u predvidljivoj budućnosti, uz istovremeno očuvanje optimalne strukture kapitala i minimiziranja troškova kapitala.

Regulatorna tela država u kojima posluju pojedine članice regulišu pitanja minimalnih zahteva vezanih za iznos kapitala i adekvatnosti kapitala. Narodna banka Srbije propisala je minimalni konsolidovani pokazatelj adekvatnosti kapitala u iznosu od 12%.

Kapital Grupe predstavlja zbir osnovnog kapitala i dopunskog kapitala, umanjen za odbaite stavke.

Osnovni kapital Grupe čine:

- uplaćeni deo akcionarskog kapitala po osnovu običnih i prioritetnih akcija, osim prioritetnih kumulativnih akcija;
- emisiona premija po osnovu običnih i prioritetnih akcija, osim prioritetnih kumulativnih akcija;
- sve vrste rezervi formiranih na teret dobiti nakon njenog oporezivanja, izuzev rezervi iz dobiti za opšte bankarske rizike;
- nematerijalna ulaganja u obliku gudvila, licenci, patenata i zaštitnih znakova, kao odbaite stavka osnovnog kapitala.

Dopunski kapital Grupe čini deo revalorizacionih rezervi, koji se odnosi na osnovna sredstva i učešće u kapitalu u portfoliju Grupe.

Odbaite stavke kapitala Grupe predstavljaju zbir:

- direktnih i indirektnih ulaganja u banke i druga lica u finansijskom sektoru u iznosu većem od 10% kapitala tih banaka;
- iznos posebne rezerve za procenjene gubitke koji nedostaje.
- učešća u pridruženim društvima koji se u konsolidovanim finansijskim izveštajima prikazuju metodom udela (društva za osiguranje, društva za upravljanje investicionim fondovima i društva za upravljanje dobrovoljnim penzijskim fondovima).

U hiljadama dinara

	31. decembar	
	2009.	2008.
Kapital		
Osnovni kapital	24.480.683	23.543.576
Dopunski kapital	1.416.148	1.120.923
Odbaite stavke	(800.860)	(1.692.748)
Ukupno (I)	25.095.971	22.971.751
Rizična bilansa i vanbilansna aktiva		
Bilansna aktiva	138.184.009	134.333.743
Vanbilansna aktiva	15.657.436	17.346.576
Izloženost deviznom riziku	4.950.201	4.549.087
Ukupno (II)	158.791.645	156.263.877
Adekvatnost kapitala (I/II*100)	15,80%	14,70%

55.8. IMPLEMENTACIJA BAZELA II STANDARDA

U 2008. godini Grupa je usvojila Plan za implementaciju Bazel II standarda, formirala Tim za implementaciju Bazel II standarda i sprovela pripremne aktivnosti za gep analizu. Tokom 2009. godine sprovedena je gep analizu između Bazel II standarda i postojećeg sistema upravljanja rizicima i kapitalom u Grupe, na osnovu koje je identifikovan i iniciran program projekata, u cilju uvođenja standarda u roku definisanom od strane Narodne banke Srbije (1. januar 2011. godine).

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE
FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2009. godine

55.9. MAKROEKONOMSKO OKRUŽENJE I POSLOVANJE GRUPE U 2009. GODINI

Poslovna 2009. godina za matičnu Banku, članice Grupe, kao i čitav privredni i bankarski sistem, bila je znatno teža za poslovanje, zbog pojave globalne finansijske krize čija se razmera i dužina trajanja ne može precizno utvrditi i predvideti, što je svakako uticalo i na rezultate poslovanja članica Grupe.

U svakoj zemlji članice grupe, kao i zemlji matične Banke u 2009. godini došlo je do pada bruto domaćeg proizvoda, prisutna je bila opšta nelikvidnost privrede i stanovništva, pad izvoza, uvoza i zaposlenosti. Sve ovo je posledica ekonomske krize koja se odrazila i na bankarski sektor kroz povlačenje depozita stanovništva, što je dalje uticalo na likvidnost banaka. Banke su imale sve manje kreditno sposobnih ilikvidnih klijenata kojima bi plasirale sredstva.

Suočavajući se sa ovakvim posledicama ekonomske krize, vlade zemalja članica Grupe kao i Vlada matične Banke, preduzimale su mere podsticaja likvidnosti privrede, povećanja tražnje za domaćim proizvodima, održavanja zaposlenosti i podrške pojedinim privrednim granama. Bankama je omogućeno da po subvencionisanim kamatnim stopama odobravaju kredite privredi i stanovništvu.

Centralna banka matične Banke kao i zemalja članica Grupe preduzimale su skoro identične mere kako bi ublažile efekte svetske ekonomske krize. Te mere su prvenstveno uticale na smanjenje obavezne rezerve, smanjenje izdvajanja po osnovu kreditnog rizika, produženje odobrenih kredita bez uticaja na klasifikaciju plasmana.

Matična Banka kao i sve članice Grupe uložile su napor da prilagode poslovanje novonastalim okolnostima. Ciljevi Grupe u narednom periodu su održavanje kvaliteta kreditnog portfolia, održavanje stabilne i visoke likvidnosti, uz obezbeđenje adekvatnog nivoa profitabilnosti, kao i minimiziranje izloženosti rizicima i održavanje adekvatnog nivoa kapitala.

U Beogradu,
dana, 16.04.2010.g.

Lice odgovorno za sastavljanje
finansijskih izveštaja

Zakonski zastupnik Banke